EPISTOLA
S. PETRI,
PRIMA,

SYRIACE, ITALICE.
EBRAICE, HISPANICE.
GRÆCE, GALLICE.
LATINE, ANGLICE.
GERMANICE, DANICE.
BOHEMICE, POLONICE.

Ex

Diſpoſitione & Adornatione

ELIAE HVTTERI
GERMANI.

דִּפְטְרוֹס שְׁלִיחָא שֶׁמְעוֹן כֵּאפָא ׃

קֶפַלָאוֹן א

פְּטְרוֹס שְׁלִיחָא דְּיֵשׁוּעַ מְשִׁיחָא לַגְבַיָּא וְתוֹתָבֵא דִּזְרִיעִין בְּפֶנְטוֹס וּבְגַלַּטְיָא וּבְקַפַּדוּקְיָא וּבְאַסְיָא וּבְבֵיתוּנְיָא ׃

PIETRO Apoſtolo di IESV Chriſto, a i foreſtieri ſparſi per Ponto, per Galatia, Cappodocia, Aſia, e Bitinia.

2 אִילֵין דְּאֶתְגְּבִיו בְּמֶקַדְמוּת יַדִּיעָתֵהּ דַּאלָהָא אַבָּא בְּקַדִּישׁוּתָא דְּרוּחָא דְּנֶהֱוֹון לְמַשְׁמַעְתָּא וְלַרְסָס דְּמֵהּ דְּיֵשׁוּעַ מְשִׁיחָא טַיְבוּתָא וּשְׁלָמָא נִסְגֵּא לְוָתְכוֹן ׃

Eletti ſecondo la prouidentia di Dio Padre, à la ſantificatione de lo Spirito per obbedire & eſſere aſperſi col ſangue di IESV Chriſto. La gratia e la pace vi ſia moltiplicata.

3 מְבַרְכוּ אֱלָהָא אֲבוּהִי דְּמָרַן יֵשׁוּעַ מְשִׁיחָא הָו דְּבַחְנָנֵהּ סַגִּיָּאָא אוֹלְדַן מֶן דְּרִישׁ בַּקְיָמְתֵהּ דְּמָרַן יֵשׁוּעַ מְשִׁיחָא לְסַבְרָא דְּחַיֵּא ׃

Laudato ſia Iddio che è il Padre del noſtro Signor IESV Chriſto, che ſecondo la ſua molta miſericordia ci ha regenerati in vna viua ſperanza, per la reſurrettione di IESV Chriſto da morte.

4 וַלְיָרְתוּתָא דְּלָא מֶתְחַבְּלָא וְלָא מֶתְטַנְפָא וְלָא חָמְיָא הָי דַּמְטַיְבָא לְכוֹן בַּשְּׁמַיָּא ׃

A l'heredità immortale, incontaminata & incorruttibile, conſeruata ne cieli à voi.

5 כַּד נְטִירִין אַנְתּוֹן בְּחַיְלָא דַּאלָהָא וּבְהַיְמָנוּתָא לְחַיֵּא דַּמְטַיְבִין דְּנֶתְגַּלוֹן לְזַבְנָא אַחֲרָיָא ׃

Che per virtù di Dio mediante la fede, ſete guardati a la ſalute, che è apparechiata à ſcoprirſi ne l'vltimo tempo.

הַשָּׁלִיחַ כְּלִילָה הָרִאשׁוֹנָה ׃

א

כֵּיפָה שְׁלִיחַ יֵשׁוּעַ הַמָּשִׁיחַ לִבְחִירֵי הַגֵּרִים הַנְּפוּצִים בְּפָנְטוֹס גָּלַטְיָא כַּפְתּוֹר אַסְיָה וּבִיתוּנְיָה ׃

PEDRO Apoſtol de Ieſus el Chriſto à los eſtrangeros que eſtan eſparzidos en Ponto, en Galacia, en Capadocia, en Aſia, y en Bithynia.

2 כְּדַעַת אֱלֹהִים הָאָב מִקֶּדֶם בְּקֹדֶשׁ הָרוּחַ לְיִקְהַת וּלְנִדַּת דְּמֵי יֵשׁוּעַ הַמָּשִׁיחַ תְּחֻנָּה לָכֶם וְשָׁלוֹם לְמַרְבֶּה ׃

Elegidos, ſegun la preſciencia de Dios Padre, en ſanctificacion del Eſpiritu, para obedecer y ſer rociados con la ſangre de Ieſus el Chriſto, Graaia y paz os ſea multiplicada.

3 בָּרוּךְ יְהֹוָה אֲבִי אֲדֹנֵינוּ יֵשׁוּעַ הַמָּשִׁיחַ אֲשֶׁר כְּרֹב חַסְדּוֹ הֶחֱלִיף אוֹתָנוּ לְתִקְוַת הַחַיִּים בִּתְקוּמַת יֵשׁוּעַ הַמָּשִׁיחַ מִמֵּתִים ׃

Alabado ſea el Dios y Padre de nueſtro Sennor Ieſus el Chriſto, que ſegun ſu grande miſericordia nos ha regenerado en eſperança biua, por la reſurrecion de Ieſus el Chriſto de los muertos.

4 לְנַחֲלָה שֶׁהִיא בִּלְתִּי שַׁחַת בְּלִי מוּם וּבְלִי מַדְוֶה הַנִּשְׁמָרָה בַּשָּׁמַיִם אֲלֵיכֶם ׃

Para la herencia incorruptible, y que no puede contaminarſe, y marchitarſe, conſeruada en los cielos.

5 אֲשֶׁר בִּגְבוּרַת אֱלֹהִים תִּנָּצְרוּ בֶּאֱמוּנָה אֶל־הַיְשׁוּעָה הַנְּכוֹנָה לְהִגָּלוֹת בְּעֵת קֵץ ׃

Para voſotros, que ſoys guardados en la virtud de Dios por fe, para alçancar la ſalud que eſtá aperejada para ſer manifeſtada en el poſtrimero tiempo:

ΠΕΤΡΟΥ ΚΑΘΟΛΙΚΗ ἐπιστολὴ πρώτη.

ΚΕΦΑΛ. α'.

ΠΕτρος ἀπόστολος ἰησοῦ χριστοῦ, ἐκλεκτοῖς παρεπιδήμοις, διασπορᾶς πόντου, γαλατίας, καππαδοκίας, ἀσίας, καὶ βιθυνίας.

PIERRE Apoſtre de Ieſus Chriſt aux eſtrangers qui eſtes eſpars en Ponte, en Galatie, en Cappadoce, en Aſie, & en Bithynie.

2. Κατὰ πρόγνωσιν θεοῦ πατρὸς ἐν ἁγιασμῷ πνεύματος, εἰς ὑπακοὴν καὶ ῥαντισμὸν αἵματος ἰησοῦ χριστοῦ· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη πληθυνθείη.

Eſleus ſelon la prouidence de Dieu le Pere, en ſanctification d'Eſprit, à l'obeiſſance & aſperſion du ſang de Ieſus Chriſt: Grace & paix vous ſoit multipliee.

3. Εὐλογητὸς ὁ θεὸς, καὶ πατὴρ τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ ὁ κατὰ τὸ πολὺ αὐτοῦ ἔλεος ἀναγεννήσας ἡμᾶς εἰς ἐλπίδα ζῶσαν δι' ἀναστάσεως ἰησοῦ χριστοῦ ἐκ νεκρῶν.

Benit ſoit Dieu qui eſt le Pere de noſtre Seigneur Ieſus Chriſt, qui par ſa grande miſericorde nous a regeneres en eſperance viue, par la reſurrection de Ieſus, Chriſt d'entre les morts:

4. Εἰς κληρονομίαν ἄφθαρτον καὶ ἀμίαντον καὶ ἀμάραντον, τετηρημένην ἐν οὐρανοῖς εἰς ὑμᾶς.

Pour obtenir l'heritage incorruptible qui ne ſe peut cõtaminer, ni fleſtrir, conſerué és cieux pour nous:

5. Τοὺς ἐν δυνάμει θεοῦ φρουρουμένους διὰ πίστεως, εἰς σωτηρίαν ἑτοίμην ἀποκαλυφθῆναι ἐν καιρῷ ἐσχάτῳ.

Qui ſommes gardes en la vertu de Dieu par la foy pour auoir le ſalut preſt d'eſtre reuele au dernier temps:

I. PETRI.

CAP. I.

PETRVS Apoſtolus Ieſu Chriſti, electis advenis diſperſionis Ponti, Galatiæ, Cappadociæ, Aſiæ, & Bithyniæ.

Peter an Apoſtle of Jeſus Chriſte/ to the ſtrangers ẏ dwell here and there throughout Pontus/ Galatia/ Cappadocia/ Aſia and Bithynia.

2. Secundùm præſcientiã Dei Patris, in ſanctificationem Spiritus, in obedientiam & aſperſionem ſanguinis Ieſu Chriſti. Gratia vobis & pax multiplicetur.

Elect according to the foreknowledge of God the Father vnto ſanctification of the ſpirit/through obedience & ſprinkling of ẏ blood of Jeſus Chriſt: Grace and peace be multiplied vnto you.

3. Benedictus Deus & pater Domini noſtri Ieſu Chriſti, qui ſecundùm miſericordiam ſuam magnam regeneravit nos in ſpem vivam, per reſurrectionem Ieſu Chriſti ex mortuis.

Bleſſed be God euen the Father of our Lord Jeſus Chriſt/ which according to his aboundant mercy hath begotten vs againe vnto a liuely hope by the reſurrection of Jeſus Chriſt from the dead.

4. In hæreditatem incorruptibilem,& incontaminatam, & immarceſſibilem, conſervatam in cælis in vobis.

To an inheritance immortall and vndefiled/and that fadeth not away/reſerued in heauen for you.

5. Qui in virtute Dei cuſtodimini: per fidem in ſalutem, paratam revelari in tempore noſtro.

Which are kept by the power of God through faith vnto ſaluation/ which is prepared to be ſhewed in the laſt time.

I. S. Petri.

Das I. Capitel.

PEtrus ein Apoſtel Jeſu Chriſti. Den erwehlten Frembdlingen hin vnd her/in Ponto/ Galatia/ Capadocia/ Aſia/ vnd Bythinia.

PEder Jheſu Chriſti Apoſtel. De vdualde Fremmede allevegne/ i Ponto/ Galatia/ Capadocia/ Aſia/ oc Bythinia.

2. Nach der verſehung Gottes deß Vaters/ durch die heiligung deß Geiſtes/ zum gehorſam vnd zur beſprengung deß Bluts Jeſu Chriſti. Gott gebe euch vil Gnade vnd Fride.

Effter Gud Faders forſyn/ formedelſt Aandens helligørelſe/ til lydighed oc til Jheſu Chriſti Blods beſtenckelſe. Gud giffue eder megen Naade oc Fred.

3. Gelobet ſey Gott vnnd der Vater vnſers HERRN Jeſu Chriſti/ der vns nach ſeiner groſſen Barmhertzigkeit wider geborn hat/ zu einer lebendigen hoffnung/durch die aufferſtehung Jeſu Chriſti von den Todten.

Loffuet vere Gud vor HERRIS Jheſu Chriſti Fader/ ſom haffuer igenfød oſſ effter ſin ſtore barmhertighed/til it leffuende haab/formedelſt Jheſu Chriſti opſtandelſe/ fra de Døde.

4. Zu einem vnvergänglichem vnd vnbefleckte vnnd vnverwelcklichem Erbe/das behalten wirdt im Himmel.

Til en vforgengelig oc vbeſmittelig oc vforuiſnelig Arffue/ ſom beholdis i Himmelen til eder.

5. Euch/ die jr auß Gottes macht/ durch den Glauben bewaret werdet zur ſeligkeit/welche zubereitet iſt/ daß ſie offenbar werde zu der letzten zeit.

I ſom aff Guds mact bliffue beuarede formedelſt Troen/ til Salighed/ huilcken der er bered/ at hun ſkal obenbaris i den ſiſte tid.

I. S. Petra.

Kapitola I.

PEtr Apoſſtol Gežijſſe Kryſta/ přijchozým rozptýleným w Pontu/ w Galacij/ w Kappadocij/ w Azij/ a w Bithynij.

PIotr Apoſtoł Jezu Kryſthuſow przychodniom roſproſzonym po Pончie/ po Gálácyey/ Kappádocyey/ Aſyiey/ y Bythyniey.

2. Wywoleným wedlé předzwěděnij Boha Otce/ ſkrze poſwěcenij Ducha Swatého/ k poſluſſenſtwij a ſkropenij Krwě Gežijſſe Kryſta: Miloſt wám a pokog buď rozmnožen.

Wybránym z przeyrzenia Bogá Oycá/ ku świątobliwośći duchá przez poſłuſzeńſthwo y pokropienie krwie Jezuſá Kryſtuſá. Łáſká niech wam bedzie y pokoy rozmnożony.

3. Požehnaný Bůh a Otec Pána naſſeho Gežijſſe Kryſta/ kterýžto podlé welikého Miloſrdenſtwj ſwého znowa nás zrodil k naděgi žiwé/ ſkrze wzkřijſſenj z mrtwých Gežijſſe Kryſta.

Błogoſłáwiony Bog y Oćiec Páná náſzego Jezu Kryſtá/ ktory z wielkiego miłoſierdźia ſwojego odrodźił nas ku nádziei żywey/ przez zmartwych wſtánie Jezuſá Kryſtuſá.

4. K dědictwij neporuſſytedlnému/ a nepoſſkwrněnému/ a neſwadnaucýmu/ kteréž ſe chowá w Nebeſých wám.

Ku dźiedźictwu ktore zginąć niemoże/ áni być pomazáne/ áni zepſowane/ á ieſt nam záchowáne ná niebie.

5. Kteřijžto mocý Božij oſtřijháte ſe ſkrze Wijru k ſpaſenij/ kteréž připraweno geſt/ aby ſe zgewilo w čas poſlednij.

Ktorzy ieſtheſmy záchowáni mocą Bożą przez wiárę ku zbáwieniu/ ktore gotowe ieſt áby było obiáwione czáſu oſtátniego.

א

6 דְּבְהוֹן תֶּחֱדוּן לְעָלַם אֶפֶן בְּהָנָא זַבְנָא קַלִּיל מִתְעִיקִין אַנְתּוּן בְּנֶסְיוּנֵא מְשַׁחְלְפֵא׃

Nel che voi vi rallegrate, eſſendo hora per vn poco di tempo contriſtati per didiuerſe tentationi, s'egli è di biſogno.

7 דְּנֶעְדִּין עֲלַיְכוּן אַיְכַנָּא דְּבוּחְרָנָא דְּהַימָנוּתְכוּן יַתִּירָא דַּמְיַתַּר מֶן דַּהֲבָא סְגִינָא דְּאֶתְבְּקִי בְּנוּרָא לְתֶשְׁבּוּחְתָּא וְלָאיקָרָא וַלְקוּלָסָא בְּגֶלְיָנֵהּ דְּיֵשׁוּע מְשִׁיחָא׃

Acciochè la proua de la voſtra fede molto piu pretioſa che quella de l'oro, il qual periſce: e nondimeno ſi proua nel fuoco, vi ſia trouata in laude, & honore e gloria, quando IESV Christo ſi reuelarà.

8 הָו דְּלָא חֲזַיְתּוּנָיְהִי וּמַחְבִּין אַנְתּוּן לֵהּ וּבְהַימָנוּתֵהּ רָוְזִין אַנְתּוּן בְּחַדוּתָא מְשַׁבַּחְתָּא דְּלָא מֶתְמַלְּלָא׃

Il qual voi amate, ancor che non l'habbiate veduto: nel quale hora credete, ſenza vederlo: & eſultate d'vn'allegrezza inenarrabile e glorioſa.

9 דְּתֶתְקַבְּלוּן פּוּרְעָנָא דְּהַימָנוּתְכוּן חַיָּא דְּנַפְשָׁתְכוּן׃

Portando il fine de la voſtra fede, cioè, la ſalute de le anime.

10 הָנוּן חַיָּא דְּעַקְבוּ הֲווֹ עֲלַיְהוּן נְבִיֵּא כַּד אֶתְנַבִּיו עַל טַיְבוּתָא דַּעֲתִידָא הֲוָת דְּתֶתְיְהֵב לְכוּן׃

De la qual ſalute ricercorono e fecero inquiſitione i Profeti, che hanno profetizato de la gratia che doueua venire in voi.

11 וּבְצוֹ דְּבָאיְנָא זַבְנָא מַחְוְיָא וּמַסְהֲדָא רוּחֵהּ דִּמְשִׁיחָא דְּעָמְרָא בְּהוֹן דַּעֲתִידִין חַשַּׁוְהִי דִּמְשִׁיחָא וְתֶשְׁבּוּחְתֵּהּ דְּמֶן בָּתַרְכֵּן׃

Ricercando in che, ò in qual punto lo Spirito profetico di Chriſto che era in loro ſignificaſſe le afflittioni che doueuano venir ſopra Chriſto, e le glorie che ne ſeguirebbeno.

א

6 אֲשֶׁר בָּהּ תַּעַלְזוּ אַף־כִּי עַתָּה מְעַט (אִם צָרִיךְ) נוּגִים אַתֶּם בְּמַסּוֹת מִתְחַלְּפוֹת׃

En loqual voſotros hos alegrays, eſtando àl preſente vn poco de tiempo affligidos en diuerſas tentaciones, ſi es neceſſario:

7 אֲשֶׁר בֹּחַן אֱמוּנַתְכֶם יָקָר יוֹתֵר מִזָּהָב צָרוּף בַּעֲלִיל לָאָרֶץ מְזֻקָּק שִׁבְעָתַיִם יִמָּצֵא לִתְהִלָּה לִיקָר וְלִכְבוֹד בְּהִגָּלוֹת יֵשׁוּעַ הַמָּשִׁיחַ׃

Para que la prueua de vueſtra fe muy mas precioſa que el oro, el qual perece mas empero es prouado con fuego) ſea hallada en alabança, gloria, y honrra, quando Ieſus el Chriſto fuere manifeſtado.

8 אֲשֶׁר אוֹהֲבִים אַתֶּם וְלֹא רְאִיתֻהוּ אֲשֶׁר בּוֹ מַאֲמִינִים אַתֶּם וּשְׂמֵחִים בְּשִׂמְחָה נֶהְדֶּרֶת לֹא לְסַפֵּר וְלֹא רוֹאִים׃

Al qual no auiendo viſto, lo amays: en el qual creyendo, aunque al preſente no lo veays, hos alegrays con gozo inefable y glorificado.

9 לָשֵׂאת אֶת־סוֹף אֱמוּנַתְכֶם אֶת־יְשׁוּעַת נַפְשְׁכֶם׃

Ganando el fin de vueſtra fe que es la ſalud de las animas.

10 אֶת־יְשׁוּעָה אֲשֶׁר עָלֶיהָ בִּקְשׁוּ וְחָקְרוּ הַנְּבִיאִים שֶׁהֵם עַל־הַתְּחִנָּה אֲשֶׁר אֲלֵיכֶם נִבָּאוּ׃

De laqual ſalud los Prophetas, que prophetizaron de la gracia que auia de venir en voſotros, han iniquirido, y diligentemente buſcado.

11 מְחַקְּרִים בַּמֶּה אוֹ־בְּכַמָּה עֵת־תְּחַוֶּה רוּחַ הַמָּשִׁיחַ אֲשֶׁר בָּהֶם הַמְּעִידָה מִקֶּדֶם אֶת־עֱנוּת הַמָּשִׁיחַ וְאַחֲרֵי־כֵן אֶת־הַכָּבוֹד׃

Eſcudrinnando, quando y en què punto de tiempo ſignificaua el Eſpiritu de Chriſto que eſtaua en ellos: el qual antes annunciaua las aflicciones que auian de venir àl Chriſto, y las glorias deſpues de ellas.

α΄.

6. Ἐν ᾧ ἀγαλλιᾶσθε ὀλίγον ἄρτι, εἰ δέον ἐστὶ, λυπηθέντες ἐν ποικίλοις πειρασμοῖς.

En quoi vous-vous eſgayez, eſtans maintenant vn peu de temps cõtriſtés en diuerſes tentations, s'il eſt conuenable:

7. Ἵνα τὸ δοκίμιον ὑμῶν τῆς πίστεως πολὺ τιμιώτερον χρυσίου τοῦ ἀπολλυμένου, διὰ πυρὸς δὲ δοκιμαζομένου, εὑρεθῇ εἰς ἔπαινον καὶ τιμὴν καὶ δόξαν, ἐν ἀποκαλύψει ἰησοῦ χριστοῦ.

Afin que l'eſpreuue de voſtre foy, beaucoup plus precieuſe que l'or, qui perit, & toutesfois eſt eſprouué par le feu, vous tourne à louange, & honneur & gloire, quand Ieſus Chriſt ſera reuelé:

8. Ὃν οὐκ εἰδότες ἀγαπᾶτε, εἰς ὃν ἄρτι μὴ ὁρῶντες, πιστεύοντες δὲ, ἀγαλλιᾶσθε χαρᾷ ἀνεκλαλήτῳ καὶ δεδοξασμένῃ.

Lequel, quoi que ne l'ayez veu, vous aimez: auquel, quoi que maintenant ne le voyez vous croyez, & vous eſgayez d'vne ioye inenarrable & glorieuſe.

9. Κομιζόμενοι τὸ τέλος τῆς πίστεως ὑμῶν, σωτηρίαν ψυχῶν.

Rapportans la fin de voſtre foy, aſſauoir ſalut des ames.

10. Περὶ ἧς σωτηρίας ἐξεζήτησαν καὶ ἐξηρεύνησαν προφῆται οἱ περὶ τῆς εἰς ὑμᾶς χάριτος προφητεύσαντες.

Duquel ſalut les Prophetes (qui ont prophetizé de la grace qui eſtoit reſeruee pour vous) ſe ſont enquis, & l'ont diligemment recerché.

11. Ἐρευνῶντες εἰς τίνα ἢ ποῖον καιρὸν ἐδήλου τὸ ἐν αὐτοῖς πνεῦμα χριστοῦ, προμαρτυρόμενον τὰ εἰς χριστὸν παθήματα, καὶ τὰς μετὰ ταῦτα δόξας.

Recerchans ſoigneuſement quand & en quel temps l'Eſprit prophetique de Chriſt qui eſtoit en eux, rendant teſmoignage auparauãt, declaroit les ſouffrances qui deuoyent aduenir à Chriſt, & les gloires qui s'en deuoyent enſuiure.

CAP. I.

6. In quo exultabitis, modicum, nunc, ſi oportet contriſtari in variis tentationibus.

Wherein ye reioyce/ though nowe for a ſeaſon/ if neede require/ yee are in heauines/ through manifold tentations

7. Vt probatio veſtræ fidei multo pretioſior auro, quod per ignem probatur inveniatur in laudem & gloriam & honorem in revelatione Ieſu Chriſti.

That the triall of your faith/ being much more precious then golde that periſheth/ though it bee tried with fire/ might bee founde vnto your prayſe/ and honour and glorie/ at the appearing of Jeſus Chriſt.

8. Quem cùm non videritis, diligitis: in quem nunc quoque non videntes creditis: credentes autem exultatis lætitia inenarrabili & glorificata.

Whome ye haue not ſeene/ and yet loue him/ in whome nowe/ though ye ſee him not/ yet do you beleeue/ and reioyce with ioy vnſpeakeable and glorious.

9. Reportantes finem fidei veſtræ, ſalutem animarum.

Receiuing the end of your faith/ euen the ſaluation of your ſoules.

10. De qua ſalute exquiſierunt atque ſcrutati ſunt Prophetæ, qui de futura in vobis gratia prophetaverũt.

Of the which ſaluation the Prophets haue inquired and ſearched/ which propheſied of the grace that ſhould come vnto you.

11. Scrutantes in quod vel quale tempus ſignificaret in eis Spiritus Chriſti, prænuntians eas quæ in Chriſto ſunt paſſiones & poſteriores glorias.

Searching when or what time the Spirit which teſtified before of Chriſt which was in them/ ſhoulde declare the ſuffringes that ſhould come vnto Chriſt and the glorie that ſhould follow.

Das I. Capitel.

6. In welcher jr euch frewen werdet/ die jhr jetzt eine kleine zeit/ wo es ſein ſol/ traurig ſeyt in mancherley anfechtungen.

I huilcken i ſkulle glæde eder/ i ſom nu en liden tid/ om det en ſkal vere/ ere bedrøffuede i mangehonde friſtelſer.

7. Auff daß ewer Glaube rechtſchaffen vnnd vil köſtlicher erfunden werde/ denn daß vergängliche Gold/ das durchs Fewer bewerет wird/ Zu lobe/ preiß vnd ehre/ wenn nun offenbaret wirdt Jeſus Chriſtus.

Paa det at eders Tro ſkal befindis retſindig oc meget kaaſteligere/ eng det forgengelige Guld ſom prøffuis i ilden/ til loff/ priſſ oc ære/ naa ſom Jeſus Chriſtus nu bliffuer obenbaret.

8. Welchen jr nicht geſehen/ vnd doch lieb habt/ vnnd nun an jhn glaubet/ wiewol jr jhn nicht ſehet/ So werdet jr euch frewen mit vnaußſprechlicher vnd herrlicher frewden.

Huilcken i haffue icke ſeet/ oc dog elſke hannem/ oc i nu tro paa hannem/ alligeuel at i icke ſee hannem/ ſaa ſkulle i glæde eder met vſigelig oc herlig glæde.

9. Vnd das ende ewers Glaubens darvon bringen/ nemlich der Seelen Seligkeit.

Oc føre eder Trois ende der fra/ ſom er ſielens Salighed.

10. Nach welcher ſeligkeit haben geſucht vnnd geforſchet die Propheten/ die von der zukünfftigen Gnade auff euch geweiſſaget haben.

Effter huilcken ſalighed Propheterne ſøgte oc randſagede/ ſom propheterede om den tilkommende naade i eder.

11. Vnd haben geforſchet/ auff welche vnnd welcherley zeit deutet der Geiſt Chriſti/ der in jhnen war/ vnd zuvor bezeuget hat die Leiden/ die in Chriſto ſind/ vnd die Herrligkeit darnach/ welchen es offenbaret iſt.

Oc de randſagede/ paa huilcken oc huordan tid Chriſti Aand/ ſom vaar i dem/ gaff til kende/ oc vidnede tilforn om den pine/ ſom er i Chriſto/ oc den Herlighed der effter.

Kapitola I.

6. W kterémžto radowati ſe budete/ ač nynij maličko muſýte ſe pormautiti w rozličných zámutcých;

W ktorey rzeczy rádujećie ſie/ theraz maluczko zaſmuceni rozmáitemi pokuſámi/ ieſli potrzeba ieſt.

7. Aby zkuſſenij wijry waſſý mnohém dražſſý než Zlato/ kteréž ſe wohni/ zkuſſuge nalezno bylo/ k chwále a ſláwě a ke cti při zgewenj Gežiſſe Kryſta.

Aby doświádczenie wiáry wáſzey dáleko droſzſze niż doświádczenie złotá ktore ginie/ á wżdy przez ogień bywa doświádczone/ było ználezione być wam ku czći y chwále/ y ku poczćiwośći/ gdy ſie okaże Jezus Kryſtus.

8. Kteréhožto newiděwſſe milugete/ w kteréhožto také nynij newidauce ho/ wěřijte: a wěřijce radugete ſe radoſtí newymluwnau / a oſlawenau.

Ktorego nie widziawſzy miłujećie/ ktorego nie widząc przedſie mu wierzyćie/ ráduiąc ſie weſelem niewymownym y chwalebnym.

9. Docházegijce konce wijry waſſý/ Spaſenij Duſſý waſſých.

Odnoſząc zapłátę wiáry wáſzey/ to ieſt/ zbáwienie duſz.

10. Kteréhožto ſpaſenij hledali a po něm ſe ptali Proroci/ kteřijž gſau prorokowali o budaucý Miloſti/ kteráž geſt mezy wámi.

O ktorym zbáwieniu dowiedowáli ſie y bádáli Prorocy/ ktorzy o przyſzłey ná nas łáſce prorokowáli.

11. Ptagijce ſe/ který aneb yaký to čas bude/ o kterémž prawil gim Duch Kryſtůw/ předpowijdage ta která gſau na Kryſtu vtrpenij/ a budaucý ſláwy:

Pilnie ſzukáiąc ná ktory bo ná iáki czas Duch Kryſtuſow w nich w przod świádcząc/ oznaymił vtrapienia ktore miáły przyydź ná Kryſtuſá y chwałę ktora po nich przyydź miáłá.

א

12 וְאִתְגְלִי לְהוּן כֻּל ד
דְבָצִין הֲווּ מֶטוּל דְלָו
לְנַפְשְׁהוּן בָּעִין הֲווּ אֶלָּא
לַן דִילַן מְתַגְּבִין הֲווּ אִילֵין
דְהָשָׁא אֶתְגְלִי לְכוּן בְּיַד
אִילֵין דְסַבְרָנְכוּן בְּרוּחָא
דְקוּדְשָׁא דְאֶשְׁתַּדַּר מֶן
שְׁמַיָּא דְבָהֵין בְּהָלֵין מֶת
מְתַרְגְרְגִין אָף מַלְאָכֵא
דְיִדַּיְקוּן ׃

A iquali fu riuelato che non per ſe ſteſſi, ma per noi amminiſtrauano le coſe che hora vi ſono ſtate annuntiate per quelli che v hanno predicato l'Euangelio per lo Spirito ſanto mandato dal cielo: ne lequali gli Angeli deſiderano riguardare.

13 מֶטוּל הָנָא חֲזוּקוּ חַצָּא
דְתַרְעִיָּתְכוּן וְאֶתְתְּעִירוּ
גְּמִירָאִית וְסַבַּרוּ עַל חַדוּתָא
דְאָתְיָא לְכוּן בְּגֶלְיָנֵהּ דְמָרַן
יֵשׁוּע מְשִׁיחָא ׃

Per laqual coſa tenendo cinti i lombi de la voſtra mente, ſtando ſobrij, ſperate perfettamente ne la gratia che v'è preſentata, fin a tāto che ſia manifeſtato IESV Chriſto.

14 אַיְךְ בְּנַיָּא מְשַׁתְּמְעָנֵא
וְלָא תֶּשְׁתַּוְתְּפוּן תוּב לר
לְרֶגְיָגָתָא קַדְמָיָתָא אִילֵין
דְרָגִין הֲוַיְתוּן דְלָא בִּידַעְתָא
אֶלָּא הֲווּ קַדִּישִׁין בְּכֻלְּהוּן
הוּפָּכַיְכוּן ׃

Come figliuoli obbedienti, non accomodandoui à le concupiſcentie di prima, quando erauate ne la voſtra ignorantia.

15 אַיְךְ דְקַדִּישׁ הוּ הָו מַן
דְקָרְכוּן ׃

Ma ſicome colui che v'ha chiamati è ſanto, coſi ancora voi ſiate ſanti in ogni conuerſatione.

16 מֶטוּל דִכְתִיב דַהֲוַיְתוּן
קַדִּישִׁין אַיְכַנָּא דְאָף אֶנָא
קַדִּישׁ אֶנָא ׃

Percioch'egli è ſcritto, Siate ſanti, percioch'io ſon ſanto.

א

12 לַאֲשֶׁר נִגְלָה הַדָּבָר כִּי־לֹא
לְנַפְשָׁם כִּי־אִם לָנוּ שֵׁרְתוּ אֵלֶּה
אֲשֶׁר מֵעַתָּה הֻגְּדוּ לָכֶם בַּאֲשֶׁר
מְבַשְּׂרִים אֶתְכֶם בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ
הַנִּשְׁלָחָה מִשָּׁמַיִם אֲשֶׁר בָּם
הַמַּלְאָכִים מִתְאַוִּים לְהַשְׁקִיף ׃

A los quales fue reuelado, que no para ſi miſmos, ſino para noſotros adminiſtrauan las coſas que aora hos ſon anunciadas de los que hos han predicado el Euangelio por el Eſpiritu ſancto embiado del cielo, en las quales deſſean mirar los Angeles.

13 לָכֵן חִגְרוּ אֶת־מָתְנֵי שִׂכְלְכֶם
הִתְעוֹרְרוּ בְּתֹם וְיֹשֶׁר שַׂבְּרוּ אֶל־
הַחֲנִינָה אֲשֶׁר תּוּבָא לָכֶם בְּהִגָּלוֹת
יֵשׁוּעַ הַמָּשִׁיחַ ׃

Por loqual teniendo los llomos de vueſtro entendimiento çennidos, con templança, eſperad perfectamente en la gracia que os es preſentada quando Ieſus el Chriſto os es manifeſtado:

14 כִּבְנֵי הַיִּקָּהָה לֹא־תִדַּמּוּ
לְמַאֲוַיִּים הָרִאשׁוֹנִים שֶׁהֵם
בְּשִׁגְגַתְכֶם ׃

Como hijos obedientes, no conformando hos con los deſeos que antes teniades eſtando en vueſtra ignorancia:

15 כִּי־אִם כַּקָּדוֹשׁ אֲשֶׁר קָרָא
אֶתְכֶם גַּם אַתֶּם הֱיוּ קְדוֹשִׁים
בְּכָל־דֶּרֶךְ ׃

Mas como aquel que os ha llamado es Sancto, ſemejantemente tambien voſotros ſed Sanctos en toda conuerſacion:

16 כִּי־כָתוּב הִתְקַדִּשְׁתֶּם וִהְיִיתֶם
קְדֹשִׁים כִּי־קָדוֹשׁ אָנִי ׃

Porque eſcripto eſtà: Sed Sanctos, porque yo ſoy Sancto.

α′.

12. Οἷς ἀπεκαλύφθη ὅτι οὐχ ἑαυτοῖς, ὑμῖν δὲ διηκόνουν αὐτὰ, ἃ νῦν ἀνηγγέλη ὑμῖν διὰ τῶν εὐαγγελισαμένων ὑμᾶς ἐν πνεύματι ἁγίῳ ἀποσταλέντι ἀπ' οὐρανοῦ, εἰς ἃ ἐπιθυμοῦσιν ἄγγελοι παρακύψαι.

Auſquels il a eſtè reuelè que ce n'eſtoit point pour eux meſmes, mais pour nous qu'ils adminiſtroyent ces choſes, leſquelles maintenant vous ont eſtè anoncees par ceux qui vous ont preſchè l'Euangile, par le ſainct Eſprit enuoyè du ciel: eſquelles choſes les Anges deſirent regarder iuſqu'au fonds.

13. Διὸ ἀναζωσάμενοι τὰς ὀσφύας τῆς διανοίας ὑμῶν, νήφοντες, τελείως ἐλπίσατε ἐπὶ τὴν φερομένην ὑμῖν χάριν ἐν ἀποκαλύψει Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Vous donques, en ayant les reins de voſtre entendement ceints, auec ſobriete, eſperez parfaitement en la grace qui vous y eſt preſentee, iuſques à ce que Ieſus Chriſt ſoit reuele.

14. Ὡς τέκνα ὑπακοῆς, μὴ συσχηματιζόμενοι ταῖς πρότερον ἐν τῇ ἀγνοίᾳ ὑμῶν ἐπιθυμίαις.

Et ce comme enfans obeiſſans, ne vous conformans point à vos conuoitiſes par ci deuant en voſtre ignorance.

15. Ἀλλὰ κατὰ τὸν καλέσαντα ὑμᾶς ἅγιον, καὶ αὐτοὶ ἅγιοι ἐν πάσῃ ἀναστροφῇ γενήθητε.

Mais comme celui qui vous a appeles eſt ſainct, vous auſſi pareillement ſoyez ſaincts en tutte voſtre conuerſation.

16. Διότι γέγραπται, ἅγιοι γένεσθε, ὅτι ἐγὼ ἅγιός εἰμι.

D'autant qu'il eſt eſcrit, Soyez ſaincts, car ie ſuis ſainct.

CAP. I.

12. Quibus revelatum eſt, quia non ſibimetipſis, vobis autem miniſtrabant ea quæ nunc nũtiata ſunt vobis per eos qui evangelizaverunt vobis, Spiritu ſancto miſſo de cælo, in quem deſiderant angeli proſpicere.

Unto whom it was reueiled/ ỷ not unto thẽſelues/ but unto us theo ſhould miniſter ỷ things which are nowe ſhewed unto you by them which haue preached unto you the Goſpell by ỷ holy ghoſt ſent down from heauen/the which things ỷ Angels deſire to behold.

13. Propter quod ſuccincti lumbos mentis veſtræ, ſobrii, perfectè ſperare in eam quæ offertur vobis gratiam, in revelatione Ieſu Chriſti.

Wherefore/ girde up the loynes of your minde: be ſober/and truſt perfectly on the grace that is brought unto you/ by the reuelation of Jeſus Chriſt.

14. Quaſi filii obedientiæ, non configurati prioribus ignorantiæ veſtrę deſideriis.

As obedient children / not faſhioning your ſelues unto the former luſtes of your ignorance.

15. Sed ſecundùm eum qui vocavit vos, Sanctum, & ipſi in omni converſatione ſancti ſitis.

But as he which hath called you / is holy: ſo be ye holy in all maner of conuerſation.

16. Quoniam ſcriptum eſt: Sancti eritis, quoniam ego ſanctus ſum.

Because it is written/ Be ye holy / for I am holy.

Das I. Capitel.

12. Welches jhnen offenbaret iſt/ Denn ſie habens nicht jnen ſelbs/ ſondern vns dargethan/welches euch nun verkündiget iſt/ durch die/ſo euch das Evangelium verkündiget haben/ durch den heiligen Geiſt vom Himmel geſandt / welches auch die Engel gelüſtet zu ſchawen.

Huilcket det er obenbare / Thi at de giorde det icke for dem ſelff / men for oſſ / Som eder nu er kundgiort aff dem/ſom forkyndede eder Euangelium/formedelſt den hellig Aand/ſom bleff ſent aff Himmelen/huilcket oc Englene begære at ſee.

13. Darumb ſo begürtet die Lenden ewers gemüts / ſeyt nüchtern / vnnd ſetzet ewer Hoffnung gantz auff die gnade/die euch angeboten wird/durch die offenbarung Jeſu Chriſti.

Der faare da omgiorder eders ſinds Lender/verer ædrue/oc ſetter eders Haab aldelis til den Naade/ſom eder tilbiudis/ formedelſt Jheſu Chriſti obenbarelſe.

14. Als gehorſame Kinder/vnd ſtellet euch nicht gleich wie vorhin / da jr inn vnwiſſenheit nach den lüſten lebetet.

Lige ſom lydige Børn / Oc ſkicker eder icke / lige ſom tilforn / der i leffde i vaunittighed effter Begæringer.

15. Sondern nach dem/der euch beruffen hat/ vnd heilig iſt/ ſeyt auch jhr heilig/ in allem ewrem wandel.

Men effter den/ſom eder kallede oc er Hellig/Vere oc i hellige / i al eders omgengelſe.

16. Denn es ſtehet geſchrieben: Jhr ſolt heilig ſein / denn ich bin heilig.

Thi det ſtaar ſcreffuit/I ſkulle vere Hellige/thi leg er Hellig.

Kapitola I.

12. Kterýmžto zgeweno geſt: že ne ſamým ſobě / ale nám poſluhowali těmi wěcmi/kteréž nynij gſau wám zwěſtowány/ ſkrze ty kteřijž wám kázali Ewangelium Duchem Swatým ſeſlaným s Nebe/ na kteréhož žádagij Angelé patřiti.

Ktorym y to było oznáymiono/ iż nie ſobie/ ále nam tymi rzeczámi poſługowáli / ktore teraz ſą opowiedziáne przez ty ktorzy wam przepowiedáli Ewánielia / przez zeſłánego z niebá Duchá świętego/ ná ktore rzeczy żądáła Aniołowie pátrząć.

13. Protož přepáſſſe bedra myſli waſſý/ ſtřjzliwij gſauce/ dokonalau měgte Naděgi/ w tě miloſti kteraž ſe wám dáwá/ při zgewenij Ježijſſe Kryſta.

A przetoż przepáſawſzy biodrá wmyſlu wáſzego trzeźwośćia/ doſkonála nádzieie mieyćie w łaſce ktora wam ieſt przynieśioná / áż ſie okaże Krystus.

14. Jakožto Synowé poſluſſenſtwij/neſrownáwagijce ſe s prwnijmi žádoſtmi hlaupoſti waſſý:

Jáko ſynowie poſłuſzni ktorzy ſie nie przypodobniaćie przeſzłym pożadliwośćiam/ gdyśćie byli w nieumieiętnośći wáſzey.

15. Ale wedle toho kterýž geſt powolal wás Swatého / abyſſte y wy Swatij byli we wſſem waſſem obcowánij:

Ale iáko ten ktory was wezwał/ święty ieſt / ábyśćie też wy byli świętymi / we wſzelákim obcowániu.

16. Nebť geſt napſáno/Swatij budte/ neb yá Swatý gſem.

Dla tego nápiſano ieſt Bądźie świętymi/ ábowiem iá święty ieſtem.

א

17 וְאֶן־־־הָו דְּאַבָּא קָרֵין אַנְתּוּן הָו דְּלַיְת קְדָמַוְהי מַסַּב בְּאַפֵּא וְדָאֵן לְכֻל נָשׁ אֵיךְ עֲבָדַוְהי בְּדַחְלְתָא אִתְדַּבַּרו בְּזַבְנָא הָנָא דְּתַוְתָבוּתְכוּן׃

E ſe Voi inuocate per Padre colui che ſenza hauer riguardo à l'apparenza de le perſone giudica ſecondo l'opera di ciaſcuno, attendete à conuerſare in timore tutto il tempo de la Voſtra peregrinatione.

18 כַּד יָדְעִין אַנְתּוּן דְּלָא בְּכַסְפָּא דְּבָלֵא וְלָא בְּדַהְבָא אִתְפְּרַקְתּוּן מֶן עֲבָדַיְכוּן סְרִיקֵא הָנוּן דְּקַבֶּלְתּוּן מֶן אֲבָהַיְכוּן׃

Sapendo che Voi non ſete ſtati riſcattati da la Voſtra Vana conuerſatione, inſegnataui dai Voſtri padri, con coſe corruttibili, come oro, ò argento.

19 אֶלָּא בִּדְמָא יַקִּירָא דְּאֶמְּרָא דְּמוּמָא וְטוּלְשָׁא לַיְת בֵּהּ דְּאִיתַוְהי מְשִׁיחָא׃

Ma col pretioſo ſangue di Chriſto, come d'agnello immaculato & incontaminato.

20 הָו דִּמְקַדַּם הֲוָא פְּרִישׁ לֵהּ לְהָדָא מֶן קְדָם תַּרְמִיתֵהּ דְּעָלְמָא וְאֶתְגְּלִי בְּחַרְתְּהוּן דְּזַבְנֵא מֶטוּלָתְכוּן׃

Ordinato gia innanzi à la fondation del mondo, e manifeſtato ne gli Vltimi tempi per amor di Voi.

21 אַילֵין דִּבְאִידֵהּ הַיְמֶנְתּוּן בַּאלָהָא הָו דְּאַקִּימֵהּ מֶן בֵּית מִיתֵא דִּיהַב לֵהּ שׁוּבְחָא דְּהַימָנוּתְכוּן וס וְסַבְרְכוּן יְהֵא עַל אֱלָהָא׃

Iquali per lui credete in Dio che l'ha riſuſcitato da morte, & hagli dato gloria, accioche la Voſtra fede e ſperanza fuſſe in Dio.

22 כַּד נֶהְוְיָן קַדִּישָׁן נַפְשָׁתְכוּן בְּמַשְׁתַּמְעָנוּתֵהּ דַּשְׁרָרָא וְנֶהְוְיָן מַלְיָן חוּבָּא דְּלָא מַסַּב בְּאַפֵּא דְּמֶן לֶבָּא דַּכְיָא וּגְמִירָא תֶּהְווּן מַחְבִּין חַד לְחַד׃

Hor Voi purificando l'anime Voſtre ne l'obbedientia de la Verità, per lo Spirito, in Vn amor fraterno non ſimulato, amateui l'Vn l'altro intenſamente di puro cuore.

א

17 וְאִם־תִּקְרְאוּהוּ אָב אֲשֶׁר בְּלִי מַשֹּׂא פָנִים שׁוֹפֵט אֶת־כָּל־־־אִישׁ כְּמַעֲשָׂיו בְּיִרְאָה הִתְהַלְּכוּ אֶת־יְמֵי־חַיֵּיכֶם׃

Y, ſi inuocays por Padre à aquel que ſin accepcion de perſonas juzga ſegun la obra de cada vno: conuerſad en temor todo el tiempo de vueſtra habitacion:

18 וִידַעְתֶּם כִּי־לֹא בִּשְׁחִיתַת כֶּסֶף וְזָהָב נִפְדֵיתֶם מֵהֶבֶל הֲלִיכַת מָסֹרֶת אֲבוֹתֵיכֶם׃

Sabiendo, que aueys ſido reſcatados de vueſtra vana conuerſacion, la qual recebiſtes de vueſtros padres, no con coſas corruptibles, como oro, o plata.

19 כִּי־אִם בִּיקַר דַּם שֶׂה תָמִים וּבְלִי מוּם הַמָּשִׁיחַ׃

Mas con la ſangre precioſa del Chriſto, como de vn Cordero ſin mancha y ſin contaminacion:

20 הַנּוֹדָע מִקֶּדֶם מִבְּרִיאַת הָעוֹלָם וְנִגְלֶה בְּעִתּוֹת הָאַחֲרוֹנוֹת בַּעֲבוּרֵיכֶם׃

Ya ordenado deantes de la fundacion del mundo, pero manifeſtado en los poſtrimeros tiempos por amor de voſotros.

21 אֲשֶׁר בְּיָדוֹ מַאֲמִינִים בֵּאלֹהִים הַמֵּקִים מִמֵּתִים וַאֲשֶׁר נָתַן לוֹ הַכָּבוֹד אֲשֶׁר תְּהִי־אֱמוּנַתְכֶם וְשִׂבְרְכֶם בֵּאלֹהִים׃

Que por el creeys à Dios, el qual lo reſuſcitó de los muertos, y le ha dado gloria, para que vueſtra fe, y eſperança ſea en Dios.

22 קַדְּשׁוּ אֶת־נַפְשׁוֹתֵיכֶם בְּיִקְהַת אֱמֶת בְּרוּחַ בְּאַחֲוָה בִּלְתִּי חֲנֻפָּה מִלֵּב טָהוֹר אֶהֱבוּ אִישׁ אֶת־רֵעֵהוּ בִּמְאֹד׃

Auiendo purificado vueſtras animas en la obediencia de la verdad, por el Eſpiritu, en charidad hermanable, ſin fingimiento amaos vnos à otros entramnablemente de coraçon puro.

α´.

17. Καὶ εἰ πατέρα ἐπικαλεῖσθε τὸν ἀπροσωπολήπτως κρίνοντα κατὰ τὸ ἑκάστου ἔργον, ἐν φόβῳ τὸν τῆς παροικίας ὑμῶν χρόνον ἀναστράφητε:

Et ſi vous inuoquez pour Pere celui qui ſans auoir eſgard à l'apparence des perſonnes iuge ſelon l'œuure d'vn chacun, conuerſez en crainte durant le temps de voſtre ſeiour temporel:

18. Εἰδότες ὅτι οὐ φθαρτοῖς ἀργυρίῳ ἢ χρυσίῳ ἐλυτρώθητε ἐκ τῆς ματαίας ὑμῶν ἀναστροφῆς πατροπαραδότου.

Sachans que vous auez eſté rachetés de voſtre vaine conuerſation, qui vous auoit eſté enſeignee par vos peres: nō point par choſes corruptibles, comme par argent, ou par or:

19. Ἀλλὰ τιμίῳ αἵματι ὡς ἀμνοῦ ἀμώμου καὶ ἀσπίλου, χριστοῦ.

Mais par le precieux ſang de Chriſt, comme de l'agneau ſans macule & ſans tache:

20. Προεγνωσμένου μὲν πρὸ καταβολῆς κόσμου, φανερωθέντος δὲ ἐπ᾽ ἐσχάτων τῶν χρόνων δι᾽ ὑμᾶς.

Deſia ordonné deuant la fondation du monde, mais manifeſte ès derniers temps pour vous.

21. Τοὺς δι᾽ αὐτοῦ πιστεύοντας εἰς θεὸν τὸν ἐγείραντα αὐτὸν ἐκ νεκρῶν, καὶ δόξαν αὐτῷ δόντα, ὥστε τὴν πίστιν ὑμῶν καὶ ἐλπίδα εἶναι εἰς θεόν.

Qui par lui croyez en Dieu qui l'a reſſuſcite des morts, & lui a donné gloire, afin que voſtre foy & eſperance fuſt en Dieu.

22. Τὰς ψυχὰς ὑμῶν ἡγνικότες ἐν τῇ ὑπακοῇ τῆς ἀληθείας διὰ πνεύματος εἰς φιλαδελφίαν ἀνυπόκριτον, ἐκ καθαρᾶς καρδίας ἀλλήλους ἀγαπήσατε ἐκτενῶς.

Ayans donc purifie vos ames en obeiſſance à verite par l'Eſprit, pour vous adonner à charite fraternelle, ſans feintiſe, aimez l'vn l'autre affectueuſement d'vn cœur pur:

CAP. I.

17. Et ſi Patrem invocatis eum, qui ſine acceptione perſonarum iudicat ſecundùm uniuſcuiuſque opus: in timore, incolatus veſtri tempore converſamini.

And if ye call him Father / which without reſpect of perſon iudgeth according to euerie mans worke/ paſſe the time of your dwelling here in feare.

18. Scientes quòd non corruptibilibus auro vel argento redempti eſtis de vana veſtra converſatione paternæ traditionis.

Knowing that ye were not redemed with corruptible things / as ſiluer and golde / from your vaine conuerſation / receiued by the traditions of the fathers

19. Sed pretioſo ſanguine quaſi agni immaculati Chriſti & incontaminati.

But with the precious bloud of Chriſt / as of a lambe vndefiled / and without ſpot.

20. Præcogniti quidem ante mundi conſtitutionem manifeſtati autem noviſſimis temporibus propter vos

Which was ordeyned before the foundation of the worlde / but was declared in the laſt times for your ſakes.

21. Qui per ipſum fideles eſtis in Deo qui ſuſcitavit à mortuis, & dedit ei gloriã, ut fides veſtra, & ſpes eſſet in Deo.

Which by his meanes do beleeue in God that raiſed him from the dead/and gaue him glorie/that your faith and hope might be in God.

22. Animas veſtras caſtificantes in obedientia charitatis amore ſimplici, ex corde invicem diligite attẽtiùs.

Seeing your ſoules are purified in obeying the trueth through the ſpirite/to loue brotherly with a pure heart feruently.

Das I. Capitel.

17. Vnd ſintemal jr den zum Vater anruffet / der ohn anſehen der Perſon richtet/ nach eines jeglichen werck / ſo führet ewren wandel / ſo lange jhr hie wallet/ mit fôrchten.

Oc effterdi at i kalde paa den Fader / ſom dømer vden perſoners anſeelſe / huer effter ſin gerning / Da bruger eders omgengelſe met fryct/ ſaa lenge ſom i her vandre.

18. Vnd wiſſet/ daß jr nicht mit vergenglichem Silber oder Gold erlôſet ſeyt / von ewerm eiteln wandel / noch Våterlicher weiſe.

Oc vider / at i ere icke forløſde met forgengelige Sølff eller Guld / fra eders forfengelige omgengelſe/ effter Faderlig ſtick.

19. Sondern mit dem theuren Blut Chriſti/ als eines vnſchuldigen vnnd vnbefleckten Lammes.

Men met Chriſti dyrebar Blod/ ſom met it wſkyldigt oc wbeſmittet Lamſſ.

20. Der zwar zuvor verſehen iſt/ehe der Welt grund gelegt ward/ aber offenbaret zu den letzten zeiten/ vmb ewret willen.

Som tilforn vaar vorſkicket/ for Verdens grunduol bleff lagd / Men obenbaret i de ſiſte tider/ for eders ſkyld.

21. Die jr durch jn glaubet an Gott/ der jn aufferwecket hat / von den Todten/ vnd jhm die Herzligkeit gegeben/ auff daß jhr Glauben vnd Hoffnung zu Gott haben môchtet.

I ſom formedelſt hannem tro paa Gud / huilcken hannem opuecte fra de Døde/oc gaff hannem Herlighed/ paa det i ſkulde haffue Tro oc Haab til Gud.

22. Vnd machet keuſch ewre Seelen im gehorſam der Warheit / durch den Geiſt/ zu vngefärbter Brüderliebe/ vnd habt euch vntereinander brünſtig lieb/ auß reinem hertzen.

Oc gører eders Siele kyſke i ſandheds lydighed/ formedelſt Aanden/til wfarffuet Broderlig kørlighed / oc elſker huer andre met brendendis kærlighed / aff i rent hierte.

Kapitola I.

17. A poněwádž Otcem nazýwate/ toho kterýž bez přigijmánij oſob ſaudij wedlé ſkutkuow gednohokaždé ho: měgtež tehdy obcowánij waſſe w bázni/ za čaſu žiwota nyněgſſýho.

A ieſli wy Oycem názywacie tego ktory przez bráku oſob ſadzi wedle vczynku káżdego, patrzcie ábyſcie w bojáźni chodząc dokonali cżáſu mieſzkánia waſzego doczeſnego.

18. Wiedauce / že negſte wykaupeni poruſſytedlnými wěcmi / Zlatem / ani Stříjbrem / z marného waſſeho obcowánij Otcowſkého vſtanowenij.

Wiedząc iż nie ſkáżonymi rzeczámi/ śrebrem ábo złotem ieſteſcie wybáwieni od prożnego obcowánia wáſzego/ ktoreſcie podane wzięli od oycow.

19. Ale drahau Krwí / yako Beránka newinného a nepoſſkwrněného Gežijſſe Kryſta.

Ale drogą krwią iáko báránká niepomázanego y niepokalánego, to ieſt Kryſtuſá.

20. Předzwěděného zagiſté před vſtanowenijm Swěta/ zgeweného pak w čaſých poſledních pro wás.

Ktory był przeyżrán przed záłożeniem świátá / y był obiáwion cżáſow oſtáteczných dla was.

21. Kteřijžto ſkrze něho wěřijte w Boha kterýž gey wzkřiſyl z mrtwých/ a dal gemu Slávu/ aby Wijra waſſe a naděge byla w PANU Bohu.

Ktorzy przezeń wierzycie Bogu / ktory go wzbudził zmartwych / y dał mu chwałę / áby wiára y nádzieiá wáſzá w Bogu byłá.

22. Duſſe waſſe očiſſťiugte w poſluſſenſtwij Láſky / a w bratrſkém milowánij / z vpřijmého ſrdce weſpolek ſe milugjce ſnažně.

Oczyściwſzy duſze wáſze / poſłuſznymi bedąc prawdzie przez duchá / z miłoſcią bráterſką nie obłudną / z szczyrego ſercá iedni drugie miłuycie vprzeymie.

א

23 אַיךְ אֱנָשָׁא דְּמֶן דְּרִישׁ אֶתִילַדְתּוּן לָא מֶן זַרְעָא דְּבָלֵא אֶלָּא מֶן אֲנָא דְּלָא בָּלֵא בְּמֶלְּתָא חַיְתָא דְּאַלָהָא דְּקַיָּמָא לְעָלַם׃

Come quelli che ſete rigenerati non di ſeme corruttibile, ma incorruttibile, per la parola di Dio che viue e dura in eterno.

24 מְטוּל דְּכֻל בְּסַר עֶמִירָא וְכֻלָּה יָאִיוּתֵה אַיךְ עוּפְיָא דְּחַקְלָא יָבֵשׁ עֶמִירָא וְחָמֵא עוּפְיָא׃

Percioche ogni carne è come vn'herba, & ogni gloria d'huomo è come il fior de l'herba: l'herba s'è ſecca, e il fiore è caduto.

25 וּמֶלְּתֵה דְּאַלָהָן קַיָּמָא לְעָלְמִין וְהָדָא הִי מֶלְּתָא הָי דְּאֶסְתַּבַּרְתּוּן׃

Ma la parola del Signore dura in eterno. E queſta parola è quella che v'è ſtata euangelizata.

ב

1 אֲנִיחוּ הָכִיל מֶנְּכוּן כֻּלָּה בִּישׁוּתָא וְכֻלֵּה נֶכְלָא וּמַסַּב בְּאַפֵּא וְחֶסְמָא וּמֵאכַל קַרְצָא׃

Ponendo dunque giu ogni malitia & ogni inganno, e le ſimulationi, e l'inuidie, e tutte le detrattioni.

2 וַהֲווֹ אַיךְ יַלּוּדֵא שַׁבְרֵא וְאֶתְרַגְרַגוּ לָהּ לְמֶלְּתָא אַיךְ דִּלְחַלְבָּא נַקְדָּא וְרוּחָנָיָא דְּבָהּ תֶּתְרַבּוּן לְחַיֵּא׃

Come fanciulli pur hora nati, appetite il latte che è ſecondo la ragione, e ſenza inganno: accioche per eſſo voi creſciate.

3 אֶן טְעֶמְתּוּן וַחֲזַיְתּוּן דְּטָב הוּ מָרְיָא׃

Concioſia che hauete guſtato che il Signore è benigno.

4 הָו דְּלֵה מֶתְקַרְבִין אַנ אַנְתּוּן דְּאִיתַוְהי כְּאַפָּא חַיָּא דְּאֶסְלְיוּהִי בְּנַי אֱנָשָׁא וַגְבֵא וּמְיַקַּר לְוָת אֱלָהָא׃

Alquale accoſtandoui, che è la pietra viua, riprouata ben da gli huomini, ma eletta e pretioſa appreſſo Iddio.

א

23 שׁוּב נוֹלָדִים לֹא מִזֶּרַע הַשְׁחִיתָה כִּי־אִם אֲשֶׁר בְּלִי שַׁחַת בִּדְבַר אֵל חַי וְקָם לְעוֹלָם׃

Siendo renacidos, no de ſimiente corruptible, ſino de incorruptible, por la palabra del Dios biuiente, y que permanece para ſiempre.

24 כִּי־כָל־הַבָּשָׂר חָצִיר וְכָל־כְּבוֹד הָאָדָם צִיץ הֶחָצִיר יָבֵשׁ חָצִיר נָבֵל צִיצוֹ׃

Porque toda carne es como la yerua, y toda la gloria del hombre, como la flor de la yerua: la yerua ſe ſecó, y la flor ſe cayó.

25 כִּי־דְבַר יְהוָה יָקוּם לְעוֹלָם וְזֶה הוּא הַדָּבָר אֲשֶׁר בִּשַּׂרְנוּ אֶתְכֶם׃

Mas la palabra del Sennor permanece perpetuamente: y eſta es la palabra que por el Euangelio os ha ſido annunciada.

ב

1 לָכֵן שִׂימוּ מֵעֲלֵיכֶם אֶת־כָּל־רָעָה וְכָל־מִרְמָה וַחֲנֻפּוֹת וְשִׂנְאוֹת וְכָל־מַלְשִׁנוּת׃

Auiendo pues dexado toda malicia y todo enganno, y fingimientos, y embidias, y todas murmuraciones:

2 כְּעוֹלָלִים וְיוֹנְקִים בְּשִׂכְלְכֶם חָלָב בְּלִי מִרְמָה הִתְאַוּוּ אֲשֶׁר בּוֹ תִּפְרוּ וְתִרְבּוּ׃

Deſſead, como ninnos rezien nacidos, la leche racional, y que es ſin enganno: para que por ella crezcays en ſalud.

3 אִם תִּטְעֲמוּ וְתִרְאוּ כִּי־טוֹב יְהוָה׃

Si empero aueys guſtado que el Sennor es benigno.

4 אֲשֶׁר אֵלָיו תִּקְרְבוּ כִּי־הוּא אֶבֶן־הַחַיָּה הַנִּמְאָסָה מֵאֲנָשִׁים וְלִפְנֵי אֱלֹהִים בְּחִירָה וִיקָרָה׃

Alqual allegando os, que es la Piedra biua, reprouada cierto de los hombres, empero elegida y precioſa acerca de Dios.

α'.

23. Ἀναγεγεννημένοι οὐκ ἐκ σπορᾶς φθαρτῆς, ἀλλὰ ἀφθάρτου διὰ λόγου ζῶντος θεοῦ καὶ μένοντος εἰς τὸν αἰῶνα.

Eſtans regenerés, non point par ſemence corruptible, mais incorruptible, aſſauoir la parole de Dieu viuante & demeurante à touſiours.

24. Διότι πᾶσα σὰρξ ὡς χόρτος, καὶ πᾶσα δόξα ἀνθρώπου ὡς ἄνθος χόρτου. ἐξηράνθη ὁ χόρτος, καὶ τὸ ἄνθος αὐτοῦ ἐξέπεσε.

Pource que toute chair eſt comme l'herbe, & toute la gloire de l'homme comme la fleur de l'herbe, l'herbe, eſt ſechee, & ſa fleur eſt cheute:

25. Τὸ δὲ ῥῆμα κυρίου μένει εἰς τὸν αἰῶνα. τοῦτο δέ ἐστι τὸ ῥῆμα τὸ εὐαγγελισθὲν εἰς ὑμᾶς.

Mais la Parole du Seigneur demeure eternellement: & ceſte eſt la Parole qui vous a eſté euangelizee.

ΚΕΦΑΛ. β'.

Ἀποθέμενοι οὖν πᾶσαν κακίαν, καὶ πάντα δόλον, καὶ ὑποκρίσεις, καὶ φθόνους, καὶ πάσας καταλαλιάς.

Ayans donc deſpouillé toute malice & toute fraude, & feintiſes, & enuies, & toutes detractions.

2. Ὡς ἀρτιγέννητα βρέφη, τὸ λογικὸν, ἄδολον γάλα ἐπιποθήσατε, ἵνα ἐν αὐτῷ αὐξηθῆτε.

Deſirez affectueuſement comme enfans n'agueres nes, le laict d'intelligence, & qui eſt ſans fraude, afin que vous croiſſiez par icelui.

3. Εἴπερ ἐγεύσασθε ὅτι χρηστὸς ὁ κύριος.

Voire pourueu que vous ayez gouſté que le Seigneur eſt benin,

4. Πρὸς ὃν προσερχόμενοι, λίθον ζῶντα, ὑπὸ ἀνθρώπων μὲν ἀποδεδοκιμασμένον, παρὰ δὲ θεῷ ἐκλεκτὸν, ἔντιμον.

Duquel vous approchans, voire de lui qui eſt la pierre viue, qui a eſté reiettee des hommes, mais qui eſt eſleuë & precieuſe enuers Dieu:

CAP. I.

23. Renati non ex ſemine corruptibili, ſed incorruptibili per verbum Dei vivi & permanentis in æternum.

Being borne anew / not of mortall ſeede, but of immortall / by the word of God, who liueth and endureth for euer.

24. Quia omnis caro ut fœnum : & omnis gloria eius tanquam flos fœni, exaruit fœnum, & flos eius decidit.

For all fleſh is as graſſe, and all the glory of man is as the flower of graſſe. The graſſe withereth / and the flower falleth away.

25. Verbum autem Domini manet in æternum, hoc eſt autem verbum quod evangelizatum eſt in vobis.

But the worde of the Lorde endureth for euer: & this is the worde which is preached among you.

CAP. II.

DEponentes igitur omnem malitiam, & omnem dolum, & ſimulationes, & invidias, & omnes detractiones.

Wherefore / laying aſide all malicious[n]es & all guile / & diſſimulation / and enuie, and all euill ſpeaking.

2. Sicut modò geniti infantes, & rationabiles, & ſine dolo lac concupiſcite: ut in eo creſcatis in ſalutem.

As newe borne babes deſire the ſincere milke of the worde / that ye may growe thereby.

3. Si tamen guſtaſtis quoniam dulcis eſt Dominus.

If ſo be that ye haue taſted how bountifull the Lord is.

4. Ad quem accedentes, lapidem vivum, ab hominibus quidem reprobatum, à Deo autem electum & honorificatum.

To whom ye come as vnto a liuing ſtone diſalowed of men / but choſen of God and precious.

Das I. Capitel.

23. Als die da widerumb geborn ſind / Nicht auß vergänglichen / ſondern auß vnvergänglichen Samen / nemlich / auß dem lebendigen Wort Gottes / das ewiglich bleibet.

Som de der ere igen fødde icke aff forgengelig / men aff vforgengelig Sæd / ſom er aff Guds leffuende ord / ſom bliffuer euindelige.

24. Denn alles Fleiſch iſt wie Graß / vnd alle herzligkeit der Menſchen / wie deß Graſes Blumen / das Graß iſt verdorret / vnd die Blume abgefallen.

Thi alt Kød er lige ſom Græß / oc al Menniſkens Herlighed / lige ſom Græſſens blomſter / Græſſet viſnede / oc blomſteret falt aff.

25. Aber deß HERREN Wort bleibet in ewigkeit / das iſt aber das wort / welches vnter euch verkündigt iſt.

Men HERRENS Ord bliffuer euindelige / oc det er det Ord / ſom er forkyndet iblant eder.

Das II. Capitel.

SO leget nun ab alle boßheit vnd allen betrug / vnd heucheley vnd neid vnd alles affterreden.

SAa afflegger nu al ondſkaff oc al beſuigelſe / oc hykleri oc auind / oc al bagtalelſe.

2. Vnd ſeyt begierig nach der vernünfftigen lautteren Milch / als die jetzt gebornen Kindlein / auff daß jhr durch dieſelbigen zunemet.

Oc verer gerige effter den fornumſtige rene Milck / ſom nyfødde Børn / At i kunde voxe i hende.

3. So jhr anders geſchmeckt habt / daß der HERR freundlich iſt.

Der ſom i ellers ſmagede / at HERREN er venlig.

4. Zu welchem jr kommen ſeyt / als zu dem lebendigen Stein / der von den Menſchen verworffen / aber bey Gott iſt er außerwehlt vnd köſtlich.

Til huilcken i ere komne / ſom til den leffuende Steen / der er bortkaſt aff Menniſken / men hand er vduald oc kaaſtelig hoſſ Gud.

Kapitola I.

23. Gſauce podruhé zrozeni / ne z ſemene poruſſytedlného / ale z neporuſſytedlného / ſkrze Slowo Boha žiwého a zuoſtáwagijcého na wěky;

Będąc odrodzeni nie z plemienia śmiertelnego / ale z nieśmiertelnego przez ſłowo Bogá żywego y trwatącego ná wieki.

24. Neb každé tělo geſt yako tráwa / á wſſeckna ſláwa geho yako kwět tráwy : Uwadla tráwa / a kwět gegij ſpre̊chl:

Abowiem wſzelkie ciáło ieſt ták ko trawá / y wſzelká chwała cżłowiecżá ták ko kwiát z ziela / vſchłá tráwá / á kwiát iey vpadł.

25. Slowo pak Božij zůſtáwá na wěky. A tok geſt to Slowo / kteréž geſt wám kázáno:

Ale ſłowo Boże trwa ná wieki / á toć ieſt ſłowo ktore ieſt wam przepowiedáne.

Kapitola II.

Protož zſložijce wſſelikau zloſt / a každau leſt / a oſſemetnoſti / záwiſti a wſſeckna vtrhánij.

Przetho złożywſzy wſzelką złość / y wſzelką zdrádę / y obłudności / y zazdrości / y wſze złe obmowiſká.

2. Yakožto znowa zrozená mláďátka / rozumného a bezelſtimlého žádayte / abyſſte gim roſtli k Spaſenij.

Jáko dopiero národzone dzieciątká / ſzczyrego mleká ſłowá żądacie / ábyſcie przez nie vroſłe.

3. Geſtliže wſſak okuſyli gſte kterak ſladký geſt PAN.

Jeſliſcie ſkoſztowáli iż Pan ieſt dobrotliwy.

4. K kterémužto přiſtaupijce Kamenu žiwému / od lidij zagiſté zawrženému / ale od Boha wywolenému / a vctnému:

Do ktorego przyſtępuiąc / ktory ieſt kámieniem żywym / odrzuconym od ludzi / álevv Bogá wybránym y koſztownym.

ב

5 וְאַף אַנְתּוּן אַיְךְ כֵּאפֵא
חַיָּתָא אֶתְבְּנוּ וַהְווּ הַיְכְּלָא
רוּחָנָא וְכַהֲנָא קַדִּישָׁא
לְמַסָּקוּ דִּבְחָא דִּמְקַבְּלִין
קְדָם אֱלָהָא בְּיַד יֵשׁוּעַ
מְשִׁיחָא׃

Voi ancora come viue pietre ſete edificati vna caſa ſpirituale, vn Sacerdotio ſanto per offerir ſacrifitij ſpirituali, accetti à Dio per IESV Chriſto.

6 אֶמִיר הוּ גֵּיר בִּכְתָבָא
דְּהָא סָאֵם אֱנָא בְּצֶהְיוּן
כֵּאפָא בְּחִירְתָא וְיַקִּירְתָא
בְּרִישׁ זָוִיתָא וּמַן דִּמְהַימֶן
בֵּהּ לָא יִבְהַת׃

Per laqual coſa, ancor ne la Scrittura ſi contiene, Ecco, io pongo in Sion la pietra del ſommo angolo, eletta e pretioſa: e chi crederà in eſſa, non n'harà vergogna.

7 לְכוּן הָכִיל אֶתְיְהֵב
הָנָא אִיקָרָא לְאִילֵין דִּמְ
הַיְמְנִין לְהָנוּן דֵּין דְּלָא
מֶתְטַפִּיסִין כֵּאפָא הוּ
דְּתוּקָלְתָא וְאַבְנָא ד
דְּכֻשָׁלָא׃

A voi dunque che credete ella è honore: ma a i rebelli, è la pietra che gli edificatori hanno riprouata, queſta è ſtata poſta per capo d'angolo.

8 וּמֶתְתַּקְּלִין בֵּהּ בִּדְלָא
מֶתְטַפִּיסִין לְמֶלְּתָא ד
דְּלְהָדָא סִימִין׃

E ſaſſo d'vrtamento, e pietra d'inciampamento à coloro iquali vrtano ne la parola, e ſon rebelli à che ſono ancora ſtati ordinati.

9 אַנְתּוּן דֵּין שַׁרְבְּתָא
אַנְתּוּן גְּבִיתָא דִּמְכַהְנָא
לְמַלְכּוּתָא עַמָּא קַדִּישָׁא
כְּנֻשָׁא פְּרִיקָא דְּתִסַבְּרוּן
תֶּשְׁבּוּחְתֵהּ דְּהַו דַּקְרָכוּן מֶן
חֶשׁוּכָא לְנוּהְרֵהּ מְיַתְּרָא׃

Ma voi ſete la generatione eletta, il Sacerdotio regale, la gente ſanta, il popolo acquiſtato: accioche annuntiate le virtù di colui, che da le tenebre v'ha chiamati a la ſua marauiglioſa luce.

ב

5 וְאַתֶּם כַּאֲבָנִים חַיּוֹת תִּבָּנוּ לְבֵית
רוּחַ לִכְהֻנַּת הַקֹּדֶשׁ לִזְבֹּחַ זִבְחֵי
רוּחַ הַנִּרְצִים לֵאלֹהִים בְּיֵשׁוּעַ
הַמָּשִׁיחַ׃

Voſotros tambien como piedras biuas, edificados vna caſa eſpiritual, y vn ſacerdocio ſancto, para ofrecer ſacrificios eſpirituales, agradables à Dios por Ieſus el Chriſto.

6 עַל־כֵּן נֶאֱמַר בַּכְּתָב הִנְנִי
יִסַּד בְּצִיּוֹן אָבֶן אֶבֶן בֹּחַן פִּנַּת
יִקְרַת מוּסָד מוּסָּד הַמַּאֲמִין בּוֹ
לֹא יָחִישׁ׃

Por loqual tambien contiene la Eſcritura: Heaqui, pongo en Sion la principal Piedra, del eſquina, eſcogida, precioſa: Y elque creyere en ella no ſera confundido.

7 וְלָכֶם הַכָּבוֹד הַמַּאֲמִינִים
אַתֶּם וְלַאֲשֶׁר אֵינָם מַאֲמִינִים
אֶבֶן מָאֲסוּ הַבּוֹנִים הִיא הָיְתָה
לְרֹאשׁ פִּנָּה׃

Ella es pues honor à voſotros que creeys: mas para los que no creen, la piedra que los edificadores reprouaron, eſta fue hecha la cabeça del eſquina.

8 וּלְאֶבֶן נֶגֶף וּלְצוּר מִכְשׁוֹל
אֲשֶׁר נִגְפִים בְּדָבָר וְלֹא מַאֲמִינִים
בַּאֲשֶׁר הוּסָדוּ׃

Y piedra de eſtropieço, y piedra de eſcandalo a aquellos que eſtropieçan en la palabra, y no creen en aquello para lo qual fueron ordenados.

9 וְאַתֶּם בְּחִירֵי בָנִים כְּהֻנַּת
מֶלֶךְ גּוֹי קָדוֹשׁ עַם־לִסְגֻלָּה
אֲשֶׁר תְּבַשְּׂרוּ אֶת־גְּבוּרוֹת יְהוָה
אֲשֶׁר קְרָאֲכֶם מֵחֹשֶׁךְ לְאוֹרוֹ
שֶׁהוּא פֶּלֶא׃

Mas voſotros ſoys el linage elegido, el real Sacerdocio, gente ſancta, pueblo ganado, para que anuncieys las virtudes de aquel que os ha llamado de las tinieblas à ſu Luz admirable,

β.

5. Καὶ αὐτοὶ ὡς λίθοι ζῶντες οἰκοδομεῖσθε οἶκος πνευματικὸς, ἱεράτευμα ἅγιον, ἀνενέγκαι θυσίας πνευματικὰς, εὐπροσδέκτους τῷ θεῷ διὰ ἰησοῦ χριστοῦ.

Vous auſſi comme pierres viues, eſtes edifiés pour eſtre vne maiſon ſpirituelle, & vne ſaincte Sacrificature, pour offrir ſacrifices ſpirituels agreables à Dieu par Ieſus Chriſt.

6. Διὸ καὶ περιέχει ἐν τῇ γραφῇ, ἰδοὺ τίθημι ἐν σιὼν λίθον ἀκρογωνιαῖον, ἐκλεκτὸν, ἔντιμον· καὶ ὁ πιστεύων ἐπ᾽ αὐτῷ οὐ μὴ καταισχυνθῇ.

A raiſon de quoi auſſi il eſt contenu en l'Eſcriture, Voici, ie mets en Siõ la maiſtreſſe pierre du coin, eſleuë & precieuſe: & qui croira en elle, ne ſera point confus.

7. Ὑμῖν οὖν ἡ τιμὴ τοῖς πιστεύουσιν· ἀπειθοῦσι δὲ, λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας.

Elle eſt donc honneur à vous qui croyez: mais quant aux rebelles, La pierre que les edifians ont reiettee, a eſté faite la maiſtreſſe pierre du coin.

8. Καὶ λίθος προσκόμματος, καὶ πέτρα σκανδάλου· οἳ προσκόπτουσι τῷ λόγῳ, ἀπειθοῦντες, εἰς ὃ καὶ ἐτέθησαν.

Et pierre d'achoppement, & pierre de trebuſchement: leſquels s'aheurtent contre la parole, & ſont rebelles: à quoi auſſi ils ont eſté ordonnés.

9. Ὑμεῖς δὲ γένος ἐκλεκτὸν, βασίλειον ἱεράτευμα, ἔθνος ἅγιον, λαὸς εἰς περιποίησιν, ὅπως τὰς ἀρετὰς ἐξαγγείλητε τοῦ ἐκ σκότους ὑμᾶς καλέσαντος εἰς τὸ θαυμαστὸν αὐτοῦ φῶς.

Mais vous eſtes la generation eſleuë, la Sacrificature royale, la natiõ ſaincte, le peuple acquis, afin que vous annonciez les vertus de celui qui vous a appelés des tenebres à ſa merueilleuſe lumiere.

CAP. II.

5. Et ipſi tanquam lapides vivi ſuperædificamini, domos ſpirituales ſacerdotium ſanctum, offerre ſpirituales hoſtias, acceptabiles Deo per Ieſum Chriſtum.

And ye as liuely ſtones/ be made a ſpirituall houſe/and holy Prieſthood to offer vp ſpirituall ſacrifices acceptable to God by Jeſus Chriſt.

6. Propter quod continet ſcriptura, Ecce pono in Sion lapidem ſummum angularem, electum, pretioſum, & qui crediderit in eum, non confundetur.

Wherefore it is conteyned in the Scripture / Behold / I put in Sion a chiefe corner ſtone / elect and precious: and he that beleeueth therein / ſhall not be aſhamed.

7. Vobis igitur honor credentibus, non credentibus autem, lapis quem reprobaverunt ædificantes, hic factus eſt in caput anguli.

Vnto you therefore which beleeue it is precious: but vnto them which be diſobedient /the ſtone which the buylders diſalowed the ſame is made the heade of the corner.

8. Et lapis offenſionis, & petra ſcandali, his qui offendunt verbo, nec credunt in quo & poſiti ſunt.

And a ſtone to ſtumble at/and a rocke of offence /euen to them which ſtumble at the word being diſobedient / vnto ŷ which thing they were euen ordeyned.

9. Vos autem genus electum, regale ſacerdotium, gens ſancta, populus acquiſitionis ut virtutes annuntietis eius qui de tenebris vos vocavit in admirabile lumen ſuum.

But ye are a choſen generation / a royall Prieſthoode / an holy nation / a peculiar people / that ye ſhoulde ſhewe forth the vertues of him that hath called you out of darknes into his marueylous light.

Das II. Capitel.

5. Vnnd auch jr / als die lebendige Steine / bawet euch zum geiſtlichen Hauſe / vnd zum Heiligen Prieſterthumb / zu opffern geiſtliche Opffer / die Gott angenem ſind / durch Jeſum Chriſtum.

De bygge i ocſaa eder/ſom de leffuende Stene til it aandeligt Huſſ/ oc til it helligt Preſtedom/til at offre aandelige Offer/ ſom ere Gud tacknemelige/ formedelſt Jheſum Chriſtum.

6. Darumb ſtehet in der Schrifft: Sihe da / ich lege einen außerwehlten köſtlichen Eckſtein in Zion / vnnd wer an jhn glaubet / der ſoll nicht zu ſchanden werden.

Der faare ſtaar der i Scrifften/ See der/ieg legger en vduald kaaſtelig hiørne Sten i Zion / Oc huo ſom tro paa hannem/ hand ſkal icke beſkemmis.

7. Euch nun / die jr glaubet/iſt er köſtlich / Den Vnglaubigen aber / iſt der Stein/den die Bawleut verworffen haben vnnd zum Eckſtein worden iſt.

Eder ſom nu tro / er hand kaaſtelig/ men de vantro/ er den Sten / ſom Bygningsmendene kaſte bort/ oc er bleffuen til en hiørne Sten.

8. Ein Stein deß anſtoſſens/ vnnd ein Felß deß ergerniß / die ſich ſtoſſen an dem Wort / vnnd glauben nicht daran/ darauff ſie geſetzt ſindt.

Paaløbelſens Sten oc forargelſens Klippe / de ſig ſtøde paa Ordet/ oc tro icke der paa / ſom de ere ſette til.

9. Ihr aber ſeyt das außerwehlte Geſchlecht / das Königliche Prieſterthumb/ das heilige Volck / das Volck deß Eigenthumbs/Daß jr verkündigen ſolt die tugend/deß/der euch beruffen hat von der finſterniß zu ſeinem wunderbarn Liecht.

Men i ere den vdualde Slect/ det Kongelige Preſtedom / det hellige Folck / Eyedomens Folck/ at i ſkulle forkynde hans Dygd / ſom kallede eder fra mørcket/ til ſit vnderlige Liuſſ.

5. Y wy také yako Kamenij žiwé / wzdělawayte ſe Domy Duchownij/a Kněžſtwo Swaté/ obětugijce Duchownij oběti/ wzácné Bohu/ſkrze Gezijſſe Kryſta.

Abyśćie y wy iáko żywe kámienie byli zbudowáni dom duchowny/ kápłáńſtwo świethe ku ſpráwowániu duchownych ofiar wdzięcznych Bogu przez Jezuſá Kryſtuſá.

6 Protož prawij pijſmo/ Hlě zakládám na Syonu Kámen ſwrchnij vhelnij zkuſſený / wýborný / a drahý: kdož vwěřij wěň/ ne bude zahanben.

Przetó też zámyka ſię piſmie/ Oto kłádę w Syonie kámień ktory ma byc położon w naprzednieyſzym węgle/ wybrány y koſztowny/ ktoremu kto vwierzy nie będzie zawſtydzon.

7. Protož wám kteřij wěřijte / čeſt bude/ ale těm kdož newěřij / Kámen kterýž gſau zawrhli dělnijcy / ten včiněn geſt w hlawu vhelnij.

Wam tedy ieſt poczćiwośćia ktorzy wierzyćie / á nie poſłuſznym kámień ktory odrzućili budujacy/ then zſtał ſię przednieyſzym v węglu.

8. A Kámen aurazu/a ſkala pohorſſenij / totižtěm kteřijž ſe vrážegij ſlowem a newěřij/ a gſauce w něm poſtaweni.

Y kámieniem obráženia y kámieniem zgorſzenia/ to ieſt / thym nieposłuſznym ktorzy ſię obrážáli ſłowem/ ku czemu też ſą poſtanowieni.

9. Ale wy gſte rod wywolený/ Králowſké Kněžſtwo/ Národ Swatý/ Lid dobytý/ abyſſte oznamowali moc toho/ kterýž z temnoſtij wás powolal w předivné ſwětlo ſwé.

Ale wy ieſteſćie rodzáiem wybránym Krolewſkiem kápłańſtwem/ narodem świętym/ ludem ktory ſobie Bog zá włáſny poczytá/ abyśćie przepowiedáli cnoty thego kthory z ćiemnośći was wezwał ku dziwney świátłośći ſwoiey.

ב

10 אילין דמן קדם לא חשיבין הויתון עמא השא דין עמא דאלהא אף לא רחמא הוו עליכון השא דין אשתפעו עליכון רחמא :

Iquali gia non erauate popolo, & hora ſete popolo di Dio: iquali gia non haueuate conſeguito miſericordia, & hora hauete conſeguito miſericordia.

11 חביבי בעא אנא מנכון איך ערצא ואיך תותבא אתפרקו מן כלהין רגיגתה דפגרא הלין דעבדן קרבא לוקבל נפשא :

Cariſſimi, io vi prego come foreſtieri e peregrini, che v'aſteniate da le concupiſcentie carnali, lequali fanno guerra contra l'anima.

12 ויהוון שפירין הופכיכון קדם כלהון בני אנשא ואילין דממללין עליכון מלא בישתא יחזון עב עבדיכון שפירא וישבחון לאלהא ביומא דבוחרנא :

Tenendo la voſtra conuerſatione honeſta fra i Gentili, accioche in quello che dicono mal di voi come di malfattori, ſtimandoui da le buone opere, glorifichino Iddio nel giorno de la viſitatione.

13 והויתון משתעבדין ל לכלהון בני אנשא מטול אלהא למלכא מטול שולטנהון :

Pertanto ſiate ſoggetti ad ogni ordinatione humana per amor del Signore: o à Re, come a ſuperiore.

14 ולדינא מטול דמנה משתדרין לתבעתא ד דמסכלנא ולתשבוחתא דעבדי טבתא :

O à Preſidenti come à quelli che ſon mandati da lui, a la vendetta de malfattori, & a la laude di quelli che fanno bene.

15 דהכנא הו צבינא דאלהא דבעבדיכון שפירא תסכרון פומא דסכלא הנון דלא ידעין לאלהא :

Percioche coſi è la volontà di Dio, che facendo bene voi rendiate muta l'ignorantia de gli huomini ſtolti.

ב

10 אשר מלפנים לא־עם ועתה עם אלהים אשר לא רחמים ועתה רחמים :

Voſotros, que en el tiempo paſſado no erades pueblo, mas aora ſoys pueblo de Dios: que en el tiempo paſſado no auiades alcançado miſericordia, mas aora aueys ya alcançado miſericordia.

11 אהובי מתחנן אני לכם כמו־גרים ותושבים לסור מתאות הבשר הנלחמות על־הנפש :

Amados, yo os ruego, como eſtrangeros y caminantes, os abſtened de los deſſeos carnales, que batallan contra el anima.

12 הליכתכם בגוים תהי־טובה אשר אם ילשינו אתכם כפועלי עול ויראו את־מעשיכם הטובים יכבדו את־אלהים ביום הפקדה :

Y tened vueſtra conuerſacion honeſta entre los Gentiles: para que en lo que ellos murmuran de voſotros como de malhechores glorifiquē à Dios enel dia de la viſitacion, eſtimando os por las buenas obras.

13 לכן הכנעו לפני־כל־בריאת האדם בעבור יהוה אם למלך כמו לשליט :

Sed pues ſubjetos à toda ordenacion humana por Dios: aora ſea à Rey, como à ſuperior.

14 אם לנשיא כמו לאשר נשלחים ממנו לנקמת פועלי עול ולתהלת עושי טוב :

Aora à los Gouernadores, como del embiados, para vengança de los malhechores, y para loor de los que hazen bien.

15 כי־זאת היא רצון אלהים אשר תעשו טובה ותחסמו את־שגיגת האנשים כסילים :

Porque eſtà es la voluntad de Dios, que haziendo bien, hagays callar la ignorancia de los hombres vanos.

β.

10. Οἱ ποτὲ οὐ λαὸς, νῦν δὲ λαὸς θεοῦ· οἱ οὐκ ἠλεημένοι, νῦν δὲ ἐλεηθέντες.

Qui iadis n'eſtiez point peuple, mais maintenant eſtes le peuple de Dieu: qui iadis n'auiez point obtenu miſericorde, mais maintenant auez obtenu miſericorde.

11. Ἀγαπητοὶ, παρακαλῶ ὡς παροίκους καὶ παρεπιδήμους, ἀπέχεσθαι τῶν σαρκικῶν ἐπιθυμιῶν, αἵτινες στρατεύονται κατὰ τῆς ψυχῆς.

Bien-aimés, ie vous exhorte, que comme eſtrangers & voyagers vous-vous abſteniez des conuoitiſes charnelles qui guerroyent contre l'ame:

12. Τὴν ἀναστροφὴν ὑμῶν ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἔχοντες καλὴν, ἵνα ἐν ᾧ καταλαλοῦσιν ὑμῶν ὡς κακοποιῶν, ἐκ τῶν καλῶν ἔργων ἐποπτεύσαντες, δοξάσωσι τὸν θεὸν ἐν ἡμέρᾳ ἐπισκοπῆς.

Ayans voſtre conuerſation honneſte enuers les Gentils, afin qu'en ce qu'ils detractent de vous comme de mal-faiteurs ils glorifient Dieu au iour de la viſitation pour vos bonnes œuures qu'ils auront veuës.

13. Ὑποτάγητε οὖν πάσῃ ἀνθρωπίνῃ κτίσει, διὰ τὸν κύριον· εἴτε βασιλεῖ, ὡς ὑπερέχοντι.

Rendez vous donc ſuiets à tout ordre humain pour l'amour de Dieu: ſoit au Roy comme à celui qui eſt par deſſus les autres:

14. Εἴτε ἡγεμόσιν, ὡς δι' αὐτοῦ πεμπομένοις, εἰς ἐκδίκησιν μὲν κακοποιῶν, ἔπαινον δὲ ἀγαθοποιῶν.

Soit aux Gouuerneurs; comme à ceux qui ſont enuoyés de par lui, pour exercer vengeance ſur les mal-faiteurs, & à la louange de ceux qui font bien.

15. Ὅτι οὕτως ἐστὶ τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ, ἀγαθοποιοῦντας φιμοῦν τὴν τῶν ἀφρόνων ἀνθρώπων ἀγνωσίαν.

Car telle eſt la volonté de Dieu, qu'en faiſant bien, vous fermiez la bouche à l'ignorance des hommes fols:

CAP. II.

10. Qui aliquando non populus, nunc autem populus Dei, qui non conſecuti miſericordiam : nunc autem miſericordiam conſecuti.

Which in time paſt were not a people/ yet are nowe the people of God: which in time paſt were not vnder mercie/ but nowe haue obteyned mercy.

11. Chariſſimi obſecro vos tanquam advenas & peregrinos, abſtinere vos à carnalibus deſideriis quæ militant adverſus animam.

Dearely beloued/ I beſeech you/ as ſtrangers and pilgrims/ abſteyne from fleſhly luſtes / which fight againſt the ſoule.

12. Converſationem veſtram inter Gentes habentes bonam: ut in eo quod detrectant de vobis tanquam de malefactoribus, ex bonis operibus vos conſiderantes, glorificent Deum in die viſitationis.

And haue your conuerſation honeſt among the Gentiles / that they which ſpeake euill of you as of euill doers/ may by your good workes which they ſhall ſee/ glorifie God in the day of the viſitation.

13. Subiecti igitur eſtote omni humanæ creaturæ propter Deum : ſive regi, quaſi præcellenti.

Submit your ſelues vnto all maner ordinance of man for the Lordes ſake/ whether it bee vnto the king/ as vnto the ſuperiour.

14. Sive ducibus, tanquam ab eo miſſis ad vindictam malefactorum, laudem verò bonorum.

Or vnto gouernours/ as vnto them that are ſent of him for the puniſhment of euill doers/ and for the prayſe of them that doe well.

15. Quia ſic eſt voluntas Dei, ut benefacientes obmuteſcere faciatis imprudentium hominum ignorantiam.

For ſo is the will of God / that by well doing ye maye put to ſilence the ignorance of the fooliſh men.

Das II. Capitel.

10. Die jhr weiland nicht ein Volck waret/ Nun aber Gottes Volck ſeyt/ vnnd weiland nicht in gnaden waret/ nun aber in gnaden ſeyt.

I ſom i fordom tid icke vaare it Folck/ Oc ere nu Guds Folck/ oc i fordom tid icke vaare i Naade/ men ere nu i Naade.

11. Lieben Brůder / ich ermahne euch / als die Frembdlingen vnd Bilgerin/ enthaltet euch von fleiſchlichen lůſten/ welche wider die ſeelen ſtreiten.

Kære Brødre/ ieg formaner eder/ ſom Fremmede oc Vdlendinge/ at i holde eder fra kødelig begæring/ ſom ſtride mod Sielen.

12. Vnd fůhret einen guten wandel vnter den Heiden/ auff daß die/ ſo von euch affterreden / als von ůbelthätern / ewre gute werck ſehen / vnnd Gott preiſen / wenns nun an den tag kommen wirdt.

Oc haffuer en god omgengelſe iblant Hedningene/ paa det / at de ſom tale ilde paa eder/ lige ſom om Miſdedere/ kunde ſee eders gode Gerninger/ oc priſe Gud/ naar det kommer nu til dagen.

13. Seydt vnterthan aller Menſchlicher ordnung / vmb deß HERRN willen/ es ſey dem Könige als dem Oberſten.

Vere al Menniſkelig ſkick vnderdanige/ for HERRENS ſkyld/ Vere ſig Kongen ſom den Offuerſte.

14. Oder den Hauptleuten als den Geſandten von jm/ Zur Rache über die ůbelthäter/ vnd zu lobe den frommen.

Eller Hoffuitzmend ſom de der vdſendis aff hannem/ til Heffn offuer Miſdedere/ oc de fromme til loff.

15. Denn das iſt der wille Gottes/ daß jr mit wolthun verſtopffet die vnwiſſenheit der thörichten Menſchen.

Thi det er Guds vilie/ at i ſkulle met velgerninger tilſtoppe de daarlige Menniſkis vanuittighed.

Kapitola II.

10. Kteřijž gſte někdj nebyli Lidem Božijm/ ale giž gſte Lid Božij: a kteřijž někdy nedoſſedſſe Miloſrdenſtwij/ giž nynij doſſli gſte Miloſrdenſtwij.

Ktorzyſćie niekiedy byli nie ludem/ á teraz ieſteſćie ludem Bożym/ ktorzyśćie niekiedy miłoſierdzia nie doſtąpili/ á teraześćie miłoſierdzie otrzymáli.

11. Naymilegſſý/ Proſſým wás/ yako přijchozý a pohoſtinných / abyſſte ſe zdržowali od žádoſtij tělesných/ kteréž bogugij proti Duſſy:

Namileyſzy proſzę/ iáko prychodniowie y cudzoźiemcy powśćiągayćie ſię od pożądliwośći ćieleſnych / ktore walczą przećiwko duſzy.

12. Obcowánij waſſe mezy Pohany měgtež dobré/ aby z z toho/ geſſto wám vtrhagi yako zločincům/ když dobré ſkutky na wás ſhlédnau / welebili Boha w den nawſſtijwenij.

A niech będźie obcowánie wáſze poczćiwe miedzy pogány/ áby w tym co mowią przećiwko wam iáko złoczyńcam z dobrych vczynkow ktoreby obaczyli/ chwalili Boga w dźień nawiedzenia ſwego.

13. Protož poddáni buďte wſſelikému Lidſkému Stwořenij pro Boha: Buďto Králi/ yako naywyſſſýmu.

Badźćie tedy poddáni káżdemu vrzędowi ludzkiemu dla Páná/ chociaż Krolowi iáko przednieyſzemu.

14. Buďto Wýwodám/ yako od něho poſlaným / k pomſtě zlých a k chwále dobrych:

Choć przełożonym / iáko tym ktorzy o niego poſłáni bywáią/ ták ná pomſthę złoczyńcow / iáko ku chwale tych ktorzy dobrze czynią.

15. Nebo tak gt wůle Božij/ abyſſte dobře čjnice/ k mlčenij přiwedli hlaupoſt nemaudrých Lidij.

Abowiem tákieſt wola Boża / ábyśćie dobrze czyniąc záhamowáli nieumiełętność ſzalonych ludźi.

ב

16 איך בני חארא ולא
איך אנשא דעבידא להון
חארותהון תחפיתא ל
לבישותהון אלא איך
עבדוהי דאלהא :

Come liberi, e non come ſe haueſte la libertà per vna coperta di malitia: ma come ſerui di Dio.

17 לכל־נש יקרו לאחיכון
אחבו ומן אלהא דחלו
ולמלכא יקרו :

Honorate tutti: amate la fratellanza: temete Iddio: honorate il Re.

18 ואילין עבדא דאית
בכון אשתעבדו למריכון
בדחלתא לא בלחוד לטבא
ולמכיכא אלא אף לקשיא
ולעסקא :

I ſeruitori ſiano ſoggetti con ogni timore ai patroni, non ſolo ai buoni & humani, ma ai peruerſi ancora.

19 להלין גיר אית להון
טיבותא קדם אלהא לאילין
דמטול תארתא שפירתא
מסיברין עקתא דאתין
עליהון בעולא :

Percioche queſta è coſa grata ſe alcuno per la conſcientia di Dio, ſopporta de le moleſtie, patendo ingiuſtamente.

20 אילין דין דמטול
סכלותהון מסיברין
אולצנא אידא תשבוחתא
הויא להון אלא מנא ד
דעבדין אנתון דשפיר וא
ואלצין לכון ומסיברין א
אנתון הידין ירבא תש
תשבוחתכון לות אלהא :

Perche qual gloria è, ſe voi peccando & eſſendone battuti, lo tolerate? ma ſe facendo voi bene, & eſſendo afflitti, ſopportate, queſta è ben gratia appreſſo Iddio.

21 להדא גיר אתקריתון
דאף משיחא מית חלפין
ושבק לן הנא טופסא
דאנתון בעקבתה תהלכון :

Percioche voi ſete chiamati à queſto: concioſia che Chriſto ancora ha patito per noi, laſciandoci eſempio, accioche voi ſeguitiate i ſuoi veſtigij.

ב

16 כבני־החורים ולא כאשר
יש־להם החפשה לכסות הרעה
כי־אם כעבדי אלהים :

Como eſtando en libertad, y no como teniendo la libertad por cobertura de malicia: ſino como ſieruos de Dios.

17 כבדו את־כלם אהבו את־
האחוה יראו את־יהוה כבדו
את־המלך :

Honrrad à todos. Amad fraternidad. Temed à Dios. Honrrad àl Rey.

18 העבדים הכנעו בכל־יראה
לפני אדניכם לא לבד לפני־
טובים וענוים כי־אם גם
לפני עזי פנים :

Voſotros ſieruos, ſed ſujetos con todo temor à vueſtros ſennores, no ſolamente à los buenos y humanos, mas aun tambien à los riguroſos.

19 כי־תחנה זאת היא אם איש
תשא יגון בעבור דעת אלהים
בענותו בתמו :

Porque eſto es agradable, ſi alguno à cauſa de la conſciencia que tiene delante de Dios, ſufre moleſtia, padeciendo injuſtamente.

20 ומה תהלה לכם אם תחטאו
ותכו באגרף בפניכם ותעודדו
אך אם תיטיבו לעשות ותענו
ותעודדו זאת היא תחנה לפני
אלהים :

Porque que gloria es, ſi peccando voſotros ſoys abofeteados, y lo ſufris? mas ſi haziendo bien: ſoys afligidos, y lo ſufris. eſto es cierto agradable delante de Dios.

21 כי־לזאת נקראתם כי־
המשיח ענה עלינו והשאיר לנו
דמות אשר נהלך בעקבותיו :

Porque para eſto ſoys llamados, pues que tambien el Chriſto fue afligido por noſotros, dexandonos exemplo, para que voſotros ſigays ſus piſadas.

β.

16. Ὡς ἐλεύθεροι, καὶ μὴ ὡς ἐπικάλυμμα ἔχοντες τῆς κακίας τὴν ἐλευθερίαν, ἀλλ' ὡς δοῦλοι θεοῦ.

Comme libres, & non point comme ayans la liberté pour couuerture de malice, ains comme ſeruiteurs de Dieu.

17. Πάντας τιμήσατε, τὴν ἀδελφότητα ἀγαπᾶτε, τὸν θεὸν φοβεῖσθε, τὸν βασιλέα τιμᾶτε.

Portez honneur à tous. Aimez fraternité. Craignez Dieu. Honorez le Roy.

18. Οἱ οἰκέται, ὑποτασσόμενοι ἐν παντὶ φόβῳ τοῖς δεσπόταις, οὐ μόνον τοῖς ἀγαθοῖς καὶ ἐπιεικέσιν, ἀλλὰ καὶ τοῖς σκολιοῖς.

Vous ſeruiteurs, ſoyez ſuiets en toute crainte à vos maiſtres, non ſeulemēt aux bons & equitables, mais auſſi aux faſcheux.

19. Τοῦτο γὰρ χάρις, εἰ διὰ συνείδησιν θεοῦ ὑποφέρει τις λύπας, πάσχων ἀδίκως.

Car cela eſt agreable, ſi quelcun à cauſe de la conſcience qu'il a enuers Dieu, endure faſcherie ſouffrant iniuſtement.

20. Ποῖον γὰρ κλέος, εἰ ἁμαρτάνοντες καὶ κολαφιζόμενοι ὑπομενεῖτε; ἀλλ' εἰ ἀγαθοποιοῦντες, καὶ πάσχοντες ὑπομενεῖτε, τοῦτο χάρις παρὰ θεῷ.

Autrement quel honneur vous eſt-ce, ſi eſtans ſouffletés pour auoir forfait, vous l'endurez? mais ſi en bien faiſant, eſtans toutesfois affligés, vous endurez, voila où Dieu prend plaiſir,

21. Εἰς τοῦτο γὰρ ἐκλήθητε, ὅτι καὶ Χριστὸς ἔπαθεν ὑπὲρ ἡμῶν, ὑμῖν ὑπολιμπάνων ὑπογραμμὸν, ἵνα ἐπακολουθήσητε τοῖς ἴχνεσιν αὐτοῦ.

Car à cela auſſi eſtes-vous appelés: auſſi que Chriſt a ſouffert pour nous, nous laiſſant vn patron, afin que vous enſuiuiez ſes traces.

CAP. II.	Das II. Capitel.	Kapitola II.
16. Quaſi liberi, & non quaſi velamen habentes malitiæ libertatem, ſed ſicut ſervi Dei.	16. Als die Freyen / vnnd nicht als hettet jhr die Freyheit zum deckel der Boßheit / ſondern als die Knechte Gottes.	16. Budtež yako ſwobodnij/ ale nemagijce ſwobody yako za záſtěru zloſti/ ale yako Služebnijcy Božij.
As free / and not as hauing the libertie for a cloke of maliciouſnes / but as the ſeruants of God.	Som de der ere Fry / Oc icke ſom i haffde Friheden til ondſkaffs ſkiul/men ſom Guds tienere.	Jáko wolni / á nie máiąc wolnoſći iáko zaſłony złoſći / ale iáko ſludzy Boży.
17. Omnes honorate. Fraternitatem diligite. Deum timete. Regem honorificate.	17. Thut ehre jederman. Habt die Brüder lieb. Förchtet Gott. Ehret den König.	17. Wſſecky ctěte/ Bratrſtwo milugte/ Boha ſe bogte/ Krále w poctiwoſti měgte.
Honour all men: loue brotherly felowſhip: feare God: honour the King.	Gører huer mand ære. Elſker Brødrene. Frycter Gud/ ærer Kongen.	Cżćićie wßytki/ bráterſtwo miłuyćie / Bogá ſie boyćie / Krolá w vczćiwoſći mieyćie.
18. Servi, ſubditi eſtote in omni timore dominis, non tantùm bonis & modeſtis, ſed etiam dyſcolis.	18. Ihr Knecht ſeyt vnterthan mit aller forcht den Herren/ nicht allein den gütigen vnnd gelinden/ ſondern auch den wünderlichen.	18. Služebnijcy/ buďte poddáni we wſſý bázni Panuom/ ne toliko dobrým a přjwětiwým/ ale také y zlým.
Seruants / bee ſubiect to your maſters with al feare / not onely to the good and courteous / but alſo to the froward.	I Tienere/ verer Herrene vnderdanige met al Fryct/ icke aleniſte de gode oc milde / men ocſaa de vnderlige.	Sludzy niech będą poddáni pánom z wßelką boiáźnią / nie tylko dobrym y ludzkim / ále też ſrogim.
19. Hæc eſt enim gratia, ſi propter Dei conſcientiam ſuſtinet quis triſtitias, patiens iniuſtè.	19. Denn das iſt genade/ſo jemand vmb des gewiſſens willen zu Gott das übel vertregt/vnnd leidet das vnrecht.	19. Neb tato geſt miloſt wzácná před Bohem/ geſtliže kdo pro ſwědomij Božij ſnáſſý zármutky/ trpě neſprawedliwě.
For this is thanke worthie, if a man for conſcience towarde God endure griefe ſuffring wrongfully.	Thi det er Naade / der ſom nogen fordrager ont/ oc lider vred for ſin Samuittigheds ſkyld til Gud.	Abowiem to ieſt rzecz wdzięczna ieſli kto dla ſumienia Bożego ćierpi fráſunki / będąc nie ſłuſznie vtrapiony.
20. Quæ enim eſt gloria: ſi peccantes, & colaphizati ſuffertis? Sed ſi bene facientes patienter ſuſtinetis: hæc eſt gratia apud Deum.	20. Denn was iſt das für ein ruhm/ ſo jr vmb miſſethat willen ſtreiche leidet ? Aber wenn jr vmb wolthat willen leidet vnd erduldet / das iſt gnade bey Gott.	20. Nebo yaká geſt chwála/ geſtliže hřeſſýce zaſſygky biti gſauce trpijte. Ale geſtliže dobře činijce/ protiwenſtwij trpěliwě ſnáſſýte/ tak geſt miloſt před Bohem.
For what praiſe is it / if when ye be buffeted for your faultes / ye take it paciently? but and if when ye do well / ye ſuffer wrong and take it paciently / this is acceptable to God.	Thi huad er det for en Roſſ/der ſom i lide hug for eders miſgerninger ſkyld ? Men naar i lide oc taale for Velgerninger ſkylt/det er Naade hoſſ Gud.	Bo co zá chwałá ieſt ieſliby ſćie ćierpieli gdy grzeßąc bywaćie policzkowáni? ale ieſli dobrze czyniąc przedſie ćießkoſći ćierpićie / toć ieſt wdzięczna rzecz v Bogá.
21. In hoc enim vocati eſtis: quia & Chriſtus paſſus eſt pro nobis, vobis relinquens exemplum, ut ſequamini veſtigia eius.	21. Denn dazu ſeyt jhr beruffen / Sintemal auch Chriſtus gelidten hat für vns / vnd vns ein Fürbilde gelaſſen/daß jr ſolt nachfolgen ſeinen fußſtapffen.	21 Giſtě k tomu gſte powolánij? Nebo y Kryſtus trpěl za wás/ wám oſtawiw přijklad/ abyſſte náſledowali ſſlépěgij geho.
For herevnto ye are called: for Chriſt alſo ſuffered for vs / leauing vs an enſample that ye ſhould follow his ſteppes.	Thi at i ere der til kallede / Efterdi at Chriſtus haffuer oc ledet for oſſ/oc ladet oſſ it Exempel/At i ſkulle efterfølge hans fodſpor.	Gdyż ná to ieſteſćie wezwáni/ boć y Kryſtus ćierpiał zá nas/ zoſtáwuiąc nam náukę abychmy náſládowali ſtop iego.

ב

22 הָו דְּלָא עֲבַד חֲטִיתָא אַף לָא נֶכְלָא אֶשְׁתְּכַח בְּפוּמֵהּ׃

Ilqual non fece mai peccato, ne fu mai trouato inganno ne la ſua bocca.

23 הָו דְּמֶצְטַחַא הֲוָא וְלָא מְצַחֵא וְחָאֵשׁ הֲוָא וְלָא מֶתְלַחֵם אֶלָּא מַשְׁלֵם הֲוָא דִינֵהּ לְדַיָּנָא ד דְּכֵאנוּתָא׃

Ilquale, quando era detto mal di lui, non rIdiceua male: quando patiua, non minacciaua, ma rimetteua la cauſa à colui che giudica giuſtamente.

24 וְשְׁקַל חֲטָהַין כֻּלְהוֹן וַאֲסֵק אֶנּוּן בְּפַגְרֵהּ לַצְלִיבָא דְּכַד מִיתִינַן לַחֲטִיתָא בְּזַדִּיקוּתָא דִּילֵהּ נֵחֵא בְּשׁוּמָתֵהּ גֵּיר א אֶתְאַסִּיתוּן׃

Ilquale ha portati eſſo i noſtri peccati nel ſuo corpo ſopra il legno: accioche noi morendo al peccato, Viuiamo a la giuſtitia: per il liuidor delquale Voi ſete ſtati ſanati.

25 דְּטָעֵין הֲוַיְתוּן אֵיךְ עֶרְבֵא וְאֶתְפְּנִיתוּן הָשָׁא לְוָת רָעְיָא וְסָעוֹרָא דְּנַפְשָׁתְכוּן׃

Imperoche Voi erauate come pecore erranti, ma hora Vi ſete conuertiti al Paſtore e Veſcouo de l'anime Voſtre.

ג

1 הָכַנָּא אַף אַנְתֵּין נֶשֵּׁא אֶשְׁתַּעְבַּדֵין לְבַעְלַיְכֵין דא דְּאִילֵין דְּלָא מֶתְטַפְּסִין לְמֶלְתָא בְּדֻבָרַיְכֵין שַׁפִּירָא דְּלָא עַמְּלָא תֶקְנֵן אֶנּוּן׃

Similmente Voi mogliere, ſtate ſoggette a i Voſtri mariti: accioche quelli ancora, iquali non obbediſcono a la parola, ſi guadagnino ſenza parola per la conuerſation de le mogliere.

2 כַּד חָזֵין דְּבִדְחֶלְתָא וּבְנַכְפּוּתָא מֶתְדַּבְרָן א אַנְתֵּין׃

Poi ch'haranno Veduta la Voſtra caſta conuerſatione congiunta con timore.

ב

22 אֲשֶׁר לֹא עָשָׂה חָמָס וְלֹא נִמְצְאָה מִרְמָה בְּפִיו׃

El qual no hizo pecado, ni fue hallado enganno en ſu boca.

23 אֲשֶׁר כִּי נִגְעַר שׁוּב לֹא גָעַר וּבְעֻנּוֹתוֹ לֹא זָעַם כִּי־נָתַן לַשּׁוֹפֵט צֶדֶק׃

El qual maldiziendole, no tornaua à maldezir, y quando padezia, no amenazaua, ſino remitia la cauſa al que juzga juſtamente.

24 כִּי־אֶת־חַטֹּאתֵינוּ הוּא סָבַל בִּבְשָׂרוֹ עַל־הָעֵץ אֲשֶׁר נָמוּת לַחֲטָאִים וְנִחְיֶה לִצְדָקָה וּבַחֲבֻרָתוֹ נִרְפָּא לָנוּ׃

Elqual miſmo lleuó nueſtros peccados en ſu cuerpo ſobre el madero, paraque noſotros ſiendo muertos à los pecados, biuamos à la juſticia. Por la herida del qual aueys ſido ſanados.

25 כִּי־הֱיִיתֶם כַּצֹּאן תּוֹעָה וּמֵעַתָּה הוּשַׁבְתֶּם אֶל־הָרוֹעֶה וּפְקִיד נַפְשׁוֹתֵיכֶם׃

Porque voſotros erades como ouejas deſcarriadas, mas aora ſoys ya conuertidos àl Paſtor y Obiſpo de vueſtras animas.

ג

1 וְכָמוֹ כֵן הַנָּשִׁים תִּכָּנַעְנָה לִפְנֵי־אִישֵׁיהֶן אֲשֶׁר אִם גַּם אֲנָשִׁים אֵינָם מַאֲמִינִים בַּדָּבָר בַּהֲלִיכַת הַנָּשִׁים בְּלִי דָבָר יִבָּצֵעוּ׃

Semejantemente voſotras mugeres, ſed ſubjetas à vueſtros maridos: para que tambien los que no creen à la palabra, ſean ganados ſin palabra por la conuerſacion de ſus mugeres.

2 בִּרְאוֹתָם אֶת הֲלִיכַתְכֶן אֲשֶׁר בְּיִרְאַת אֱלֹהִים קְדוֹשָׁה׃

Conſiderando vueſtra caſta conuerſacion, que es en temor.

βʹ.

22. Ὃς ἁμαρτίαν οὐκ ἐποίησεν, οὐδὲ εὑρέθη δόλος ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ.

Lequel n'a point commis de peché, ni fraude aucune n'a eſte trouuee en ſa bouche:

23. Ὃς λοιδορούμενος οὐκ ἀντελοιδόρει, πάσχων οὐκ ἠπείλει· παρεδίδου δὲ τῷ κρίνοντι δικαίως.

Lequel, quand on lui diſoit outrages, n'en rendoit point: & quand on lui faiſoit mal, n'vſoit point de menaces: mais ſe remettoit à celui qui iuge iuſtement.

24. Ὃς τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν αὐτὸς ἀνήνεγκεν ἐν τῷ σώματι αὐτοῦ ἐπὶ τὸ ξύλον· ἵνα ταῖς ἁμαρτίαις ἀπογενόμενοι, τῇ δικαιοσύνῃ ζήσωμεν· οὗ τῷ μώλωπι αὐτοῦ ἰάθητε.

Lequel meſme a porté nos pechés en ſon corps ſur le bois: afin qu'eſtans morts à peche, nous viuions à iuſtice: par la bature duquel meſme vous auez eſté gueris.

25. Ἦτε γὰρ ὡς πρόβατα πλανώμενα· ἀλλ᾽ ἐπεστράφητε νῦν ἐπὶ τὸν ποιμένα καὶ ἐπίσκοπον τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Car vous eſtiez comme brebis errantes, mais maintenant vous eſtes cōuertis au Paſteur & Eueſque de vos ames.

ΚΕΦΑΛ. γʹ.

ΟΜοίως αἱ γυναῖκες ὑποτασσόμεναι τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν· ἵνα καὶ εἴτινες ἀπειθοῦσι τῷ λόγῳ, διὰ τῆς τῶν γυναικῶν ἀναστροφῆς ἄνευ λόγου κερδηθήσωνται.

Semblablement que les fēmes ſe rendent ſuiettes à leurs propres maris, afin que meſmes s'il y en a qui n'obeiſſent point à la Parole, ils ſoyent gagnés ſans parole, par la conuerſation des femmes:

2. Ἐποπτεύσαντες τὴν ἐν φόβῳ ἁγνὴν ἀναστροφὴν ὑμῶν.

Ayans veu voſtre chaſte conuerſation, qui eſt auec crainte.

CAP. II.

22. Qui peccatum non fecit, nec inventus eſt dolus in ore eius.

Who did no ſinne/neither was there guile found in his mouth.

23. Qui cùm malediceretur, non maledicebat: cùm pateretur, non comminabatur: tradebat autem iudicanti (*ſe in*)iuſtè.

Who when he was reuiled/reuiled not againe: when he ſuffered / he threatned not/but committed it to him that iudgetꝰ rigtheouſly.

24. Qui peccata noſtra ipſe pertulit in corpore ſuo ſuper lignum: ut peccatis mortui, iuſtitiæ vivamus, cuius livore ſanati eſtis.

Who his owne ſelfe bare our ſinnes in his bodie on the tree / that we being deliuered from ſinne / ſhould liue in righteouſnes: by whoſe ſtripes ye were healed.

25. Eratis enim ſicut oves errantes: ſed converſi eſtis nunc ad paſtorem & epiſcopum animarum veſtrarum.

For ye were as ſheepe going aſtrant but are, nowe returned vnto the ſhepherd and biſhop of your ſoules.

CAP. III.

Similiter & mulieres ſubditæ ſint viris ſuis: ut & ſi qui non credunt verbo, per mulierum converſationem ſine verbo lucrifiant.

Likewiſe let the wiues bee ſubiect to their huſbandes that euē they which obey not the worde / may without the worde be wonne by the conuerſation of the wiues.

2. Conſiderantes in timore caſtam converſationem veſtram.

While they beholde your pure conuerſation/which is with feare.

Das II. Capitel.

22. Welcher keine ſünde gethan hat/ iſt auch kein betrug in ſeinem Munde erfunden.

Huilcken ſom giorde ingen ſynd / Der er oc icke funden ſuig i hans Mund.

23. Welcher nicht widerſchalt/ da er geſcholten ward / nicht drohet / da er leid/ er ſtellet es aber dem heim/ der da recht richtet.

Huilcken der icke bandede igen / der hand bleff bandet/ icke truede/ der hand leed / Men hand ſette det ind til den/ ſom dømer rettelige.

24. Welcher vnſer ſünde ſelbs geopffert hat/ an ſeinem Leibe/ auff dem Holtz/ auff daß wir der ſünde abgeſtorben/ der Gerechtigkeit leben/ durch welches Wunden jr ſeyt heil worden.

Huilcken ſom ſelff offrede vore Synder / paa ſit Legeme / paa Træet / Paa det wi ſkulde vere døde fra Synden / oc leffue i Retferdighed / Formedelſt hues Saar i ere bleffne helbrede.

25. Denn jhr waret wie die jrrende Schaffe / aber jr ſeyt nun bekehret zu dem Hirten vñ Biſchoffe ewer Seelen.

Thi at i vaare lige ſom vildfarende Faar / Men ere nu omuende til eders Siels Hyrde oc Biſcop.

Das III. Capitel.

Deſſelbigen gleichen ſollen die Weiber jren Männern vnterthan ſein/ auff daß auch die/ ſo nicht Glauben an das wort / durch der Weiber wandel/ ohn wort gewonnen werden.

DJſligeſt ſkulle Quinderne vere deris Mend vnderdanige / Paa det/ at ocſaa de / ſom icke tro paa Ordet / kunde vindis formedelſt Quindernis omgengelſe/ vden Ordet.

2. Wenn ſie anſehen ewren keuſchen Wandel/ in der forcht.

Naar de ſee til eders kyſke Omgengelſe/ vdi fryct.

Kapitola II.

22. Kterýž hříjchu nevčinil/ aniž geſt leſt nalezena w vſtech geho.

Ktory grzechu nie vczynił/ ani ieſt náleziona zdráda w vśćiech iego.

23. Kterýžto když mu zlořečili/ zaſe nezlořečil: když trpěl/ nehrozyl/ ale poraučel tomu genž ſprawedliwě ſaudij.

Ktoremu gdy złorzeczono/ nie oddawał złorzeczeńſtwá/ gdy ćierpiał/ nie groził/ ale poruczył pomſte temu ktory ſpráwiedliwie ſądźi.

24 A on hříchy naſſe na ſwém těle wneſl na dřewo / abychom hříchům zemrauce/ ſprawedliwoſti žiwi byli: gehož zſynaloſtij vzdraweni gſte.

Ktory grzechy náſze noſił w ćiele ſwoim na drzewie/ ábyſmy będąc vmarłymi grzechom/ w ſpráwiedliwośći żyli/ ktorego śinſáłymi rázy vzdrowieni ieſteśćie.

25. Byli gſte zagiſté někdy yako Owce blaudijce/ ale giž gſte nynij obráceni k Paſtýři a Biſkupu duſſý waſſých.

Abowiemeśćie byli iáko owce błakáiące ſie/ ale teráz ieſteśćie náwroceni do paſterzá y dozorce duſz wáſzych.

Kapitola III.

TEž Zeny poddány buďte Mužům ſwým: aby geſtliže kteřij newěřij Slowu/ aſpoň ſkrze obcowánij Zenſké bez Slowa obráceni byli k Wijře.

TAkże żony niech będą poddáne mężom ſwoim/ aby y ći ktorzy nie ſą poſłuſzni ſłowu/ przez obcowánie żon bez ſłowá byli pozyſkáni.

2. Kdyžby ſpatřili w bázni ſwaté obcowánij waſſe.

Gdy vyzrą vczćiwe á czyſte obcowánie wáſze.

ג

3 וְלָא תֶּצְטַבְּתֶין בִּצְבָתָא
בְּרָיָא הַגְדִּילָא דְּסַעֲרַיְכֵין
אָו דְּחֶשְׁלָתָא דְּדַהֲבָא אָו
דַּלְבוּשָׁא מְיַתְּרָא׃

L'ornamento de lequali non ſia eſteriore, con intrecciamento di capelli, & auolgimento d'oro intorno, ò con acconciamento di veſte.

4 אֶלָּא אֶצְטַבַּתֶין בְּבַר־
נָשָׁא כַּסְיָא דְּלֶבָּא בְּרוּחָא
מַכִּיכְתָא דְּלָא מֶתְחַבְּלָא
צִבְתָּא דַּמְיַתְּרָא קֳדָם
אֱלָהָא׃

Ma ſia l' huomo interno, cioè quello del cuore, che conſiſte nel incorruttione d'vn manſueto e quieto ſpirito, ilquale è di gran prezzo dinanzi à Dio.

5 הָכַנָּא גֵּיר אַף מֶן קְדִים
נֶשָׁא קַדִּישָׁתָא אַילֶין
דַּמְסַבְּרָן הֲוַי בַּאלָהָא
מְצַבְּתָן הֲוַי נַפְשָׁתְהֶין ומ
וּמֶשְׁתַּעְבְּדָן הֲוַי לְבַעֲלַיְהֶין׃

Perche coſi s'ornauano gia ancor le ſante donne che ſperauano in Dio, ſtando ſoggette a i lor propij mariti.

6 אַיכַנָּא דְּסָרָא
מֶשְׁתַּעְבְּדָא הֲוָת לַאבְרָהָם
וְקָרְיָא הֲוָת לֵהּ מָרִי הָי
דְּהָוֵין אַנְתֶּין לָהּ בְּנָתָא
בַּעְבָדֵא טָבֵא כַּד לָא
מֶתְתְּזִיעָן אַנְתֶּין מֶן כָּל
דֶּחֶלָא׃

Si come Sara obbedi ad Abraam, chiamandolo ſignore: de laquale ſete fatte figliuole, facendo voi bene, ancor che non temendo d'alcuno ſpauento.

7 וַאנְתּוּן גַּבְרֵא הָכַנָּא
עֲמַרוּ עַם נְשַׁיְכוּן בִּידַעְתָּא
נַאיךְ דַּלְמָאנָא מְחִיְלָא
בְּאִיקָרָא אֲחוּדוּ אֶנֵּין
מֶטוּל דָּאף הֶנֵּין עַמְכוּן
יָרְתָן מַוְהַבְתָּא דְּחַיֵּא
דַּלְעָלַם וְלָא תֶּהְווּן
מֶתְתַּקְלִין בַּצְלַוָתְכוּן׃

Voi mariti ſimilmente portateui diſcretamente con eſſe, come à vaſi piu fragili, cioè, feminili portando loro honore, e come inſieme heredi de la gratia di vita: accioche le voſtre orationi non ſiano interrotte.

ג

3 לַאֲשֶׁר לֹא תְהִי־אֲשֶׁר מִחוּץ
בְּמַעֲשֵׂה עֲבוֹת אוֹ קִשּׁוּרֵי זָהָב
אוֹ־בִּלְבוּשִׁים יוֹפִים אַדַּרְתָּם׃

La compoſtura de las quales, ſea no exterior cón encreſpamiento de cabellos, y atauio de oro, ni en compoſicion de ropas:

4 כִּי־אִם הָאָדָם אֲשֶׁר
בְּתַעֲלֻמוֹת לֵב יֶהְדַּר בַּהֲדָרַת רוּחַ
עֲנָוָה וַעֲנָוָה לֹא נִשְׁחָתָה אֲשֶׁר
לִפְנֵי אֱלֹהִים עֲשִׁירָה הִיא׃

Mas el hombre del coraçon que eſtà encubierto, ſea ſin toda corrupcion, y de eſpiritu agradable, y pacifico, lo qual es de grande eſtima delante de Dios.

5 כִּי־כָכָה מִלְּפָנִים הַנָּשִׁים
הַקְּדוֹשׁוֹת הַמְשַׂבְּרוֹת אֶל־אֱלֹהִים
הִדְּרוּ אֶת־נַפְשָׁם לְהִכָּנַע לִפְנֵי
אִישֵׁיהֶן׃

Porque anſi tambien ſe atauiauan en el tiempo antiguo aquellas ſanctas mugeres que eſperauan en Dios, ſiendo ſubjetas à ſus maridos:

6 כְּמוֹ שָׂרָה שָׁמְעָה לְיִקְהַת
אַבְרָהָם וּקְרָאַתּוּ אָדוֹן אֲשֶׁר
הֱיִיתֶן בְּנוֹתֶיהָ הֵיטֵב לַעֲשׂוֹת
וְלֹא־לִירְאָה בִּמְחִתָּה אֶחָת׃

Como Sara obedecia à Abraham, llamando le Sennor, de la qual voſotras ſoys hechas hijas, haziendo bien, y no ſoys eſpantadas de ningun pauor.

7 הָאִישִׁים כְּמוֹ כֵן יִשְׁכְּנוּ עִמָּהֶן
בְּדֵעָה כְּמוֹ לִכְלִי חֲלוּשָׁה
לַנָּשִׁים לָתֵת כָּבוֹד יְקָר וְגַם כְּמוֹ
לִבְנוֹת נַחֲלַת תְּחִנַּת הַחַיִּים פֶּן־
תַּחֲלֹשְׁנָה תְּפִלּוֹתֵיכֶם׃

Voſotros maridos ſemejantemente habitad con ellas ſegun ſciencia, dando honor à la muger, como à vaſo mas fragil, y como à herederas juntamente de la grcaia de vida: paraque vueſtras oraciones no ſean impedidas.

γ΄.

3. Ὧν ἔστω οὐχ ὁ ἔξωθεν, ἐμπλοκῆς τριχῶν, καὶ περιθέσεως χρυσίων, ἢ ἐνδύσεως ἱματίων κόσμος.

Deſquelles le parement ne ſoit point ceſtui-la de dehors, qui giſt en entortillement de cheueux, ou parure d'or, ou en accouſtremens d'habits:

4. Ἀλλ᾽ ὁ κρυπτὸς τῆς καρδίας ἄνθρωπος, ἐν τῷ ἀφθάρτῳ τοῦ πρᾳέος καὶ ἡσυχίου πνεύματος, ὅ ἐστιν ἐνώπιον τοῦ θεοῦ πολυτελές.

Ains l'homme qui eſt caché aſſauoir celui du cœur, qui giſt en l'incorruptiõ d'vn eſprit doux & paiſible: qui eſt de grand paix deuant Dieu.

5. Οὕτω γάρ ποτε καὶ αἱ ἅγιαι γυναῖκες αἱ ἐλπίζουσαι ἐπὶ τὸν θεὸν, ἐκόσμουν ἑαυτὰς ὑποτασσόμεναι τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν.

Car ainſi auſſi autresfois ſe paroyent les ſainctes femmes eſperantes en Dieu'eſtans ſuiettes à leurs propres maris.

6. Ὡς σάῤῥα ὑπήκουσε τῷ ἀβραὰμ, κύριον αὐτὸν καλοῦσα· ἧς ἐγενήθητε τέκνα, ἀγαθοποιοῦσαι καὶ μὴ φοβούμεναι μηδεμίαν πτόησιν.

Comme Sara obeiſſoit à Abraham, l'appelant Seigneur, de laquelle vous eſtes fillles en bien faiſant, quand meſmes vous ne craignez point aucun eſpouuantement.

7. Οἱ ἄνδρες ὁμοίως, συνοικοῦντες κατὰ γνῶσιν, ὡς ἀσθενεστέρῳ σκεύει τῷ γυναικείῳ ἀπονέμοντες τιμὴν, ὡς καὶ συγκληρονόμοι χάριτος ζωῆς, εἰς τὸ μὴ ἐκκόπτεσθαι τὰς προσευχὰς ὑμῶν.

Vous maris, ſemblablement comportez-vous diſcretement auec icelles comme auec vn vaiſſeau plus fragile, c'eſt aſſauoir feminin, leur portant reſpect, comme ceux qui auſſi eſtes enſemble heritiers de la grace de vie: afin que vos prieres ne ſoyent point entrerompues.

CAP. III.

3. Quarum non ſit extrinſecus capillatura, aut circundatio auri, aut indumenti veſtimentorum cultus.

Whoſe apparelling let it not be outward/ as with broyded heare/ and gold but about/ or in putting on of apparell.

4. Sed qui abſconditus eſt cordis homo, in incorruptibilitate quieti & modeſti ſpiritus, qui eſt in conſpectu Dei locuples.

But let le hid man of the heart be vncorrupt/ with a meeke and quiet ſpirit/ which is before God a thing much ſet by.

5. Sic enim aliquando & ſanctæ mulieres ſperantes in Deo, ornabant ſe, ſubiectæ propriis viris.

For euen after this maner in time paſt did the holy women/ which truſted in God/ tier them ſelues/ and were ſubiect to their huſbands.

6. Sicut Sara obediebat Abrahæ, dominum eum vocans: cuius eſtis filiæ, benefacientes, & non pertimentes ullam perturbationem.

As Sarra obeyed Abraham/ and called him Syr: whoſe daughters ye are/ whiles ye do well/ not being afraid of any terrour.

7. Viri ſimiliter, cohabitantes ſecundùm ſcientiam, quaſi infirmiori vaſculo muliebri impartientes honorem, tanquam & cohæredibus gratiæ vitæ: ut non impediantur orationes veſtræ.

Likewiſe ye huſbands/ dwell with them as men of knowledge/ giuing honor vnto the woman/ as vnto the weaker veſſell/ euen as they which are heires together of the grace of life/ that your prayers bee not interrupted.

Das III. Capitel.

3. Welcher Geſchmuck ſol nicht außwendig ſein/ mit Haarflechten vnd Gold vmbhengen/ oder kleider anlegen.

Huilckis prydelſe der ſkal icke vere vduortis/ met haarfletelſe oc gulds ombhengelſe/ eller at tage Klæder paa.

4. Sondern der verborgen Menſch deß hertzen vnverruckt/ mit ſanfftem vnd ſtillem Geiſte/ das iſt köſtlich für Gott.

Men hiertens lønlige Menniſke vforkrencket/ met en ſactmodig oc ſtille Aand/ Det er kaaſteligt faar Gud.

5. Denn alſo haben ſich auch vor zeiten die heiligen weiber geſchmückt/ die jr hoffnung auff Gott ſatzten/ vnd jhren Männern vnterthan waren.

Thi at ſaa prydede oc de hellige Quinder ſig i fordom tid/ ſom ſette deris haab til Gud/ oc vaare deris Mend vnderdanige.

6. Wie die Sara Abraham gehorſam war/ vnd hieß jhn Herr/ welcher Töchter jr worden ſeyt/ ſo jr wolthut/ vnd nicht ſo ſchüchter ſeyt.

Lige ſom Sara vaar Abraham lydig/ oc kallede hannem Herre/ hueſſ Døtter i ere bleffne/ Der ſom i gøre vel/ oc ere icke ſaa fryctactige.

7. Deſſelbigen gleichen jr Männer/ wohnet bey jhnen mit vernunfft/ vnd gebt dem weibiſchen/ als dem ſchwechſten Werckzeug ſeine Ehre/ alß auch miterben der gnade deß lebens/ auff daß ewre Gebet nicht verhindert werden.

Diſligeſt ſkulle i Mend bo hoſſ dem met fornumſtighed/ Oc giffuer det quindelige/ ſom det ſkrøbeligſte Redſkaff/ ſin ære/ ſom ocſaa ere naadens Metarffuinge til Liffuet/ paa det at eders Bøn ſkal icke forhindris.

Kapitola III.

3. Kterěžto ať zewnitřnij okraſy wlaſuowne vkazugij/ ani Zlatem ozdobugij/ ani w ſſperkowněm rauſſe chodij:

Ktorych ochędoſtwo niechay nie będźie owo zwierzchowne w ſplećieniu włoſow/ z okłádką złota/ abo w obleczeniu ſzat.

4. Ale o to ať pečugij/ aby ten člowěk ſrdečný/ kterýž geſt ſkrytý w neporuſſytedlnoſti pokogného a ſtkijzliwého Duchu/ byl Bohatý před obličegem Božijm

Ale ono ſkryte/ to ieſt człowiek ſerdeczny w nieſkażonym ochędoſtwie/ ćichego y ſpokoynego duchá/ ktory ieſt przed Bogiem koſztowny.

5. Tak gſau zagiſtě někdy y Swaté Ženy/ naděgi magijce w Bohu/ ozdobowaly ſe/ poddány gſauce Manželům ſwým:

Abowiem ták niekiedy y święte ony niewiáſty/ máiąc nádźieię w Bogu vbieráły ſię/ będąc poddáne mężom ſwoim.

6. Jako Sára poſlauchala Abrahama/ Pánem geg nazýwagic: gegijžto wy Dcery gſte/ dobře činijce/ a nebogijce ſe nižádného zarmaucenij

Jáko Sará byłá poſłuſzná Abráhamowi/ nazywáiąc go Pánem/ ktoreyćśćie ſię ſtáły corkámi/ gdy dobrze czynićie/ á nie będąc vſtráſzone żadnym vlęknieniem.

7. Též také Mužij ſpolu s nimi přebýwagijce wedlé vměnij/ yakožto mdlegſſý nádobě ženſké cti gim vděługijce/ a yako ſpoludědičkám miloſti žiwota: a aby nebyla překážka Modlitbám waſſým.

Tákże mężowie wſzelech z nimi mieſzkáiąc iáko náleży rozumnym wyrządzáiąc cześć niewieśćie iáko naczyniu mdleyſzemu/ y iáko ſpołeczni dziedzicy łáſki żywotá/ aby modlitwy wáſze nie były przekázáne.

ג

8 שׁוּלָמָא דֵּין דְּתֶהְווּן
כֻּלְּכוֹן בַּאוִיוּתָא וַהֲוַיתוּן
חָשִׁין עַם אִילֵין דְּחָשִׁין
וְרָחְמִין חַד לְחַד וַהֲוַיתוּן
רַחְמְתָנִין וּמַכִּיכִין׃

In ſomma ſiate tutti d'vn medeſimo animo, e d'vn medeſimo affetto, pieni d'amor fraterno, miſericordioſi, piaceuoli.

9 וְלָאנָשׁ בִּישְׁתָא חֲלָף
בִּישְׁתָא לָא תְּפַרְעוּן וָאף
לָא צוּחִיתָא חֲלָף צוּחִיתָא
אֶלָּא דַּלְקוּבְלָא דְּהָלֵין
הֲוַיתוּן מְבַרְכִין לְהָדָא גֵּיר
אֶתְקְרִיתוּן דְּבוּרְכְתָא
תֵּארְתוּן׃

Non rendendo mal per male, ò parola ingiurioſa per parola ingiurioſa: ma per il contrario, benedicendo: ſapendo che voi ſete chiamati à queſto, à fin che poſſediate la benedittione per heredita.

10 מַן דְּצָבֵא הָכִיל חַיֵּא
וְרָחֵם יַוְמָתָא טָבֵא לְמֶחְזָא
יַשַּׁר לְשָׁנֵהּ מֶן בִּישְׁתָא
וְסֶפְוָתֵהּ דְּלָא נְמַלְּלָן ג
נֶכְלָא׃

Perche chi vuole amar la vita, e veder felici i ſuoi giorni, ritenga la ſua lingua dal male, e le ſue labbra non parlino inganno.

11 נֶעְבַּר מֶן בִּישְׁתָא וְנֶעְבֵּד
טָבְתָא וְנֶבְעֵא שְׁלָמָא
וְנֶרְהַט בָּתְרֵהּ׃

Ritraggaſi dal male, e faccia bene, cerchi la pace, e ſeguitila.

12 מֶטוּל דְּעַיְנַוְהִי דְּמָרְיָא
עַל זַדִּיקֵא וְאֶדְנַוְהִי ——
לְמֶשְׁמַע אֶנּוּן וְאַפַּוְהִי ד
דְּמָרְיָא עַל בִּישֵׁא׃

Percioche gli occhij del Signore ſon ſopra i giuſti, e le ſue orecchie ſono aperte a i preghi loro: ma la faccia del Signore è ſopra quelli che fanno i mali.

13 וּמַנוּ דְּנֶעְבֵּד לְכוֹן בִּי
בִּישְׁתָא אֶן תֶּהְווּן טָנָנֵא
דְּטָבְתָא׃

E chi è quello che ſia per affliggerui, ſe voi ſarete imitatori del bene?

14 וְאֶן הוּ דְּתֶחְשׁוּן עַל
אַפַּי כְּאֵנוּתָא טוּבַיְכוֹן וְלָא
תֶּדְחֲלוּן מֶן אִילֵין דְּמַדְחֲלִין
לְכוֹן וְלָא תֶּשְׁתַּגְשׁוּן׃

Ma ancor che voi patiſte qualche coſa per far bene, ſete beati. Hor non temete per la paura di loro, ne vi turbate.

ג

8 וְסוֹף דָּבָר הַכֹּל לִהְיוֹת כֻּלְּכֶם
נוֹסָדִים בְּרוּחַ אַחַת חַבְרֵי עֳנִי
אֹהֲבֵי —— הָאַחֲוָה אַנְשֵׁי חֶסֶד
וְרַחֲמִים אֹהֲבֵי עֲנָוָה׃

Y finalmente ſed todos de vn conſentimiento, de vna affecion, amando os hermanablemente, miſericordioſos, amigables.

9 לֹא לְשַׁלֵּם רָעָה תַּחַת רָעָה
אוֹ־גְעָרָה תַּחַת גְּעָרָה וּלְהֶפֶךְ
מְבָרְכִים וְלֹא מְאָרְרִים וְתֵדְעוּ
כִּי־לְזֹאת נִקְרָאתֶם אֲשֶׁר תַּנְחִילוּ
אֶת־הַבְּרָכָה׃

No boluiendo mal por mal, ni maldicion por maldicion: ſino antes por el contrario, bendiziendo: ſabiendo que voſotros ſoys llamados a que poſſeays en herencia bendicion.

10 כִּי־מִי־הָאִישׁ הֶחָפֵץ חַיִּים
אֹהֵב יָמִים לִרְאוֹת טוֹב נְצֹר
לְשׁוֹנוֹ מֵרָע וּשְׂפָתָיו מִדַּבֵּר
מִרְמָה׃

Porque el que quiere amar la vida, y ver los dias buenos, refrene ſu lengua de mal, y ſus labios no hablen enganno.

11 יָסוּר מֵרָע וְיַעֲשֶׂה טוֹב יְבַקֵּשׁ
שָׁלוֹם וְיִרְדְּפֵהוּ׃

Aparteſe del mal, y haga bien: buſque la paz y ſigala.

12 כִּי־עֵינֵי יְהוָה אֶל־צַדִּיקִים
וְאָזְנָיו אֶל־שַׁוְעָתָם פְּנֵי יְהוָה
בְּעֹשֵׂי רָע׃

Porque los ojos del Sennor eſtan ſobre los juſtos, y ſus orejas atentas à ſus oraciones: El roſtro del Sennor eſtà ſobre aquellos que hazen males.

13 וּמִי־יְרֵעֲכֶם אִם־תִּדַּמּוּ
לַטּוֹבָה׃

Y quien es aquel que os podra empeçer, ſi voſotros ſeguis el bien?

14 וְאִם תְּעֻנּוּ בַּעֲבוּר הַצְּדָקָה
אַשְׁרֵיכֶם וְיִרְאָתָם לֹא תִירָאוּ
וְלֹא־תֵחָתּוּ׃

Mas tambien ſi alguna coſa padeceys por hazer bien, ſoys bienauenturados. Por tanto no temays por el temor de àquellos, y no ſeays turbados:

γʹ.

8. Τὸ δὲ τέλος, πάντες ὁμόφρονες, συμπαθεῖς, φιλάδελφοι, εὔσπλαγχνοι, φιλόφρονες.

Et finalement ſoyez tous d'vn conſentement, & adonnés à mutuelle compaſſion, vous entr'aimans fraternellement, miſericordieux, gracieux:

9. Μὴ ἀποδιδόντες κακὸν ἀντὶ κακοῦ, ἢ λοιδορίαν ἀντὶ λοιδορίας· τοὐναντίον δὲ, εὐλογοῦντες· εἰδότες ὅτι εἰς τοῦτο ἐκλήθητε, ἵνα εὐλογίαν κληρονομήσητε.

Ne rendans point mal pour mal, ni outrage pour outrage: ains au contraire, benillans: ſachans que vous eſtes appelés à cela, afin que vous obteniez l'heritage de benediction.

10. Ὁ γὰρ θέλων ζωὴν ἀγαπᾶν, καὶ ἰδεῖν ἡμέρας ἀγαθὰς, παυσάτω τὴν γλῶσσαν αὐτοῦ ἀπὸ κακοῦ, καὶ χείλη αὐτοῦ, τοῦ μὴ λαλῆσαι δόλον.

Car qui veut aimer la vie, & voir ſes iours bien heureux, qu'il garde ſa langue de mal, & ſes leures qu'elles ne prononcent fraude:

11. Ἐκκλινάτω ἀπὸ κακοῦ, καὶ ποιησάτω ἀγαθόν· ζητησάτω εἰρήνην, καὶ διωξάτω αὐτήν.

Qu'il ſe deſtourne du mal, & qu'il face bien: qu'il cerche la paix, & qu'il la pourchaſſe.

12. Ὅτι οἱ ὀφθαλμοὶ κυρίου ἐπὶ δικαίους, καὶ ὦτα αὐτοῦ εἰς δέησιν αὐτῶν· πρόσωπον δὲ κυρίου ἐπὶ ποιοῦντας κακά.

Car les yeux du Seigneur ſont ſur les iuſtes, & ſes oreilles ſont enclines à leurs prieres: mais la face du Seigneur eſt ſur ceux qui font les maux.

13. Καὶ τίς ὁ κακώσων ὑμᾶς, ἐὰν τοῦ ἀγαθοῦ μιμηταὶ γένησθε;

Et qui eſt ce qui vous fera du mal, ſi vous enſuiuez le bien?

14. Ἀλλ' εἰ καὶ πάσχετε διὰ δικαιοσύνην, μακάριοι. τὸν δὲ φόβον αὐτῶν μὴ φοβηθῆτε, μηδὲ ταραχθῆτε.

Meſmement encore que vous enduriez quelque choſe pour iuſtice, vous eſtes bien heureux, mais ne craignez point pour la crainte d'eux, & n'en ſoyez point troubles:

CAP. III.

8. In fine autem, omnes unanimes, compatientes, fraternitatis amatores, miſericordes, modeſti, humiles.

Finally/be ye all of one minde: one ſuffer with another: loue as brethren: be pitifull: be courteous.

9. Non reddentes malum pro malo, nec maledictum pro maledicto: ſed econtrario, benedicentes, quia in hoc vocati eſtis, ut benedictionem hæreditate poſſideatis.

Not rendring euill for euill/neither rebuke for rebuke: but contrariwiſe bleſſe/ knowing that ye are thereunto called/ that ye ſhould be heires of bleſſing.

10. Qui enim vult vitam diligere, & dies videre bonos: Coërceat linguam ſuam à malo, & labia eius ne loquantur dolum.

For if any man long after life/ and to ſee good dayes/ let him refrayne his tongue from euill/ and his lippes that they ſpeake not guile.

11. Declinet à malo, & faciat bonum: inquirat pacem, & ſequatur eam.

Let him eſchewe euill and doe good: let him ſeeke peace/and follow after it.

12. Quia oculi Domini ſuper iuſtos, & aures eius in preces eorum: Vultus autem Domini ſuper facientes mala.

For the eyes of the Lord are ouer the righteous/and his eares are open vnto their prayers:and the face of the Lorde is vpon them that to euill.

13. Et quis eſt qui vobis noceat, ſi boni ęmulatores fueritis?

And who is it that will harme you/ if ye follow that which is good?

14. Sed & ſi quid patimini propter iuſtitiam: beati. Timorem autem eorum ne timueritis, & non conturbemini.

Not withſtanding bleſſed are ye/ if ye ſuffer for righteouſnes ſake. Yea/feare/not their feare/ neither be troubled.

Das III. Capitel.

8. Endlich aber/ſeyt alleſampt gleich geſinnet/mitleidig/brůderlich/barmhertzig/freundlich.

Men endelige/ da verer alle ſammen ved it ſind/ metlidige/ brøderlige/ barmhiertige/ venlige.

9. Vergeltet nicht böſes mit böſem/ oder ſcheltwort mit ſcheltwort/ ſondern dagegen ſegnet/ vnnd wiſſet daß jr dazu beruffen ſeyt/ daß jhr den Segen beerbet.

Betaler icke ont met ont/ eller ſkendzord/ met ſkendzord men velſigner der imod/ oc vider at i ere kallede der til/at i ſkulle arffue Velſignelſe.

10. Denn wer leben will vnnd gute tage ſehen/ der ſchweige ſeine zunge/ daß ſie nicht böſes rede/ vnnd ſeine Lippen/ daß ſie nicht triegen.

Thi at huo ſom vil leffue oc ſee gode dage/ Hand ſkal ſtille ſin Tunge/ at hun taler inted ont/ oc ſine læbe/ at de icke beſuige.

11. Er wende ſich vom böſen/ vnnd thue guts/ er ſuche friede vnnd jage jm nach.

Hand ſkal vende ſig fra ont/ oc gøre gaat/ Hand ſkal ſøge Fred/ oc effterfølge hannem.

12. Denn die Augen deß HERREN ſehen auff die Gerechten/ vnnd ſeine Ohren auff jr gebet. Das angeſichte aber deß HERRN ſihet auff die da böſes thun.

Thi at HERRENS øyen ſee til de Retferdige/ oc hans øren til deris Bøn. Oc HERRENS Anſict ſeer til dem ſom gøre ont.

13. Vnnd wer iſt/ der euch ſchaden köndte/ ſo ir dem guten nachkommet?

Oc huo er den/ſom eder kand ſkade/der ſom i effterfølge det gode?

14. Vnnd ob jr auch leidet vmb Gerechtigkeit willen/ ſo ſeyt jr doch ſelig. Förchtet euch aber für jhren trotzen nicht/ vnd erſchrecket nicht.

Oc der ſom i oc lide for Retferdigheds ſkyld/ ſaa ere i dog ſalige. Oc frycter icke for deris truſel/ oc forderis icke.

Kapitola. III.

8. A tak ſummau: buďtež wſſyckni gedno mýſlnij/ litoſtiwij/ Bratrſtwa milowniicy/ Miloſrdnij/ ſtkijzliwij/ pokornij.

Ná koniec bádźćie wſzyſcy z godliwemi/ y czuyćie doległośći iedni drugich/ máiąc w ſobie bratherſką miłość/ miłoſierni y łáſkáwi.

9. Neodplacugijce zlého za zlé/ ani zlořečenſtwij za zlořečenſtwij: ale raději dobrořečijce/ nebo gſte k tomu powoláni/ abyſſte požehnánijm dědičně wládli.

Nie oddawáiąc złem zá złe/ ábo złorzeczeńſtwá zá złorzeczeńſtwo/ y owſzem błogoſłáwiąc/ wiedząc iż ieſteśćie ná to wezwáni/ ábyśćie błogoſłáwieńſtwo dziedziczne otrzymáli.

10. Nebo kdo chce milowati žiwot a widěti dny dobré: ſkrocugž yazyk ſwůg od zlého/ a vſta geho ať nemluwij lſti.

Abowiem kto chce żywot miłowáć/ y oglądáć dni dni dobre/ niech powśćiąga ięzyká ſwe° od złego/ y warg ſwoich áby zdrády nie mowiły.

11. Vchylug ſe od zlého a čiň dobré/ hledey pokoge/ a ſtihay gey:

Niech odſtąpi od złego á czyni dobrze/ niech ſzuka pokoiu y naſláduie go.

12. Nebo oči Páně na ſprawedliwé/ a vſſy geho k proſbám gegich. Ale zůřiwoſt Božij/ na ty kteřijž činij zlé wěcy.

Abowiem oczy Páńſkie pátrzáią ná ſpráwiedliwe/ y vſzy iego ſłucháią prośby ich/ á oblicze Páńſkie przećiwko tym ktorzy źle czynią.

13. A kdo ieſt kdoby wám vſſkodil/ budeteli milowniicy dobrého.

A ktoż ieſt coby miał trapić was ieſliby ſćie dobroći náſládowcámi byli?

14. Ale y trpijteli co pro Sprawedlnoſt/ blaze wám. Strachu pak gegich nebogte ſe/ ani ſe rmuťte:

Ale też ieſliby ſćie co ćierpieli dla ſpráwiedliwośći/ przedſię błogoſłáwieni ieſteśćie. A wſzákże nie lękayćie ſię ſtráchu ich/ áni trwożćie ſobą.

ג

15 אֶלָּא קַדְּשׁוּ בְּלֶבְוָתְכוֹן לְמָרְיָא מְשִׁיחָא וַהֲוַיתוֹן מְטַיְבִין לְמַפַּק בְּרוּחָתָא לְכָל דְּתָבַע לְכוֹן מֶלְתָא עַל סַבְרָא דְּהַימָנוּתָא בְּמַכִּיכוּתָא וּבַדְחֶלְתָּא׃

Ma ſantificate il Signor Iddio (Chriſto) ne vostri cuori. E ſiate ſempre apparecchiati à riſpondere à chiunque vi domanda ragione de la ſperanza che è in voi.

16 כַּד אִית לְכוֹן תְּאַרְתָּא טָבְתָא אֵיכַנָּא דְּהָנוֹן דִּמְמַלְּלִין עֲלַיְכוֹן אַיךְ דְּעַל אֲנָשָׁא בִּישָׁא נְבַהֲתוּן אַיךְ אֲנָשָׁא דְּטָלְמִין לְדוּבָרַיְכוֹן שַׁפִּירָא דִּבְמְשִׁיחָא׃

Con manſuetudine e riuerentia, hauendo buona conſcientia: acciochè in quel che dicono mal di voi, come di malfattori, ſi vergognino eſſi che biaſimano la voſtra buona conuerſatione in Chriſto.

17 עֲדָרָא הִי לְכוֹן גֵּיר כַּד עָבְדִין אַנְתּוּן עֲבָדָא טָבָא תְּסַבְּלוּן בִּישָׁתָא אֶן הָכִיל הָכַנָּא הוּ צֶבְיָנָא דַּאלָהָא וְלָא כַּד עָבְדִין אַנְתּוּן ב בִּישָׁתָא׃

Imperoch'egli è meglio patire facendo bene, ſe la volontà di Dio il vuole, che facendo male.

18 מְטוּל דְּאָף מְשִׁיחָא חְדָא זְבַן מִית חֲלָף חַטָּהַין וְזַדִּיקָא חֲלָף חַטָּיָא דְּנְקַרְבְכוֹן לַאלָהָא וּמִית בִּבְסַר וַחְיָא בְּרוּחַ׃

Conciosia coſa che Chriſto ancora ha patito vna volta per li peccati, egli giuſto per gl'ingiuſti, per condurci a Dio, mortificato ben ne la carne, ma viuificato per lo Spirito.

19 וְאַכְרֶז לְנַפְשָׁתָא אִילֵין דַּאחִידָן הֲוַי בִּשְׁיוֹל׃

Per il quale ancora venendo, predicò à gli Spiriti, che erano in carcere.

ג

15 וְאֶת־יְהֹוָה אֱלֹהִים אֶת־הַמָּשִׁיחַ קַדְּשׁוּ בִּלְבּוֹתֵיכֶם וֶהֱיִיתֶם נְכוֹנִים תָּמִיד לְהָשִׁיב דָּבָר לְכָל־אֲשֶׁר יִשְׁאַל מִמֶּכֶם טַעַם עַל־אֱמוּנַתְכֶם׃

Pero ſanctificad àl Sennor Dios (Chriſto) en vueſtros coraçones: y eſtad ſiempre aparejados para reſponder acada vno que os demanda razon de la eſperança que eſtá en voſotros:

16 בַּעֲנָוָה וְיִרְאָה יְהִי־לָכֶם מַדָּע טוֹב אֲשֶׁר אִם יַלְשִׁינוּ אֶתְכֶם כְּמוֹכֶם עוֹשֵׂי רָעָה יִכָּלְמוּן הֵמָּה כַּמַּכְלִימֵי עִקְּבוֹתֵכֶם טוֹבוֹת בַּמָּשִׁיחַ׃

Y eſto con manſedumbre y reuerencia: teniendo buena conſciencia, paraque en lo que murmuran de voſotros comó de malhechores, ſean confundidos losque blaſpheman vueſtra buena conuerſacion enel Chriſto.

17 כִּי־טוֹב לָכֶם בַּעֲשׂוֹתְכֶם טוֹבָה (אִם רָצֹה יִרְצֶה אֱלֹהִים) לְעֻנּוֹת מֵעֲשׂוֹתְכֶם רָעָה׃

Porque mejor es que ſeays afligidos haziendo bien, ſi la voluntad de Dios anſi lo quiere, que no haziendo mal.

18 כִּי־גַם הַמָּשִׁיחַ הוּא פַּעַם אַחַת מְחוֹלָל מִפְּשָׁעֵינוּ מְדֻכָּא מֵעֲוֹנֹתֵינוּ צַדִּיק בָּרְשָׁעִים אֲשֶׁר תַּקְרִיב אוֹתָנוּ לֵאלֹהִים מוּמָת בַּבָּשָׂר חַי בָּרוּחַ׃

Porque tambien el Chriſto padecio vna vez por los pecados: el juſto por los injuſtos: para lleuarnos à Dios mortificado à la verdad en la carne, pero viuificado en eſpiritu.

19 אֲשֶׁר בָּהּ גַּם־אֶת־רוּחוֹת שֶׁהֵן בַּמַּטָּרָה הָלוֹךְ יְבַשֵּׂר׃

Enel qual tambien fue y predicó à los eſpiritus que eſtauan en carcel:

γ.

15. Κύριον δὲ τὸν θεὸν (χριστὸν) ἁγιάσατε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν. ἕτοιμοι δὲ ἀεὶ πρὸς ἀπολογίαν παντὶ τῷ αἰτοῦντι ὑμᾶς λόγον περὶ τῆς ἐν ὑμῖν ἐλπίδος, μετὰ πραΰτητος καὶ φόβου.

Ains ſanctifiez le Seigneur (Dieu Chriſt) en vos cœurs, & ſoyez touſiours appareilés à reſpondre auec douceur & reuerence à chacun qui vous demande raiſon de l'eſperance qui eſt en vous.

16. Συνείδησιν ἔχοντες ἀγαθήν, ἵνα ἐν ᾧ καταλαλοῦσιν ὑμῶν ὡς κακοποιῶν, καταισχυνθῶσιν οἱ ἐπηρεάζοντες ὑμῶν τὴν ἀγαθὴν ἐν χριστῷ ἀναστροφήν.

Ayans bonne conſcience: afin que ceux qui blaſment voſtre bonne conuerſation en Chriſt, ſoyent confus, en ce qu'ils detractent de vous comme de mal faiteurs.

17. Κρεῖττον γὰρ ἀγαθοποιοῦντας, εἰ θέλει τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ, πάσχειν, ἢ κακοποιοῦντας.

Car il vaut mieux que vous ſouffriez en bien-faiſant, ſi telle eſt la volonté de Dieu qu'en mal-faiſant.

18. Ὅτι καὶ χριστὸς ἅπαξ περὶ ἁμαρτιῶν ἔπαθε, δίκαιος ὑπὲρ ἀδίκων· ἵνα ἡμᾶς προσαγάγῃ τῷ θεῷ, θανατωθεὶς μὲν σαρκί, ζωοποιηθεὶς δὲ τῷ πνεύματι.

Car auſſi Chriſt a ſouffert vne fois pour les pechés, lui iuſte pour les iniuſtes: afin qu'il nous amenaſt à Dieu, ayant eſté mortifié en chair, mais viuifié par l'Eſprit:

19. Ἐν ᾧ καὶ τοῖς ἐν φυλακῇ πνεύμασι πορευθεὶς ἐκήρυξεν.

Par lequel auſſi eſtant allé il a preſche aux eſprits en chartre:

CAP. III.

15. Dominum autem Chriſtum ſanctificate in cordibus veſtris, parati ſemper ad ſatisfactionem omni poſcenti vos rationem de ea, quæ in vobis eſt, ſpe.

But ſanctifie the Lorde God in your hearts: and be readie alwayes to giue an anſwere to euerie man that aſketh you a reaſon of the hope that is in you.

16. Sed cum modeſtia & timore, conſcientiam habentes bonã: ut in eo quod detrahunt vobis, confundantur qui calumniantur veſtram bonam in Chriſto converſationem.

And that with meekenes and reuerence/ hauing a good conſcience/ that when they ſpeake euill of you as of euill doers/ they may be aſhamed/ which blame your good conuerſation in Chriſt.

17. Melius eſt enim ut benefacientes, ſi voluntas Dei velit, pati, quàm malè facientes.

For it is better/ if the will of God bee ſo/ that ye ſuffer for well doing/ then for euill doing.

18. Quia & Chriſtus ſemel pro peccatis noſtris mortuus eſt, iuſtus pro iniuſtis: ut nos offerret Deo, mortificatos quidem carne, vivificatos autem ſpiritu.

For Chriſt alſo hath once ſuffered for ſinnes/ the iuſt for the vniuſt/ that he might bring vs to God/ and was put to death concerning the fleſh/ but was quickened in the ſpirite.

19. In quo & his qui in carcere erant (*Spiritibus*) ſpiritu veniens prædicavit.

By the which he alſo went/ and preached vnto the ſpirits that are in priſon.

Das III. Capitel.

15. Heiliget aber Gott den HERRN in ewrem hertzen. Seyt aber allezeit bereit zur verantwortung jederman/ der grund fodert der hoffnung/ die inn euch iſt.

Men helliger den HERRE Gud i eders hierte. Verer oc altid rede til at ſuare huermand/ ſom vdkreffuer grunden om Haabet/ ſom er i eder.

16. Vnnd das mit ſanfftmütigkeit vnd forcht/ vnd habt ein gut gewiſſen/ auff daß die/ ſo von euch affterreden/ als von vbelthätern/ zu ſchanden werden/ daß ſie geſchmächt haben ewern guten wandel in Chriſto.

Oc det met ſactmodighed oc frycht/ Oc haffuer en god Samuittighed/ paa det at de/ ſom tale ilde paa eder/ ſom om Miſdedere/ kunde bliffue beſkemmede/ for de beſpaattede eders gode omgengelſe i Chriſto.

17. Denn es iſt beſſer/ ſo es Gottes wille iſt/ das jhr von wolthat wegen leidet/ denn von vbelthat wegen.

Thi det er bedre/ om det er Guds villie/ at i lide for Velgerninger ſkyld/ end for onde gerninger ſkyld.

18. Sintemal auch Chriſtus einmal für vnſere ſünde gelidten hat/ der Gerechte für die Vngerechten/ auff das er vns Gott opfferte/ vnnd iſt getödtet nach dem Fleiſch/ aber lebendig gemacht nach dem Geiſt.

Efferdi at Chriſtus oc leed en gong for vore ſynder/ den Retferdige for de Vretferdige/ Paa det at hand ſkulde offre Gud oſſ/ Oc hand er død giort effter Kødet/ Men leffuende giort effter Aanden.

19. In dem ſelbigen iſt er auch hin gegangen/ vnd hat geprediget den geiſtern jm Gefengniß.

I den ſamme/ gick hand oc bort/ oc predickede faar Aanderne i Fengzelet.

Kapitola III.

15. Ale Pána Kryſta poſwěcuogte w ſrdcých waſſých. Hotowi gſauce wždycky k doſti včiněnij každému kdo od wás požádá/ abyſſte wydali počet z té Wijry a naděge kteráž geſt w wás.

Ale Paná Bogá poświęćcie w ſercach wáſzych/ á bądźcie záwſze gotowi odpowiedź dáć káżdemu pytáiącemu ſię o ſpráwie nádźieie oney ktora w was ieſt.

16. A to s ſtřijdmóſtij a s báznij/ magijce dobré ſwědomij: aby w tom w čemž wám vtrhagij/ zahanbeni byli ti kteřijž haněgij waſſe dobré w Kryſtu obcowánij.

Z pokora y vczćiwoſćia/ máiac ſumnienie dobre/ ábyſ thym co źle mowia przećiwko wam iáko złoczyńcam/ zawſtydźili ſię ktorzy ſię targáia ná wáſze dobre obcowánie w Kryſtuſie.

17. Lépeť geſt zagiſté abyſſte dobře činijce/ budeli wuole Božij/ trpěli/ nežli zle činijce.

Abowiem lepiey ábyśćie dobrze czyniąc ieſliby ták chćiáłá wola Boża/ ćierpieli/ niżli źle czyniąc.

18. Nebo y Kryſtus gednau za hřijchy naſſe vmřel/ Sprawedliwý za neſprawedliwé/ aby nás obětowal Bohu: Vmrtwený zagiſté podlé Těla/ ale obžiwený Duchem.

Bo y Kryſtus ćierpiał raz zá grzechy/ ſpráwiedliwy zá nieſpráwiedliwe/ aby nas przywiodł do Boga/ vmartwiony ćiáłem/ álé ożywiony duchem.

19. W kterémžto Duchu přiſſed/ y těm Duchuom kteřijž byli zawřijni w žaláři/ kázal:

Perzez ktorego też ſzedſzy/ przepowiedał duchom ktorzy ſa w ćiemnicey.

ג

20 הָלֵין דְּמֵן קְדִים לָא
אֶתְטְפִּיסִי הֲוַי בְּיַוְמָתֵה ד
דְּנוּחַ כַּד מְגַרְגָּא רוּחֵה
דַּאלָהָא פְּקַדַת דְּתִתְהֲוֵא
קִיבוּתָא עַל סַבְרָא ד
דְּתִיבוּתְהוֹן וְתַמְנֵא נַפְשָׁן
בִּלְחוּד עַלִּין לָהּ וַחְיַי בְּמַיָּא׃

Iquali gia furono increduli, quando vna volta la patientia di Dio aſpettaua ne giorni di Noe, allor che s'apparecchiaua l'arca, ne laquale poche anime, cioè otto, furon ſaluate per l'acqua.

21 דְּאַף אַנְתּוּן בָּהּ בְּהָו
טוּפְסָא חָאיִן אַנְתּוּן ב
בְּמַעְמוּדִיתָא לָו כַּד פַּגְרָא
מְשִׁיגִין אַנְתּוּן מֶן צָאתָא
אֶלָּא כַּד מוֹדֵין אַנְתּוּן
בַּאלָהָא בְּתָארְתָא דַּכְיָתָא
וּבַקְיָמְתֵהּ דְּיֵשׁוּעַ מְשִׁיחָא׃

Alche corriſponde hora la figura che ci ſalua, cioè, il Batteſimo, non gia quello che leua via le lordure de la carne, ma la teſtimonianza de la buona conſcientia inuerſo Iddio, per la reſurrettion di IESV Chriſto.

22 הָו דְּאֶתְעַלִּי לַשְׁמַיָּא
וְאִיתַוְהִי עַל יַמִּינָא ד
דַּאלָהָא וְאֶשְׁתַּעְבַּדוּ לֵהּ
מַלְאַכֵא וְשַׁלִּיטָנֵא
וְחַיְלָוָתָא׃

Ilquale è a la deſtra di Dio, eſſendoſene andato in cielo, & eſſendoſi à lui ſottopoſti gli Angeli, e le Poteſtà, e le virtù.

ד

1 אֶן מְשִׁיחָא הֲכִיל חַשׁ
חְלָפַיְכוּן בַּבְסַר וְאַף אַנְתּוּן
בָּהּ בְּהָנָא רֶעְיָנָא אֶזְדַּיְנוּ כֻּל
מַן דְּמָאֵת עִיר בְּפַגְרֵהּ שְׁלִי
לֵהּ מֶן כֻּלְּהוֹן חְטָהָא׃

Hauendo dunque Chriſto patito per noi ne la carne, armateui ancor voi del medeſimo penſiero, cioè, che chi ha patito ne la carne, ha ceſſato dal peccato.

2 דְּלָא מְכִיל לְרְגִּיגָתָא
דִּבְנַיְנָשָׁא נַחֵא כְּמָא זַבְנָא
דְּאִיתַוְהִי בְּפַגְרָא אֶלָּא
לְצֶבְיָנָא דַּאלָהָא׃

Per non viuer piu, quel tempo che vi reſta in carne, ſecondo le concupiſcentie de gli huomini, ma ſecondo la volontà di Dio.

ג

20 אֲשֶׁר לֹא הֶאֱמִינוּ מִלְּפָנִים
כַּאֲשֶׁר הֶאֱרִיךְ אֱלֹהִים אֶת־אַפּוֹ
בִּימֵי נֹחַ בְּהֵעָשׂוֹת הַתֵּבָה אֲשֶׁר
בָּהּ מְעַטּוֹת וְהֵ־הוּא אַךְ שְׁמוֹנֶה
נְפָשׁוֹת נִמְלְטוּ בַּמָּיִם׃

Los quales enel tiempo paſſado fueron deſobedientes, quando vna vez ſe eſperaua la paciencia de Dios, en los dias de Noe, quando ſe aparejaua el arca en laqual pocas, es à ſaber, ocho perſonas fueron ſaluas por agua.

21 וּבָהּ בִּדְמוּת עַתָּה גַּם אוֹתָנוּ
מוֹשִׁיעָה הַטְּבִילָה לֹא לָשִׂים
מֵעָלֵינוּ אֶת־טֻמְאַת הַבָּשָׂר כִּי־
אִם לַעֲרֻבַּת מַדָּע טוֹב לֵאלֹהִים
בִּתְקוּמַת יֵשׁוּעַ הַמָּשִׁיחַ׃

A la figura de la qual el Babtiſmo que aora correſponde, nos ſalua, no quitando las immundicias de la carne, mas dando teſtimonio de buena conſciencia delante de Dios, por la reſurrecion de Ieſus el Chriſto.

22 וּבַעֲלוֹתוֹ אֶל־הַשָּׁמַיִם יוֹשֵׁב
הוּא לִימִין יְהוָה וְנִכְנְעוּ לְפָנָיו
הַמַּלְאָכִים וְשִׁלְטוֹנוֹת וּגְבוּרוֹת׃

El qual eſtà à la dieſtra de Dios, ſiendo ſubido àl cielo: aquien eſtan ſubjetos los Angeles, y las podeſtades, y Virtudes.

ד

1 וְאִם עָנָה הַמָּשִׁיחַ עָלֵינוּ בַּבָּשָׂר
גַּם אַתֶּם תַּחְגְּרוּ בְּמַחֲשָׁבָה
כָּזֹאת כִּי־אֲשֶׁר מְעֻנֶּה הָעֻנָּה
אֶפֶס בַּבָּשָׂר מֵחֲטָאָה׃

Pues que el Chriſto ha padecido por noſotros en la carne, voſotros tambien eſtad armados del miſmo penſamiento; que el que ha padecido en la carne, ceſſó de pecado:

2 עוֹד לֹא לִחְיוֹת לְתַאֲווֹת בְּנֵי
אָדָם כִּי־אִם לִרְצוֹן אֱלֹהִים
בְּכָל־עֵת מְגוּרוֹתָיו בַּבָּשָׂר׃

Paraque ya el tiempo que queda en carne, biua, no à las concupiſcencias de los hombres, ſino à la voluntad de Dios.

γ'.

20. Ἀπειθήσασί ποτε, ὅτε ἀπεξεδέχετο ἡ τοῦ θεοῦ μακροθυμία, ἐν ἡμέραις νῶε κατασκευαζομένης κιβωτοῦ· εἰς ἣν ὀλίγαι, τουτέστιν ὀκτὼ, ψυχαὶ διεσώθησαν δι' ὕδατος.

Ayans eſté iadis deſobeïſſans, quand la patience de Dieu attendoit vne fois ès iours de Noé, lors que l'arche s'appareilloit, en laquelle petit nombre, aſſauoir huit perſonnes furent ſauuees par l'eau.

21. Ὧ καὶ ἡμᾶς ἀντίτυπον νῦν σώζει βάπτισμα, οὐ σαρκὸς ἀπόθεσις ῥύπου, ἀλλὰ συνειδήσεως ἀγαθῆς ἐπερώτημα εἰς θεὸν, δι' ἀναστάσεως ἰησοῦ χριστοῦ.

A quoi auſſi maintenant reſpond à l'oppoſite la figure qui nous ſauue, aſſauoir le Bapteſme: non point celui par lequel les ordures de la chair ſont nettoyees, ains l'atteſtation de bonne conſciēce deuant Dieu, par la reſurrection de IeſusChriſt.

22. Ὅς ἐστιν ἐν δεξιᾷ τοῦ θεοῦ πορευθεὶς εἰς οὐρανὸν, ὑποταγέντων αὐτῷ ἀγγέλων καὶ ἐξουσιῶν καὶ δυνάμεων.

Qui eſt à la dextre de Dieu, eſtant allè au ciel: auquel ſont aſſuiettis les Anges, & puiſſances, & vertus.

ΚΕΦΑΛ. δ'.

ΧΡιστοῦ οὖν παθόντος ὑπὲρ ἡμῶν σαρκὶ, καὶ ὑμεῖς τὴν αὐτὴν ἔννοιαν ὁπλίσασθε, ὅτι ὁ παθὼν ἐν σαρκὶ πέπαυται ἁμαρτίας.

Or donc puis que Chriſt a ſouffert pour nous en la chair, vous auſſi ſoyez armés de ceſte meſme penſee, c'eſt aſſauoir, que celui qui a ſouffert en chair, a deſiſté de peché:

2. Εἰς τὸ μηκέτι ἀνθρώπων ἐπιθυμίαις, ἀλλὰ θελήματι θεοῦ τὸν ἐπίλοιπον ἐν σαρκὶ βιῶσαι χρόνον.

Afin que le temps qui reſte en chair, vous ne viuiez plus ſelon les conuoitiſes des hommes, ains ſelon la volonté de Dieu.

CAP. III.

20. Qui increduli fuerant aliquando, quando expectabant Dei patientiam in diebus Noë, cùm fabricaretur arca, in qua pauci, id eſt, octo animæ ſalvæ factæ ſunt per aquam.

Which were in time paſſed diſobedient / when once the long ſuffering of God abode in the dayes of Noe / while the arke was preparing / wherein fewe / that is / eight ſoules were ſaued in the water.

21. Quod & vos nunc ſimilis formæ ſalvos facit baptiſma: non carnis depoſitio ſordium, ſed conſcientiæ bonæ interrogatio in Deum per reſurrectionem Ieſu Chriſti.

To the which alſo the figure that nowe ſaueth vs / euen baptiſme agreeth / not the putting away of the filth of the fleſhe / but in that a good conſcience maketh requeſt to God / by the reſurrection of Jeſus Chriſt.

22. Qui eſt in dextera Dei, deglutiens mortem, ut vitæ æternæ hæredes efficeremur: profectus in cælum, ſubiectis ſibi angelis & poteſtatibus & virtutibus.

Weich is at the right hand of God / gone into heauen / to whome the Angels and Powers / and might are ſubiect.

CAP. IIII.

CHriſto igitur paſſo in carne, & vos eâdem cogitatione armamini: quia qui paſſus eſt in carne, deſiit à peccatis.

Foraſmuch then as Chriſt hath ſuffred for vs in the fleſh / arme your ſelues likewiſe with the ſame minde / which is that he which hath ſuffred in the fleſh / hath ceaſed from ſinne.

2. Vt iam non deſideriis hominum, ſed voluntati Dei quod reliquum eſt in carne vivat temporis.

That he henceforwarde ſhoulde liue as much time as remaineth in the fleſh / not after the luſtes of men / but after the will of God.

Das III. Capitel.

20. Die etwa nicht glaubten / daß Gott einsmals harret / vnnd gedult hatte zu den zeiten Noe / da man die Archa zurůſtet / in welcher wenig / daß iſt acht Seelen / behalten wurden / durchs Waſſer.

Som nogen ſtund icke trode / der Gud tøffuede en gong / oc haffde taalmodighed i Noe tid / der mand beredde Arcken / i huilcken faa / det er / otte ſiele bleffue beuarede / formedelſt vand.

21. Welchs nun auch vns ſelig machet / in der Tauffe / die durch jenes bedeutet iſt / nicht das abthun deß vnflats am Fleiſch / ſondern der Bund eines guten gewiſſens mit GOTT / durch die Aufferſtehung Jeſu Chriſti.

Huilcket oc nu gør oſſ ſalige / vdi Daaben / ſom betydes der met / Icke den wrenligheds borttagelſe paa Kødet / Men en god Samuittigheds Pact met Gud / formedelſt Jeſu Chriſti opſtandelſe.

22. Welcher iſt zur rechten Gottes in den Himmel gefahren / vnd ſind jm vnterthan die Engel / vnd die Gewaltigen / vnd die Kräfften.

Som er opfaren i Himmeln til Guds høyre haand / oc Englene / oc de Veldige / oc Kraffterne ere hannem vnderdanige.

Das IIII. Capitel.

Weil nu Chriſtus im fleiſch für vns gelidten hat / ſo wapnet euch auch mit demſelbigen ſinn / denn wer am Fleiſch leidet / der höret auff von Sünden.

Efferdi at Chriſtus nu leed faar oſſ i Kødet / Da vebner eder oc met det ſamme ſind / Thi at huo ſom lider paa Kødet / hand lader aff at ſynde.

2. Daß er hinfort / was noch hinderſtelliger zeit im fleiſch iſt / nicht der Menſchen lůſten / ſondern dem willen Gottes lebe.

At hand fremdelis / ſkal icke leffue den tid ſom end nu igen er i Kødet / effter Menniſkelig begæring / men effter Guds vilie.

Kapitola III.

20. Kteřijž byli někdy newěřijch / kdyžto očekáwala ſe trpěliwoſt Božij za dnuow Noe / když dělán byl Koráb / w kterěmžto málo / to geſt oſmero Lidij zachowáno geſt od potopy.

Ktorzy niekiedy nieposłuſznymi byli / gdy raz oczekawała Boża ćierpliwość zadni Noego / kiedy Archę gotowano / w kthorey máło tho ieſt / ośmi duſz záchowáne ſą ná wodzie.

21. Kterýmž přijkladem y wás nynij nápodobně ſpaſeny činij Křeſt: neſloženij těleſných / poſkwrn / ale dokázanij dobrého Swědomij před Bohem / ſkrze wzkřijſſenij Gežijſſe Kryſta.

Ktorey teraz krzeſt rownáiac ſię záchowiwa nas thez / niezdeymuiac plugáwośći ćiáła / ále ſpráwuiac to / iż dobre ſumnienie wzywa Bogá przez zmartwych wſtánie Jezuſá Kryſtuſá.

22. Kterýž geſt na Prawicy Božij: Zkazyw Smrt / abychom my učiněni byli dědicowé wěčného žiwota / ſſel do Nebe / poddaw ſobě Angely / y Poteſtáty / y Wirtuty.

Ktory ieſt ná práwicy Bożey / ſzedſzy do niebá / kthoremu poddáni ſą ſamt Aniolowie / y zwierzchnośći / y mocy.

Kapitola IIII.

POněwádž geſt tehdy Kryſtus na těle trpěl / y wy také týmž myſſlenijm ohraženi buďte: Neb kdo na těle trpij / ten geſt přeſtal od hřijchuow.

GDyż thedy Kryſthus ćierpiał za nas wćiele / wy też taż myſlą badźcie vſbroieni / to ieſt iż ten ktory ćierpiał w ćiele / przeſtał od grzechu.

2. Aby giž ne lidſkým žádoſtem / ale wůli Božij žiw byl w těle čaſu pozuoſtáwagijcýho.

Ku themu áby iuż nie pożadliwośćiam ludzkim / ále woley Bożey oſtátek czáſu w ćiele żył.

ד

3 סַפֵּק גֵּיר וַבְנָא הָו דַּעֲבַד
דַּבְלַחְתּוּן בֵּהּ צֶבְיָנָא
דְּחַנְפֵא בְּאַסוּטוּתָא
וּבְרַוָיוּתָא וּבְצַחֲנוּתָא
וּבְזְמָרָא וּבְפוּלְחָנָא
דְּשֵׁאדֵא׃

Imperoche egli è bene aſſai ch'el tempo paſſato de la noſtra Vita noi habbiam fatta la Volontà de le Genti, conuerſando ne le inſolenze, ne le concupiſcentie, ne l'ebbriachezze, ne i mangiamenti, ne i beuimenti, e ne le nefande idolatrie.

4 וְהָא הָשָׁא מֶתְדַּמְרִין
וַמְגַדְּפִין עֲלַיְכוֹן בַּדְלָא
מְשַׁתַּרְחִיתוּן עַמְּהוֹן בְּהָי
אֲסוּטוּתָא קַדְמָיְתָא׃

Il che par loro ſtrano biaſimandoui, per che Voi non correte con eſſoloro nel medeſimo traboccamento d'intemperantia.

5 הָנוּן דְּיָהְבִין פִּתְגָמָא
לַאלָהָא הָו דַּעְתִּיד לַמְדָן
מִיתֵא וְחַיֵּא׃

Quelli che ne renderanno ragione à colui che è apparecchiato a giudicare i Viui e i morti.

6 מֶטוּל הָנָא גֵּיר אֶסְתַּבַּר
אַף לְמִיתֵא דְּנֶתְתְּדִינוּן
אַיְךְ בְּנַי נָשָׁא בַּבְסַר וְנֵיחוּן
בַּאלָהָא בְּרוּחַ׃

Percioche per queſto egli è ſtato euangelizato ancora a i morti, accioche ſiano condannati ſecondo gli huomini in carne, ma Viuano ſecondo Iddio ne lo ſpirito.

7 מַטְיַת לָהּ דֵּין חַרְתָּא
דְּכֻל מֶטוּל הָנָא אֶתְנַכְּפוּ
וְאֶתְתְּעִירוּ לַצְלוֹתָא׃

Hor la fine di tutte le coſe s'appreſſa. Siate dunque ſobrij, e Vegliate ne le orationi.

8 וְקֶדָם כֻּל מֶדֶם חוּבָּא
חַרִיפָא לְוָת חַדָּדֵא נֶהְוֵא
לְכוּן חוּבָּא גֵּיר מְחַפֵּא
סוּגָּאָא דְּחַטָהֵא׃

E ſopra tutte le coſe habbiate intenſa charità fra Voi: percioche la charita coprira gran moltitudine di peccati.

ד

3 רַבָּה לָנוּ עֶת־חַיֵּינוּ עָבְרָה
לַעֲשׂוֹת חֵפֶץ הַגּוֹיִם אֲשֶׁר הָלְכוּ
בַּפֹּשׁ בְּתַאֲוֹת נַפְשָׁם בְּזוֹלְלִים
וְסוֹבְאִים בְּשִׁכָּרוֹן בְּמִשְׁתּוֹת
וּבַעֲבוֹדוֹת הַזָּרוֹת לֹא לְהֵעָשׂוֹת׃

Por que nos deue baſtar que el tiempo paſſado de nueſtra vida ayamos hecho la voluntad de los Gentiles, quando conuerſauamos en diſſoluciones, en concupiſcencias, en embriaguezes, en glotonerias, en beueres, y en abominables idolatrias.

4 אֲשֶׁר בּוֹ מִתְמַהִים וְכִי־לֹא
תָרוּצוּ אִתָּם אֶל־תֶּבֶל זְלוּתָם
מְקַלְּלִים אֶתְכֶם׃

Y eſto parece coſa eſtranna à los que os vituperan, que voſotros no corrays con ellos enel miſmo deſenfrenamiento de diſſolucion:

5 אֲשֶׁר יָשִׁיבוּ דָּבָר לַאֲשֶׁר עָתִיד
לִשְׁפֹּט אֶת־הַחַיִּים וְאֶת־הַמֵּתִים׃

Los quales darán cuenta àl que eſtá aparejado para juzgar los biuos y los muertos.

6 וּבַעֲבוּר זֹאת גַּם אֶת־מֵתִים
בֻּשְּׂרָה אֲשֶׁר יִשָּׁפְטוּ כַּאֲנָשִׁים
בַּבָּשָׂר וְיִחְיוּ כֵאלֹהִים בָּרוּחַ׃

Porque por eſto tambien ha ſido predicado el Euangelio à los muertos: paraque ſean juzgados en carne ſegun los hombres, y biuan en eſpiritu ſegun Dios.

7 וְסוֹף דְּבַר הַכֹּל קָרַב לָכֵן
הִתְבּוֹנְנוּ וְהִתְעוֹרְרוּ לַתְּפִלּוֹת׃

Mas el fin de todas las coſas ſe açerca. Sed pues templados, y velad en oracion.

8 וּמִכָּל־דָּבָר הַחֲזִיקוּ אֶת־
אַהֲבַת אַחֲוַתְכֶם כִּי־הָאַהֲבָה
תְּכַסֶּה אֶת־רֹב הַחֲטָאִים׃

Y ſobre todo tened entre voſotros feruiente charidad: porque la charidad cubrirá la multitud de pecados.

δ.

3. Ἀρκετὸς γὰρ ὑμῖν ὁ παρεληλυθὼς χρόνος τοῦ βίου τὸ θέλημα τῶν ἐθνῶν κατεργάσασθαι, πεπορευμένους ἐν ἀσελγίαις, ἐπιθυμίαις, οἰνοφλυγίαις, κώμοις, πότοις, καὶ ἀθεμίτοις εἰδωλολατρείαις.

Car le temps paſſé nous doit auoir ſuffi pour auoir accompli la volonté des Gentils, quand nous conuerſions en inſolences, conuoitiſes, yurongneries, gourmandiſes, beuueries, & idolatries abominables.

4. Ἐν ᾧ ξενίζονται, μὴ συντρεχόντων ὑμῶν εἰς τὴν αὐτὴν τῆς ἀσωτίας ἀνάχυσιν, βλασφημοῦντες.

En quoi ſe trouuent eſtranges, en vous blaſmant, quand vous ne courez point auec eux en vn meſme abandon de diſſolution.

5. Οἳ ἀποδώσουσι λόγον τῷ ἑτοίμως ἔχοντι κρῖναι ζῶντας καὶ νεκρούς.

Ceux qui rendront conte à celui qui eſt pres de iuger les viuans & les morts.

6. Εἰς τοῦτο γὰρ καὶ νεκροῖς εὐηγγελίσθη, ἵνα κριθῶσι μὲν κατὰ ἀνθρώπους σαρκὶ, ζῶσι δὲ κατὰ θεὸν πνεύματι.

Car pource auſſi a il eſté auangelizé aux morts, afin qu'ils fuſſent iuges ſelon les hommes en chair, & qu'ils veſcuſſent ſelon Dieu en Eſprit.

7. Πάντων δὲ τὸ τέλος ἤγγικε. σωφρονήσατε οὖν, καὶ νήψατε εἰς τὰς προσευχάς.

Or la fin de toutes choſes eſt prochaine. Soyez donc ſobres & veillans à prier.

8. Πρὸ πάντων δὲ τὴν εἰς ἑαυτοὺς ἀγάπην ἐκτενῆ ἔχοντες, ὅτι ἡ ἀγάπη καλύψει πλῆθος ἁμαρτιῶν.

Et ſur tout ayez entre vous vehemente charité: car charité couurira vne multitude de pechés.

CAP. IIII.

3. Sufficit enim præteritum tempus ad voluntatem Gentium conſummandam, his qui ambulaverunt in luxuriis, deſideriis, vinolentiis, comeſationibus, potationibus, & illicitis idolorum cultibus.

For it is ſufficient for vs that wee haue ſpent the time paſt of the life/ after the luſt of the Gentiles/ walking in wantonneſſe/ luſtes/ drunkenneſſe/ in gluttonie/ drinkings/ and in abominable idolatries.

4. In quo admirantur non concurrentibus vobis in eandem luxuriæ confuſionem, blaſphemantes.

Wherein it ſeemeth to them ſtrange/ that yee runne not with them vnto the ſame exceſſe of ryote: therefore ſpeake they euill of you.

5. Qui reddent rationem ei, qui paratus eſt iudicare vivos & mortuos.

Which ſhall giue accountes to him/ that is readie to iudge quicke and dead.

6. Propter hoc enim & mortuis evangelizatum eſt: ut iudicentur quidem ſecundùm homines in carne, vivant autem ſecundùm Deum in Spiritu.

For vnto this purpoſe was the Goſpell preached alſo vnto the deade/ that they might be condemned/ according to men/ in the fleſh/ but might liue according to God/ in the Spirit.

7. Omnium autem finis appropinquabit. Eſtote itaque prudentes: & vigilate in orationibus.

Now the end of all things is at hand. Be ye therefore ſober/ and watching in prayer.

8. Ante omnia autem, mutuam in vobiſmetipſis charitatem continuam habentes: quia charitas operit multitudinem peccatorum.

But aboue all things haue feruent loue among you: for loue couereth the multitude of ſinnes.

Das IIII. Capitel.

3. Denn es iſt gnug/ daß/ wir die vergangen zeit deß lebens zubracht haben nach Heidniſchen willen/ da wir wandelten in vnzucht/ lüſten/ trunckenheit/ freſſerey/ ſeufferey vnd greulichen abgöttereyen.

Thi det er nock/ at wi haffue leffuit vort Liff i den fremfarne tid effter Hedningernis vilie/ der wi vandrede i wtuct/ lyſt/ druckenſkaff/ fraadzeri/ drick/ oc gruſeligt Affguderi.

4. Das befrembdet ſie daß jr nicht mit jnen lauffet/ inn daſſelbige wüſte vnordig weſen/ vnd läſtern.

Der giorde dem fremmede/ at i løbe icke met dem/ i det ſamme vilde wſkickelige væſen/ oc beſpaatielſe.

5. Welche werden rechenſchafft geben dem der bereitet iſt/ zu richten die Lebendigen vnd die Todten.

Huilcke der ſkulle gøre hannem regenſkaff/ ſom er rede til at døme de leffuende oc de døde.

6. Denn dazu iſt auch den Toden das Evangelium verkündigt/ auff daß ſie gerichtet werden nach dem Menſchen am fleiſch/ aber im Geiſt Gott leben.

Thi der til er oc Euangelium kundgiort faar de Døde/ at de ſkulle dømis effter Menniſke i Kødet/ men leffue faar Gud i Aanden.

7. Es iſt aber nahe kommen das ende aller dinge. So ſeyt nun mäſſig vnd nüchtern zum Gebet.

Oc enden paa alle ting er kommen nær til. Saa verer nu ſkickelige oc edrue til Bønen.

8. Für allen dingen aber habt vntereinander eine brünſtige Lieb/ denn die Liebe decket auch der Sünden menge.

Oc haffuer for alle ting en brendende Kærlighed indbyrdis/ thi at Kærlighed ſkiuler ocſaa Syndernis mangfoldighed.

Kapitola IIII.

3. Doſtiť geſt zagiſté/ že gſme onen minulý čas podlé wuole Pohanuow wykonali/ těch kteřijž gſau chodili w ſmilſtwijch/ w žádoſtech a w zbytečném pitij Wijna/ w hodowánij/ w opilſtwij a w nekadném Modlám ſlauženij:

Abowiem doſyć nam/ iżeſmy przeßłego czáſu z wola czynili wola pogánow/ chodząc w nieczyſthoſciách/ pożądliwoſciách/ w opilſtwách/ bieſiádách/ pijánſtwach/ y brzydliwych bálwochwálſtwách.

4. Protož diwij ſe/ že ſe nynij neſrownáwáte s nimi w též rozkoſſy ſmilſtwa/ rauhagijce ſe:

A tho ſię im zda coś obcego/ iż wy nie biegacie z nimi ku temuż niemiernemu zbytkowi/ y bluźniąc.

5. A tiť wydagij počet tomu kterýž hotow geſt ſauditi žiwé y mrtwé.

Ale liczbe dádzą temu ktory gotowy ieſt ſądzić żywe y zmárle.

6. Proto geſt zagiſté y mrtwým Ewangelium kázáno/ aby byli ſauzeni podlé Lidij w těle/ ale žiwi byli podlé Boha w duchu.

Bo też dla tego vmárłym przepowiedaná ieſt Ewánielia/ áby byli oſądzeni wedle ludzi w ciele/ y żyli duchem wedle Bogá.

7. Wſſech zagiſté wěcy konec ſe bližij. Protož budte opatrnij/ a bděte na Modlitbách.

Przytym koniec wßytkich rzeczy bliſko ieſt: Bądźcież thedy trzezwi y czuyni ku modlitwie.

8. Předewſſemi pak wěcmi ſpolečnau mezy ſebau Láſku vſtawičnau měgte/ nebo Láſka přikrýwá množſtwij hřijchuow.

Przed wßytkimi rzeczámi miey cie vprzeyma miłość iedni ku drugim/ ábowiem miłość zákryie wielkość grzechow.

ד

9 וֶהֱוִיתוּן רָחְמִין אַכְסְנָיֵא דְּלָא רְטָנָא ׃

Siate albergatori l'Vn de l'altro ſenza murmurationi.

10 וְכֻל־נָשׁ מֶנְּכוּן מַוְהַבְתָּא דְּקַבֵּל מִן אֱלָהָא יְשַׁמֵּשׁ בָּהּ לְחַבְרָוְהִי אַיְךְ רַבַּי בָּתָּא טָבֵא דְּטַיְבוּתָא מְפַרַשְׁתָּא דַּאלָהָא ׃

Secondo che ciaſcuno ha riceuuto di dono, amminiſtratelo l'Vn à l'altro, come buoni diſpenſatori de le varie gratie di Dio.

11 כֻּל מַן דִּמְמַלֵּל אַיְךְ מֶלְּתָא דַּאלָהָא נְמַלֵּל וְכֻל מַן דִּמְשַׁמֵּשׁ אַיְךְ דְּמֶן חַיְלָא הוּ דַּאלָהָא יָהֵב לֵהּ דִּבְכֻל דְּעָבְדִין אַנְתּוּן יֶשְׁתַּבַּח אֱלָהָא בְּיַד יֵשׁוּעַ מְשִׁיחָא הָו דְּדִילֵהּ הִי תֶּשְׁבּוּחְתָּא וְאִיקָרָא לְעָלַם עָלְמִין אַמִּין ׃

Se alcuno parla, parli come parole di Dio: ſe alcuno miniſtra, miniſtri come per la virtù, laquale Iddio amminiſtra: accioche in tutte le coſe ſia glorificato Iddio per IESV Chriſto, à cui è la gloria l'imperio per infiniti ſecoli. Amen.

12 חַבִּיבַי לָא תֶּתְדַּמְּרוּן בְּנֶסְיוֹנֵא דְּהָוֵין לְכוּן אַיְךְ דְּמֶדֶּם נוּכְרָי גָּדֵשׁ לְכוּן מֶטּוּל דַּלְבוּחְרָנְכוּן הוּ הָוֵין ׃

Cariſſimi, non vi para ſtrano, come ſe v'accadeſſe qualche nuoua coſa, quando voi ſete come per fuoco eſaminati, per far proua di voi.

13 אֶלָּא חֲדַו דְּמֶשְׁתַּוְתְּפִין אַנְתּוּן לְחַשַּׁוְהִי דִּמְשִׁיחָא דְּהָכַנָּא אַף בְּגֶלְיָנָא דְּתֶשְׁבּוּחְתֵּהּ תֶּחְדּוּן וְתֶתְרַוְּזוּן ׃

Marallegrateui, inquanto che voi ſete partecipi de le paſſioni di Chriſto, accioche ancor ne la riuelatione de la ſua gloria, voi vi rallegriate giubilando.

ד

9 אַהֲבוּ לְהָלִין אִישׁ אֶת־גֵּרוֹ בִּלְתִּי־תְלוּנָה ׃

Hoſpedaos amoroſamente los vnos à los otros ſin murmuraciones.

10 אִישׁ אִישׁ כַּאֲשֶׁר לָקַח אֶת־תְּחִנָּתוֹ יְשָׁרֵת אֶת־אֶחָיו כְּבַעֲלֵי־בָתִּים טוֹבִים עַל־רֹב תְּחִנַּת אֱלֹהִים ׃

Cada vno ſegun el don que ha recebido, adminiſtrelo à los otros, como buenos diſpenſadores de las differentes gracias de Dios.

11 אִם־מְדַבֵּר אִישׁ יְדַבֵּר כְּדִבְרֵי אֱלֹהִים אִם־מְשָׁרֵת אִישׁ כְּמוֹ בִגְבוּרָה אֲשֶׁר מְכַלְכֵּל אֱלֹהִים אֲשֶׁר בְּכָל־דְּבָרִים יְכֻבַּד אֱלֹהִים בְּיֵשׁוּעַ הַמָּשִׁיחַ אֲשֶׁר לוֹ הַכָּבוֹד וְהַגְּבוּרָה לְעוֹלְמֵי עוֹלָמִים אָמֵן ׃

Si alguno habla, hable conforme à las palabras de Dios. Si alguno miniſtra, miniſtre conforme à la virtud que Dios, adminiſtra paraque en todas coſas ſea Dios glorificado por Ieſus el Chriſto, àl qual es gloria, y imperio para ſiempre jamas, Amen.

12 אֲהוּבַי אַל־תִּתַּמְּהוּ עַל־הַשִּׁדָּפוֹן אֲשֶׁר בָּכֶם (אֲשֶׁר אֶל־מַסָּה הָיְתָה לָכֶם) כִּי־כְדָבָר חָדָשׁ קְרָאֲכֶם ׃

Chariſsimos, no os marauilleys quando ſoys examinados por fuego, loqual ſe haze para vueſtra prueua, como ſi alguna coſa peregrina os aconteciеſſe:

13 כִּי־אִם כְּהִתְחַבֶּרְכֶם עִם עֱנוּת הַמָּשִׁיחַ כֵּן שִׂמְחוּ אֲשֶׁר גַּם בְּהִגָּלוֹת כְּבוֹדוֹ תִּשְׂמְחוּ לַעֲלוֹז ׃

Mas antes enque ſoys participantes de las afliciones del Chriſto, hos gozad: paraque tambien en la reuelacion de ſu gloria hos gozeys en triumpho.

δ.

9. Φιλόξενοι εἰς ἀλλήλους ἄνευ γογγυσμῶν.

Soyez hoſpitaliers les vns enuers les autres ſans murmures.

10. Ἕκαστος καθὼς ἔλαβε χάρισμα, εἰς ἑαυτοὺς αὐτὸ διακονοῦντες, ὡς καλοὶ οἰκονόμοι ποικίλης χάριτος θεοῦ.

Que chacun, ſelon qu'il a receu le don, l'adminiſtre enuers les autres, cõme bõs diſpenſateurs de la diuerſe grace de Dieu.

11. Εἴ τις λαλεῖ, ὡς λόγια θεοῦ· εἴ τις διακονεῖ, ὡς ἐξ ἰσχύος, ὡς χορηγεῖ ὁ θεὸς, ἵνα ἐν πᾶσι δοξάζηται ὁ θεὸς διὰ ἰησοῦ χριστοῦ, ᾧ ἐστιν ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, ἀμήν.

Si quelcun parle, qu'il parle comme les paroles de Dieu: ſi quelcun adminiſtre, qu'il adminiſtre comme par la puiſſance laquelle Dieu fournit: afin qu'en toutes choſes Dieu ſoit glorifié par Ieſus Chriſt, auquel appertiẽt gloire & force au ſiecle des ſiecles, Amen.

12. Ἀγαπητοὶ μὴ ξενίζεσθε τῇ ἐν ὑμῖν πυρώσει πρὸς πειρασμὸν ὑμῖν γινομένῃ, ὡς ξένου ὑμῖν συμβαίνοντος.

Bien aimés ne trouuez point eſtrange quand vous eſtes cõme en la fournaiſe pour voſtre eſpreuue, comme ſi quelque choſe eſtrange vous aduenoit:

13. Ἀλλὰ καθὸ κοινωνεῖτε τοῖς τοῦ χριστοῦ παθήμασι, χαίρετε ἵνα καὶ ἐν τῇ ἀποκαλύψει τῆς δόξης αὐτοῦ χαρῆτε ἀγαλλιώμενοι.

Ains entant que vous cõmuniquez aux ſouffrances de Chriſt, eſiouiſſez vous afin qu'auſſi à la reuelation de la gloire d'icelui vous-vous eſiouiſſiez en vous eſgayant.

CAP. IIII.

9. Hoſpitales invicem ſine murmuratione.

Be ye harberous one to another / without grudging.

10. Vnuſquiſque ſicut accepit gratiam, in alterutrum illam adminiſtrantes: ſicut boni diſpenſatores multiformis gratiæ Dei.

Let euerie man as he hath receyued the gift / miniſter the ſame one to another / as good diſpoſers of the manifolde grace of God.

11. Si quis loquitur, quaſi ſermones Dei: ſi quis miniſtrat tanquam ex virtute, quam adminiſtrat Deus: ut in omnibus honorificetur Deus per Ieſum Chriſtum: cui eſt gloria & imperium in ſecula ſeculorum, Amen.

If any man ſpeake / let him talke as the words of God. If any man miniſter / let him do it as of the abilitie which God miniſtreth / that God in all things may be glorified through Jeſus Chriſt / to whome is prayſe and dominion for euer / and euer / Amen.

12. Chariſſimi, nolite peregrinari in fervore, qui ad tentationem vobis fit, quaſi novi aliquid vobis contingat.

Dearely beloued / thinke it not ſträge concerning the firie triall / which is among you to proue you / as though ſome ſtrange thing were come vnto you.

13. Sed communicantes Chriſti paſſionibus, gaudete, ut & in revelatione gloriæ eius gaudeatis exultantes.

But reioyce / in aſmuch as yee are partakers of Chriſtes ſufferings / that when his glorie ſhall appeare / ye may be glad and reioyce.

Das IIII. Capitel.

9. Seit gaſtfrey vntereinander ohn murmeln.

Eener huer andre gerne huſſ vden knur.

10. Vnd dienet einander / ein jeglicher nach der gabe / die er empfangen hat / als die guten Haußhalter der mancherley Gnaden Gottes.

Oc tiener huer andre / huer met den gaffue / ſom hand haffuer anammet / ſom gode Huſſholdere offuer Guds mangfoldige gaffuer.

11. So jemand redet / daß ers rede als Gottes Wort. So jemand ein Ampt hat / daß ers thue als auß dem vermögen / das Gott darreichet / auff daß inn allen dingen Gott gepreiſet werde / durch Jeſum Chriſtum / welchem ſey ehre vnd gewalt von ewigkeit zu ewigkeit / Amen.

Der ſom nogen taler / at hand ſkal tale det ſom Guds ord. Der ſom nogen haffuer it Embede / at hand det ſkal gøre aff den formue / ſom Gud giffuer / paa det at Gud kand priſis i alle ting / formedelſt Jheſum Chriſtum / Huilcken vere ære oc vold fra euighed til euighed / Amen.

12. Jr lieben / laſſet euch die hitze / ſo euch begegnet / nicht befrembden / die euch widerfehret / daß jhr verſuchet werdet / als widerführe euch etwas ſeltzams.

J elſkelige / Lader den hede ſom eder tilſlaaſ icke agre eder fremmede / huilcken eder vederfaris / at i ſkulle proffuis / lige ſom eder ſkede noget vnderligt.

13. Sondern frewet euch / daß jhr mit Chriſto leidet / auff das jhr auch zur zeit der offenbarung ſeiner Herrligkeit frewde vnnd wonne haben möget.

Men glæder eder / at i lide met Chriſto / Paa det / at i oc ſkulle haffue glæde oc frygd i hans Herligheds obenbarelſis tid.

Kapitola IIII.

9. Buď též přijwětiwij k ſobě weſpolek / bez reptánij.

Rádźi przyimuyćie gośćie ſpołecżnie bez ſzemránia.

10. Gedenkaždý pak wzal miloſt / zaſe weſpolek gi ſobě poſluhugte / yako dobřij Šaffáři rozličné miloſti Božij.

Jáko káżdy wźiął dar / ták go ieden drugiemu użyczáiac / iáko dobrzy ſzafárze rozmáitey łáſki Bożey.

11. Mluwili kdo / mluwiž yako řeči Božij. Pakli kdo poſluhuge / činiž to yako z mocy / kteréž gemu Buoh dodáwá / aby we wſſech wěcech Buoh byl ctěn ſkrze Gežu Kryſta / kterémuž geſt Sláwa a Cýſařſtwij na wěky wěkůw / Amen.

Jeſli kto mowi / niechay mowi iáko powieśći Boże / ieſli kto poſługuie / niech to czyni iáko z mocy ktorey Bog do dawa áby we wſzem był Bog chwalon przez Jezuſá Kryſtuſá / ktoremu ieſt chwałá y mocná ná wieki wiekow / Amen.

12. Naymileyſſij / nediwte ſe / geſtliže ſkrze trápenij zkuſſeni býwáte / yakoby ſe wám něco nowého přihodilo:

Namileyſzy nie trwożćie ſobą dla onego doświádczenia ktore ſie w was przez ogień dźieie ku doznániu wáſzemu / iákoby ſie wam co dźiwnego przydawało.

13. Ale magijce včaſtenſtwij s vtrpenijm Kryſtowým raduogte ſe / abyſſte při zgewenij ſláwy geho radowali ſe weſelijce ſe.

Owſzem w tym iż ieſteśćie v częſtniki vćiſkow Kryſtuſowych / weſelćie ſie ábyśćie też gdy ſie okáże chwałá iego vweſelili ſie z rádośćia.

ד

14 וְאֵן מֶתְחַסְּדִין אַנְתּוּן עַל אַפַּי שְׁמֵהּ דַּמְשִׁיחָא טוּבַיְכוּן דְּרוּחָא מְשַׁבַּחְתָּא דַּאלָהָא מֶתְתְּנִיחָא עֲלַיְכוּן (בְּאִילֵין גֵּיר מֶתְחַסַּד וּבְכוּן מֶשְׁתַּבַּח)

Se voi ſete ingiuriati per cagione del nome di Chriſto, voi ſete beati: percioche lo Spirito de la gloria, e di Dio ripoſa ſopra di voi, ilquale quanto a loro è ben baſtemmiato: ma quanto à voi è glorificato.

15 בַּלְחוּד לָא אֱנָשׁ מֶנְּכוּן אַיךְ קָטוּלָא אַו אַיךְ גַּנָּבָא אַו אַיךְ עָבֵד בִּישָׁתָא (אַו אַיךְ דְּרָאֵג קַשִּׁישׁוּתָא דַּאחֵרָנָא) נֶהֱוֵא חָאֵשׁ׃

Niſſun di voi patiſca come homicidiale, ò ladro, ò malfattore, ò appetitore de le coſe altrui.

16 אֵן דֵּין חָאֵשׁ אַיךְ כְּרִיסְטִיָנָא לָא נֶבְהַת אֶלָּא נְשַׁבַּח לַאלָהָא בֵּהּ בְּהָנָא שְׁמָא׃

Ma ſe alcuno è afflitto come Chriſtiano, non ſene vergogni, anzi glorifichi Iddio in queſta parte.

17 מֶטוּל דְּזַבְנָא הוּ דְּנֶשְׁרֵא דִּינָא מֶן בַּיְתֵהּ דַּאלָהָא אֵן דֵּין מֶנַּן מְשָׁרֵא אַיְדָא הִי חַרְתָּא דְּאִילֵין דְּלָא מֶתְתְּפִיסִין לְסַבְרְתֵהּ דַּאלָהָא׃

Concioſia coſa ch'egli è il tempo ch'el giuditio cominci da la caſa di dio: e ſe primamente incomincia da noi, qual ſarà la fine di coloro, che ſon rebelli à l'Euangelio di Dio?

18 וְאֵן זַדִּיקָא לְמֶחְסַן חַיֵּא רַשִׁיעָא וְחַטָּיָא אַיכָּא מֶשְׁתְּכַח׃

E ſe il giuſto a gran pena ſi ſalua, doue comparirà l'impio e il peccatore?

19 מֶטוּל הָנָא אִילֵין דְּחָשִׁין אַיךְ צֶבְיָנֵהּ דַּאלָהָא נַגְעְלוּן לֵהּ נַפְשָׁתְהוּן בְּעֶבָדָא שַׁפִּירָא אַיךְ דִּלְבָרוֹיָא מְהַיְמְנָא׃

Per tanto quelli che patiſcono per la volontà di Dio, raccomandingli l'anime loro, come à quello che n'è fedel creatore, col ben fare.

ד

14 אִם תְּחֹרְפוּ עַל־שֵׁם הַמָּשִׁיחַ אַשְׁרֵיכֶם כִּי־רוּחַ הַכָּבוֹד וְרוּחַ אֱלֹהִים נָחָה עֲלֵיכֶם כִּי־בָאֵלֶּה נֶחֱרָף וּבָכֶם מְכֻבָּד הוּא׃

Si ſoys vituperados en Nombre del Chriſto, ſoys bienauenturados: porque la gloria, y el Eſpiritu de Dios repoſa ſobre voſotros. Cierto ſegun ellos el es blaſphemado; mas ſegun voſotros es glorificado.

15 וְאַל יֵעָנֶה אִישׁ מִכֶּם כְּמוֹ רוֹצֵחַ אוֹ גַנָּב אוֹ־פוֹעֵל עָוֶל אוֹ־כִמְבַקֵּשׁ כְהֻנַּת אַחֵר לְהִתְרוֹמֵם עַל־אֲדֹנָיו בְּצָדוֹן׃

Anſi que no ſea ninguno de voſotros afligido como homicida, ò ladron, ò malhechor, ò cobdicioſo de los bienes agenos.

16 וְאִם יֵעָנֶה כַּנָּצְרִי לֹא־יֵבוֹשׁ כִּי־אִם יְכַבֵּד אֶת־אֱלֹהִים בְּחֵלֶק הַזֶּה׃

Pero ſi alguno es afligido como Chriſtiano, no ſe auerguence: antes glorifique à Dios en eſta parte.

17 כִּי־יֵשׁ־עֵת־לְהָחֵל מִשְׁפָּט מִבֵּית אֱלֹהִים וְאִם בָּרִאשׁוֹנָה מִמֶּנּוּ מַה יִהְיֶה סוֹפָם אֲשֶׁר לֹא מַאֲמִינִים בִּבְשׂוֹרַת אֱלֹהִים׃

Porque tambien ya es tiempo que el juyzio comiençe de la caſa de Dios, y ſi primero comiença de noſotros, que fin ſera el de aquellos que no obedecen àl Euangelio de Dios.

18 הֵן צַדִּיק בָּאָרֶץ יְשֻׁלָּם אַף־כִּי־רָשָׁע וְחוֹטֵא׃

Y ſi el juſto es difficultoſamente ſaluo; adonde parecerá el infiel y el pecador?

19 לָכֵן כָּל־אֲשֶׁר מְעֻנִּים כִּרְצוֹן אֱלֹהִים אֵיךְ לַבּוֹרֵא נֶאֱמָן יַפְקִידוּ אֶת־נַפְשָׁם בְּמַעֲשִׂים טוֹבִים׃

Y por eſſo los que ſon afligidos ſegun la voluntad de Dios, encomiendenle ſus animas, como à fiel poſſeſſor, haziendo bien.

δ.

14. Εἰ ὀνειδίζεσθε ἐν ὀνόματι χριστοῦ, μακάριοι· ὅτι τὸ τῆς δόξης καὶ τὸ τοῦ θεοῦ πνεῦμα ἐφ᾽ ὑμᾶς ἀναπέπαυται. κατὰ μὲν αὐτοὺς βλασφημεῖται, κατὰ δὲ ὑμᾶς δοξάζεται.

Si on vous dit iniures au nom de Chriſt vous eſtes bien-heureux: car l'Eſprit de gloire & de Dieu repoſe ſur vous, lequel quant à eux eſt blaſphemé, mais quant à vous eſt glorifié.

15. Μὴ γάρ τις ὑμῶν πασχέτω ὡς φονεὺς, ἢ κλέπτης, ἢ κακοποιὸς, ἢ ὡς ἀλλοτριοεπίσκοπος.

Et de fait, que nul de vous ne ſouffre comme meurtier, ou larron, ou malfaiteur, ou curieux des affaires d'autrui.

16. Εἰ δὲ ὡς χριστιανὸς, μὴ αἰσχυνέσθω· δοξαζέτω δὲ τὸν θεὸν ἐν τῷ μέρει τούτῳ.

Mais ſi quelcun ſouffre comme Chreſtien, qu'il ne le prene point à honte; ains qu'il glorifie Dieu en ceſt endroit.

17. Ὅτι ὁ καιρὸς τοῦ ἄρξασθαι τὸ κρίμα ἀπὸ τοῦ οἴκου τοῦ θεοῦ. εἰ δὲ πρῶτον ἀφ᾽ ἡμῶν, τί τὸ τέλος τῶν ἀπειθούντων τῷ τοῦ θεοῦ εὐαγγελίῳ;

Car il eſt temps auſſi que le iugement commence par la maiſon de Dieu: & s'il commence premierement par nous, quelle ſera la fin de ceux qui n'obeiſſent point à l'Euangile de Dieu?

18. Καὶ εἰ ὁ δίκαιος μόλις σώζεται, ὁ ἀσεβὴς καὶ ἁμαρτωλὸς ποῦ φανεῖται;

Et ſi le iuſte eſt difficilement ſauué, où comparoiſtra le meſchant & le pecheur?

19. Ὥστε καὶ οἱ πάσχοντες κατὰ τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ, ὡς πιστῷ κτίστῃ παρατιθέσθωσαν τὰς ψυχὰς ἑαυτῶν ἐν ἀγαθοποιΐᾳ.

Que ceux-la donc auſſi qui ſouffrent par la volonté de Dieu, lui recommandent leurs ames, comme au fidele Createur, en bien faiſant.

CAP. IIII.

14. Si exprobramini in nomine Chriſti, beati eritis: quoniam quod eſt honoris, gloriæ, & virtutis Dei, & qui eſt eius Spiritus: ſuper vos requieſcet (*Iuxta ipſos quidem maledictis afficitur, iuxta vos autem glorificatur.*)

If ye bee rayled vpon for the Name of Chriſt, bleſſed are ye: for the Spirit of glorie, and of God reſteth vpon you: which on their part is euill ſpoken of, but on your part is glorified.

15. Nemo autem veſtrûm patiatur ut homicida, aut fur aut maledicus, aut alienorum appetitor.

But let none of you ſuffer as a murtherer, or as a thiefe, or an euill doer, or as a buſie bodie in other mens matters

16. Si autem ut Chriſtianus: non erubeſcat, glorificet autem Deum in iſto nomine.

But if any man ſuffer as a Chriſtian, let him not bee aſhamed: but let him glorifie God in this behalfe.

17. Quoniam tempus eſt, ut incipiat iudicium à domo Dei. Si autem primùm à nobis: quis finis eorum qui non credunt Dei Evangelio?

For the time is come, that iudgement muſt beginne at the houſe of God. If it firſt begin at vs, what ſhall the end be of them which obey not the Goſpell of God?

18. Et ſi iuſtus vix ſalvabitur: impius & peccator ubi parebunt?

And if the righteous ſcarcely be ſaued, where ſhal the vngodly and the ſinner appeare?

19 Itaque & hi qui patiuntur ſecundùm voluntatem Dei: fideli creatori commendent animas ſuas in benefactis.

Wherefore let them that ſuffer according to the will of God, commit their ſoules to him in well doing, as vnto a faithfull Creator.

Das IIII. Capitel.

14. Selig ſeydt jhr / wenn jhr geſchmächt werdet über dem Namen Chriſti / denn der Geiſt / der ein Geiſt der Herrligkeit vnd Gottes iſt / ruhet auff euch. Bey jhnen iſt er verläſtert / aber bey euch iſt er gepreiſet.

Salige ere i / naar som'i beſpaattis for Chriſti naffn / Thi den Aand / ſom er Herligheds oc Guds Aand / huilts paa eder. Hand beſpaattis hoſſ dem / men hand priſis hoſſ eder.

15. Niemand aber vnter euch leide als ein Mörder oder Dieb / oder übelthäter / oder der inn ein frembd Ampt greiffet.

Ingen iblant eder lide ſom en Mordere eller Tyff / eller Miſdedere / eller ſom den der trenger ſig i it fremmet Embede.

16. Leidet er aber als ein Chriſt / ſo ſchäme er ſich nicht / er ehre aber Gott in ſolchem fall.

Men lider hand ſom en Chriſten / da ſkal hand icke ſkamme ſig / men hand ſkal ære Gud i den maade.

17. Denn es iſt zeit / daß anfahe das gerichte an dem Hauſe Gottes. So aber zu erſt an vns / was wils für ein ende werden mit denen / die dem Evangelio Gottes nicht glauben?

Thi det er tid / at Dommen ſkal begynde paa Guds huſſ. Men begyndis hand førſt paa oſſ / Huad ende vil det da faa met dem / ſom icke tro Guds Euangelio?

18. Vnnd ſo der Gerechte kaum erhalten wirdt / wo wil der Gottloſe vnd Sünder erſcheinen.

Oc der ſom den Retferdige neppelige bliffuer beuaret / Huor vil den vgudelige oc Syndere obenbaris.

19. Darumb welche da leiden nach Gottes willen / die ſollen jm jre ſeelen befehlen / als dem trewen Schöpffer in guten wercken.

Der faare / huilcke ſom lide effter Guds ville / de ſkulle befale hannem deris Siele / ſom den trofaſte Skabere i gode Gerninger.

Kapitola IIII.

14. Trpijteli pohaněnij pro Gméno Pána Gežu Kryſta / Blahoſlawenij budete: Neb to co geſt cti / a ſláwy / y mocy Božij / a ten kterýž geſt Duch geho / nad wámi odpočijwá. (z ſtrany gich zagiſté rauhánj ſe gemu děge / ale z ſtrány waſſi oſlowán býwá.)

Jeſli bywacie ſromoceni w imie Kryſtuſowe / błogoſłáwieni ieſteście / ábowiem duch chwały y Boży odpoczywa nád wami / ktory według nich bywa bluzniony / ále według was ieſt wywielbion.

15. Žádný pak z wás netrp yako wražedlnijk aneb Zloděg / aneb yako zlolayce / aneb ten kterýž geſt žádoſtiwý cyzých wěcý.

Zátym niech żaden z was nie ćierpi iáko mężobóycá abo złodźiey / ábo złoczyńcá / ábo iáko ten ktory ſie wtrąca w cudze rzeczy.

16. Paklí kdo trpij yako Křeſtian / neſtydiž ſe / ale welebiž Boha z toho.

Ale ieſli iáko Krześćiánin / niech ſie nie ſromá / owſzem niech chwali Bogá w tey mierze.

17. Nebok geſt čas aby ſe ſaud začal od Domu Božijho. A poněwadž naypřw od nás / kterýž pak bude konec těch kteřijž newěřij Ewangelium Božijmu?

Abowiem czás ieſt aby ſie ſąd począł od domu Bożego / á ieſli naprzod poczyna ſie od nas / ktoryż koniec będźie tych co nie ſą poſłuſznymi Ewánieliey Bożey?

18. A poněwádž zagiſté Sprawedliwý ledwa ſpaſen bude / bezbožný pak a hřijſſný kde ſe / okáže

A ieſli ſprawiedliwy ledwie bywa záchowan / niepobożny y grzeſzny gdźież ſie okaże?

19. A protož y ti kteřijž trpij wedle wuole Božij / wěrnému Stwořiteli ať poraučegij Duſſe ſwé w dobrých čineech?

A ták ći ktorzy ćierpią wedle woley Bożey / niech dobrze czyniącemu poruczą duſze ſwe / iáko ſtworzyćielowi wiernemu.

ה

1 בָּעֵא אֲנָא דֵּין מֶן ק
קַשִּׁישֵׁא דְּאִית בְּכוֹן אֲנָא
קַשִּׁישָׁא חַבְרְכוֹן וְסָהֲדָא
דְּחַשַּׁוְהִי דַּמְשִׁיחָ וּשׁ
וַשְׁוּתָּפָ דְּשׁוּבְחֵה הָו
דַּעֲתִיד דְּנֶתְגְּלֵ :

Io prego i Seniori che ſon tra voi, come quello che ſono Seniore inſieme con loro, e teſtimonio de l'afflittioni di Chriſto, e partecipe de la gloria che ſi dee riuelare.

2 רְעַו מַרְעִיתָא דַּאלָהָא
דְּמַשְׁלְמָ לְכוֹן נַסְעוּרוּ
רוּחָנָאִית לָא בַּקְטִירָ
אֶלָּא בְּצֶבְיָנָא לָא בְיוּתְרָנָא
טַנְפָ אֶלָּא מֶן כֻּלֵּה ל
לֶבְכוֹן :

Paſcete il gregge di Chriſto quanto per voi ſi puo, hauendone cura, non gia sforzatamente, ma volontariamente: non per dishoneſto guadagno, ma con pronto animo.

3 לָא אַיךְ מָרַיָ דמ
דְּמַרְעִיתָ אֶלָּא אַיךְ
דְּתֶהְווֹן לְהוֹן דְּמוּתָ
שַׁפִּירְתָ :

Non come ſignoreggiando ſopra l'heredità del Signore, ma in modo che voi ſiate eſempij del gregge.

4 וְכַד נֶתְגְּלֵא רַב רַעְוָתָא
תְקַבְּלוּן מֶנֵּה כְּלִילָ ד
דְּשׁוּבְחָא דְּלָא חָמֵא :

E quando il Paſtor principale apparirà, ne riportarete la corona incorruttibile de la gloria.

5 וַאנְתּוּן עַלַיְמֵ א
אֶשְׁתַּעְבְּדוּ לְקַשִּׁישַׁיכוֹן ו
וְאֶתְעַטְפוּ חִיצָאִירָת מ
מַכִּיכוּת רַעְיָנָא לְוָת
חֲדָדֵא מְטוּל דַּאלָהָ
סָקוּבְלָ הוּ דְּאִילֵין ד
דְּמֶתְתְּרִימִין וַלְמַכִּיכֵ
יָהֵב טַיְבוּתָא :

Similmente voi gioueni ſtate ſoggetti a i piu vecchij, ſtando però tutti ſoggetti l'vno à l'altro. Veſtiteui d'humilità: percioche Iddio reſiſte ai ſuperbi, e dà la gratia à gli humili.

ה

1 לַזְּקֵנִים אֲשֶׁר בָּכֶם מִתְחַנֵּן
אֲנִי זָקֵן כְּעֶרְכְּכֶם וְעֵד תַּמְרוּרֵי
הַמָּשִׁיחַ וְחָבֵר לַכָּבוֹד אֲשֶׁר עָתִיד
לְהִגָּלוֹת :

Yo ruego à los Ancianos que eſtan entre voſotros, yo Anciano tābien con ellos, y teſtigo de las afliciones de- Chriſto, que ſoy tambien participante de la gloria que ha de ſer reuelada.

2 רְעוּ אֶת־עֵדֶר הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר
בָּכֶם לְהַבִּיט לִרְאוֹת וְלִפְקֹד לֹא
בְּיָגוֹן כִּי־אִם בְּרוּחַ נְדִיבָה לֹא
לִבְצוֹעַ בֶּצַע כִּי־אִם מִכָּל־
לְבַבְכֶם :

Apaçentad la manada del Chriſto quanto en voſotros es teniendo cuydado deella, no por fuerça : mas voluntariamente : no por ganancia deshoneſta ; ſino de vn animo prompto.

3 וְלֹא כְּמוֹשְׁלִים עַל־הַגּוֹרָלוֹת
כִּי־אִם הֱיוּ לָעֵדֶר לְצוּרוֹת :

Y no como teniendo ſennorio ſobre las heredades del Sennor : ſino detalmanera que ſeays dechados de la manada.

4 וְכַאֲשֶׁר יִגָּלֶה רֹאשׁ הָרוֹעִים
תְּקַבְּלוּ אֶת־עֲטֶרֶת הַכָּבוֹד לֹא
תִּיבַשׁ :

Y quando apareciere el gran Principe de los paſtores, voſotros reecbireys la corona incorruptible de gloria.

5 וּכְמוֹ־כֵן הַנְּעָרִים הִכָּנְעוּ לִפְנֵי
הַזְּקֵנִים אַךְ כֻּלְּכֶם תִּכָּנְעוּ אִישׁ
לִפְנֵי רֵעֵהוּ וְתִלְבְּשׁוּ אֶת עֲנָוָה
כִּי־אִם הָאֱלֹהִים לַלֵּצִים הוּא
יָלִיץ וְלַעֲנָוִים יִתֶּן חֵן :

Semejantemente los mancebos, ſed ſubjectos à los Ancianos, de tal manera que ſeays todos ſubjetos vno à otro. Veſtios de humildad de animo, porque Dios reſiſte à los ſoberuios, y da la gracia à los humildes.

ΚΕΦΑΛ. ε΄.

Πρεσβυτέρους τοὺς ἐν ὑμῖν παρακαλῶ ὡς συμπρεσβύτερος, καὶ μάρτυς τῶν τοῦ χριστοῦ παθημάτων, ὁ καὶ τῆς μελλούσης ἀποκαλύπτεσθαι δόξης κοινωνός.

Ie prie les Anciens qui ſont entre vous, moi qui ſuis Ancien auec eux, & teſmoin des ſouffrances de Chriſt : & qui ſuis auſsi participant de la gloire laquelle doit eſtre reuelee :

2. Ποιμάνατε τὸ ἐν ὑμῖν ποίμνιον τοῦ θεοῦ, ἐπισκοποῦντες μὴ ἀναγκαστῶς, ἀλλ' ἑκουσίως, μηδὲ αἰσχροκερδῶς, ἀλλὰ προθύμως.

Paiſſez le troupeau de Chriſt qui vous eſt commis, en prenant grade ſur icelui, non point par contrainte, mais volontairement: non point pour gain deſhonneſte, mais d'vn prompt courage.

3. Μηδ' ὡς κατακυριεύοντες τῶν κλήρων, ἀλλὰ τύποι γινόμενοι τοῦ ποιμνίου.

Et non point comme ayans domination ſur les heritages du Seigneur, mais tellement que vous ſoyez pour patron du troupeau.

4. Καὶ φανερωθέντος τοῦ ἀρχιποίμενος, κομιεῖσθε τὸν ἀμαράντινον τῆς δόξης στέφανον.

Et quand le ſouuerain Paſteur apparoiſtra, vous receurez la couronne incorruptible de gloire.

5. Ὁμοίως νεώτεροι, ὑποτάγητε πρεσβυτέροις. πάντες δὲ ἀλλήλοις, ὑποτασσόμενοι τὴν ταπεινοφροσύνην ἐγκομπώσασθε, ὅτι ὁ θεὸς ὑπερηφάνοις ἀντιτάσσεται, ταπεινοῖς δὲ δίδωσι χάριν.

Semblablement vous ieunes gens, aſſuiettiſſez-vous aux anciens, tellement que vous ſoyez tous ſuiets l'vn à l' autre : ſoyez parés par dedans d'humilité : pource que Dieu reſiſte aux orgueilleux, mais il fait grace aux humbles.

CAP. V.

SEniores ergo qui in vobis ſunt obſecro, conſenior & teſtis Chriſti paſſionum, qui & eius quæ in futuro revelanda eſt, gloriæ communicator.

The elders which are among you / I beſeech which am alſo an Elder / and a witnes of the ſuffrings of Chriſt / and alſo a partaker of the glorie that ſhall be reueiled.

2. Paſcite qui in vobis eſt gregē Dei, providentes non coactè, ſed ſpontaneè ſecundùm Deum, neque turpis lucri gratia, ſed voluntariè.

Feede the flocke of God / which dependeth vpon you / caring for it not by conſtraint / but willingly: not for filthie lucre / but of a readie minde.

3. Neque ut dominantes in cleris, ſed formæ facti gregis ex animo.

Not as though ye were Lords ouer Gods heritage / but that ye may be enſamples to the flocke.

4. Et cùm apparuerit princeps paſtorum, percipietis immarceſcibilem glorię coronam.

And when the chiefe ſhepherd ſhall appeare / yee ſhall receyue an incorruptible crowne of glorie.

5. Similiter adoleſcentes ſubditi eſtote ſenioribus. Omnes autem invicem humilitatem inſinuate: quia Deus ſuperbis reſiſtit, humilibus autem dat gratiam.

Likewiſe ye yonger / ſubmit your ſelues vnto the elders / and ſubmit your ſelues euery man / one to another: decke your ſelues inwardly in lowlineſſe of mynde: for God reſiſteth the proude / and giueth grace to the humble.

Das V. Capitel.

DJe Elteſten / ſo vnter euch ſind / ermahne ich / der mit Elteſte vnd Zeuge der Leiden die in Chriſto ſind / vnd theilhafftig der Herꝛligkeit / die offenbaret werden ſoll.

DE Eldſte / ſom ere iblant eder / formaner jeg / ſom er en aff de eldſte oc it Vidne til den pine ſom er i Chriſto / oc delactig i den Herlighed / ſom ſkal obenbaris.

2. Weidet die Herde Chriſti / ſo euch befohlen iſt / vnnd ſehet wol zu / nicht gezwungen / ſondern williglich / nicht vmb ſchändliches gewinns willen / ſondern von hertzen grund.

Foder Chriſti Hiord / ſom eder er befalet / oc ſeer vel til / Icke tuingede til / men veluillige / Icke for ſlem Vinding ſkyld / men aff hiertens grund.

3. Nicht als die ůbers Volck herꝛſchen / ſondern werdet Fůrbilde der Herde.

Icke ſom de der haffue Herredømme offuer Folcket / men verer Hiordens Exempel.

4. So werdet jhr / wenn erſcheinen wirdt der Ertzhirte / die vnverwelckliche Krone der ehren empfahen.

Da ſkulle i / naar den ypperſte Hyrce obenbaris / anamme ærens Krune ſom icke ſkal viſne.

5. Deſſelbigen gleichen / jr Jungen ſeyt Vnterthan den Elteſten. Alleſampt ſeyt vntereinander vnterthan / vnd haltet veſt an der Demut / denn Gott widerſtehet den Hochfertigen / aber den Demůtigen gibt er Gnade.

Diſligeſt / i ſom ere Vnge / verer dem ſom Eldre ere / vnderdaniſſe. Verer alle ſammen huer andre vnderdanige / oc holder faſt ved Ydmyghed / Thi Gud ſtaar de Hofferdige imod / Men de Ydmyge giffuer hand Naade.

Kapitola V.

STarſſých pak kteřij gſau mezy wámi proſým / yá ſpoluStarſſý a ſwědek Kryſtowých vtrpenij / kterýž gſem y včaſtnijkem ſláwy / tě která ſe má w čaſu budaucým zgewiti.

PRoſzę ſtárſzych ktorzy ſą miedzy wámi / ktorym tez y ia ieſtem ſtarſzym / y świádkiem vćiſkow Kryſtuſowych / y vczeſtnikiem chwaly ktora ma byc obiáwiona.

2. Abyſſte páſſli ſtádo Božij kteréž mezy wámi geſt / opatrugijce ge ne bezděky / ale s dobrau myſlj wedlé Boha: ani pro mrzký zyſk / ale dobrowolně:

Paśćie trzodę ktora przy was ieſt / máiac ia ná pieczy / nie z przymuſzenia ále dobrowolnie / nieſromnothnie zyſku ſzukaiac / ále vprzeymem ſercem.

3. Ani také yako panugijce nad lidem oddaným Bohu / ale gſauce včiněni přijkladem ſtádu z vpřijmného vmyſla.

Ani iáko pánuiac nád dziedzictwem Bozym / ále iáko bedac przykłády trzodzie.

4. A kdyžſe okáže Knijže paſtýřuow / wezmete Korunu Slawy neporuſſytedlnau.

A gdy ſię okaże ono Kſiaże páſterzow / odnieſiećie korone chwały ktora nie wiedmieie.

5. Těž také Mládency / buďte poddáni Starſſým / a tak wſſyckni pokoru weſpolek vkazugte / neb Buoh pyſſným ſe protiwij / ale pokorným dáwá Miloſt.

Thakże młodſzy bądźćie poſtuſzni ſtárſzym / áby wſzyſcy iedni drugim byli poddáni / pokorą bądźćie we wnatrz ochedożeni / ábowiem Bog pyſznym ſię ſprzeciwia / á pokornym dáwá łáſkę.

ה

6 אֶתְמַכְּכוּ הָכִיל תְּחֵית
אִידֵהּ תַּקִּיפְתָא דַּאלָהָא
דְּהוּ נְרִימְכוּן בְּזַבְנָא ד
הַזְדֵּק :

Humiliateui dunque ſotto la potente mano di Dio, accioch'egli vi eſalti quando ſia tempo.

7 וְצֶבְוָתְכוּן כֻּלָּהּ שְׁדוֹ עַל
אַלָהָא דְּלֵהּ בְּטִיל לֵהּ
עֲלַיְכוּן :

Rimettendo ogni voſtra cura in lui, percioch'egli ha cura di voi.

8 אֶתְתְּעִירוּ וְעִהַדוּ מֶטּוּל
דְּבַעֵל דְּבָבְכוּן סָטָנָא אַיְךְ
אַרְיָא נָהֵם וּמְהַלֵּךְ וּבָעֵא
דַּלְמַנוּ יְבַלַּע :

Siate ſobrij e vigilanti, percioche il diauolo voſtro auuerſario, come vn leone ruggente, vi camina intorno, cercando di diuorar qualcuno.

9 קוּמוּ הָכִיל לְקוּבְלֵהּ כַּד
מְשַׁרְרִין אַנְתּוּן בְּהַימָנוּתָא
וְדַעוּ דְּאָף עַל אַחַיְכוּן דב
דִּבְעָלְמָא הָנוּן הָלֵין חַשָּׁא
עָרְצִין :

A cui fate reſiſtentia ſtando fermi ne la fede: ſapendo che le medeſime afflittioni s'adempieno ne la compagnia de voſtri fratelli che è nel mondo.

10 אַלָהָא דֵּין דְּטַיְבוּתָא
הוּ דְּקַרְיָן לְשׁוּבְחֵהּ דְּלְעָלַם
בְּיַד יֵשׁוּעַ מְשִׁיחָא הָו
דְּיַהְב לַן כַּד נְסַיְבַר הָלֵין
אוּלְצָנֵא וְעוּרְעָא דְּנִתְחַיַּל
וְנֶשְׁתַּרַר וְנֶתְקַיַּם בֵּהּ לְעָלַם :

Hor l'Iddio d'ogni gratia, ilqual ci ha chiamati à la ſua eterna gloria in Chriſto IESV, poi ch'hauerete alquanto patito, eſſo vi faccia perfetti, vi confermi, fortifichi, e ſtabiliſca.

11 דְּלֵהּ שׁוּבְחָא וְאוּחְדָנָא
וְאִיקָרָא לְעָלַם עָלְמִין
אַמִּין :

A lui ſia gloria & imperio in tutti i ſecoli, Amen.

ה

6 לָכֵן הִכָּנְעוּ תַּחַת גְּבוּרַת יַד־
אֱלֹהִים לְמַעַן־יַגְבִּיהַּ אֶתְכֶם
בְּעִתּוֹ :

Humillaos pues debaxo de la poderoſa mano de Dios: paraque el hos enſalce quando fuere tiempo:

7 הַשְׁלִיכוּ אֶת־יְהַבְכֶם עַל־
יְהוָה וְהוּא יְכַלְכֶּלְכֶם :

Echando toda vueſtra ſolicitud enel: porque el tiene cuydado de voſotros.

8 הִתְעוֹרְרוּ שִׁקְדוּ כִּי־אוֹיִבְכֶם
הַשָּׂטָן מִתְהַלֵּךְ כְּאַרְיֵה שׁוֹאֵג
וּמְבַקֵּשׁ אֶת־מִי־יְבַלֵּעַ :

Sed templados y velad: porque vueſtro aduerſario el Diablo anda como leon bramando enderredor de voſotros, buſcando alguno que trague:

9 אֲשֶׁר עָלָיו קוּמוּ נֹעָזִים
בֶּאֱמוּנָה וִידַעְתֶּם כִּי־חֲרוֹנֵי יְהוָה
וּבִעוּתָיו כָּאֵלֶּה עָבְרוּ עַל־חֶבְרֵי
אַחְוַתְכֶם אֲשֶׁר בָּאָרֶץ וְצִמְּתוּתוּם
לְכָלוֹת :

Alqual reſiſtid firmes en la fe, ſabiendo que las miſmas afliciones han de ſer cumplidas en la compannia de vueſtros hermanos que eſtan enel mundo.

10 וֵאלֹהֵי־כָל־חֶסֶד וְרַחֲמִים
אֲשֶׁר קְרָאֲכֶם לִכְבוֹד עוֹלָם
בְּיֵשׁוּעַ הַמָּשִׁיחַ בְּעֻנּוֹתְכֶם מְעַט
מְעַט הוּא יְכוֹנֶנְכֶם לִסְעֹד לַחֲזוֹק
לְאַמֵּץ לִיסוֹד :

Mas el Dios de toda gracia que nos ha llamado à ſu gloria eterna por Ieſus el Chriſto, deſpues que vuierdes vn poco de tiempo padecido, el miſmo hos perficione, confirme, corrobôre, y eſtablezca.

11 וְלוֹ הַכָּבוֹד וְהַגְּבוּרָה לְעוֹלְמֵי
עוֹלָמִים אָמֵן :

A el ſea gloria, y imperio para ſiempre, Amen.

έ.

6. Ταπεινώθητε οὖν ὑπὸ τὴν κραταιὰν χεῖρα τοῦ θεοῦ, ἵνα ὑμᾶς ὑψώσῃ ἐν καιρῷ.

Humiliez vous donc ſous la puiſſante main de Dieu, afin qu'il vous eſleué quand il ſera temps:

7. Πᾶσαν τὴν μέριμναν ὑμῶν ἐπιῤῥίψαντες ἐπ' αὐτὸν, ὅτι αὐτῷ μέλει περὶ ὑμῶν.

Deſchargeans tout voſtre ſouci ſur lui: car il a ſoin de vous.

8. Νήψατε, γρηγορήσατε· ὅτι ὁ ἀντίδικος ὑμῶν διάβολος, ὡς λέων ὠρυόμενος, περιπατεῖ ζητῶν τίνα καταπίῃ.

Soyez ſobres, & veillez: d'autant que voſtre aduerſaire le diable chemine comme vn lion rugiſſant à l'entour de vous cerchant qui il pourra engloutir.

9. ᾧ ἀντίστητε στερεοὶ τῇ πίστει, εἰδότες τὰ αὐτὰ τῶν παθημάτων τῇ ἐν κόσμῳ ὑμῶν ἀδελφότητι ἐπιτελεῖσθαι.

Auquel il vous faut reſiſter, eſtans fermes en la foy, ſachans que les meſmes ſouffrances s'accompliſſent en la compagnie de vos freres qui eſt par le monde.

10. Ὁ δὲ θεὸς πάσης χάριτος ὁ καλέσας ὑμᾶς εἰς τὴν αἰώνιον αὐτοῦ δόξαν ἐν χριστῷ ἰησοῦ, ὀλίγον παθόντας, αὐτὸς καταρτίσαι ὑμᾶς, στηρίξαι, σθενώσαι, θεμελιώσαι.

Or le Dieu de toute grace qui nous a appelés à ſa gloire eternelle en Ieſus Chriſt, apres que nous aurons vn peu ſouffert, vous parface, affermiſſe, fortifie, & eſtabliſſe.

11. Αὐτῷ ἡ δόξα, καὶ τὸ κράτος, εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, ἀμήν.

A lui ſoit gloire & force au ſiecle des ſiecles, Amen.

CAP. V.

6. Humiliamini igitur ſub potenti manu Dei, ut vos exaltet in tempore viſitationis.

Humble your ſelues therefore vnder the mightie hande of God/ that hee may exalt you in due time.

7. Omnem ſolicitudinem veſtram proiicientes in eum quoniam ipſi cura eſt de vobis.

Caſt all your care on him: for he careth for you.

8. Sobrii eſtote & vigilate: quia adverſarius veſter diabolus tanquam leo rugiens circuit, quærens quem devoret.

Be ſober and watch: for your aduerſarie the deuill as a roaring lyon walketh about / ſeeking whom he may deuoure.

9. Cui reſiſtite fortes in fide: ſcientes eandem paſſionem ei quæ in mundo eſt, veſtræ fraternitati fieri.

Whome reſiſt ſtedfaſt in the faith/knowing that the ſame afflictions are accompliſhed in your brethren/ which are in the worlde.

10. Deus autem omnis gratiæ, qui vocavit nos in æternam ſuam gloriam in Chriſto Ieſu, modicum paſſos ipſe perficiet, confirmabit, ſolidabitque.

And the God of all grace / which hath called vs vnto his eternall glorie by Chriſt Jeſus/ after that yee haue ſuffered a litle/make you perfect/confirme/ ſtrenghten and ſtabliſh you.

11. Ipſi gloria & imperium in ſecula ſeculorum, Amen.

To him be glorie and dominion for euer and euer /, Amen.

Das V. Capitel.

6. So demůtiget euch nun vnter die gewaltige hand Gottes / daß er euch erhöhe zu ſeiner zeit.

Saa ydmyger eder nu/onder Guds veldige haand/ at hand ſkal ophøye eder i ſin tid.

7. Alle euer ſorge werffet auff jhn/ denn er ſorget fůr euch.

Kaſter al eders ſorg paa hannem/thi hand ſørger for eder.

8. Seyt nůchtern vnd wachet/denn ewer Widerſacher der Teufel gehet vmbher/wie ein brůllender Löwe/vnd ſuchet/ welchen er verſchlinge.

Verer ædru oc vaager/ thi eders Modſtandere Dieffuelen gaar omkring/ lige ſom en brølende Løwe/ oc ſøger effter den hand kand opſluge.

9. Dem widerſtehet veſt im glauben / vnd wiſſet / daß eben dieſelbigen Leiden über euer Brůder in der Welt gehen.

Staar hannem imod/ oc verer faſte i Troen/ Oc vider/ at lige den ſamme pine gaar eders Brødre offuer i Verden.

10. Der Gott aber aller Gnade/der vnns beruffen hat zu ſeiner ewigen Herrligkeit/in Chriſto Jeſu/ derſelbige wird euch / die jr eine kleine zeit leidet/ vollbereiten/ ſtercken / krefftigen/ gründen.

Men al Naadis Gud / ſom kallede oſſ til ſin euige Herlighed/ i Chriſto Jheſu / hand ſkal fuldkommelige berege/ ſtyrcke / bekreffte/ oc grundfeſte eder / ſom lide en liden tid.

11. Demſelbigen ſey ehre vnd macht/ von ewigkeit zu ewigkeit/ Amen.

Den ſamme vere ære oc Mact fra euighed til euighed / Amen.

Kapitola V.

6. A protož ſe kořte pad mocnau Ruku Božij/ ať wás powýšij w den nawſſtijwenij.

Badźćie thedy vpokorzeni pod mocna rěka Boża/ áby was czáſu ſwego wywyzſzył.

7. Wſſecko pečowánij waſſe wzložijce na něho/ neboť on má pěči o wás.

Wſzytko ſtáránie wáſze nań kłádąc/ abowiem ſie on o was ſtára.

8. Budtež ſtřijzliwij a bděte/ neb protiwnjk wáš Diábel yako Lew řewa obcházy/ hledage kohoby ſežral.

Badźćie trzeźwi/ czuyćie/ ábowiem przećiwnik wáſz dyabeł iáko lew ryczac ſzuka kogoby pożarł.

9. Kterěmužto odpijrayte ſylnij gſauce w Wijře: wědauce to/ že též trápenij ſnáſſegij Bratřij waſſy/ kteřijž po wſſem Swětě gſau.

Ktoremu ſie ſprzećiwiaycie mocni przez wiárę/ wiedząc iż thyż vćiſki bywáła wypełnione od bráćiey wáſzey ktorzy ſą ná świećie.

10. Buoh pak wſſelikě miloſti/ kterýž geſt powolal nás k wěčně Slávě ſwé w Kryſtu Gežijſſy/ ač maličko něco potrpjme/ onč dokoná/ vtwrdij y vpewnij.

Ale Bog weſzelákiey łáſki/ ktory wezwał nas ku wieczney ſwey chwale w Kryſthuśie Jezuśie máluczko vtrapione/ ten niech nas vczyni doſkonałymi/ niech vtwierdza/ vmacnia/ y vgruntuie.

11. Gemuž buď Sláwa a Cýſařſtwij na wěky wěkuow/ Amen.

Jemu chwałá y moc ná wieki wiekow/ Amen.

ה

12 הָלֵין זְעוּרְיָתָא אֶיךְ דְּסָבַר אֶנָא כֶּתְבֵת לְכוֹן בְּיַד סִילְוָנוֹס אַחָא מְהַימְנָא וּמְפַיֵּס אֶנָא וְסָהֵד אֶנָא דְּהָדָא הָי טַיְבוּתָא שְׁרִירְתָא דַּאלָהָא הָדָא דְּקָיְמִין אַנְתּוּן בָּהּ׃

Per Siluano che v'è, ſecondo ch'io ſtimo, fedel fratello, v'ho ſcritto breuemente, eſortandoui, e teſtificandoui queſta eſſer la vera gratia di Dio, ne laqual voi ſtate,

13 שָׁאֲלָא שְׁלָמְכוֹן עִדְתָּא גְּבִיתָא דְּבְבָבֵיל וּמַרְקוֹס בְּרִי׃

La Chieſa che è in Babilonia, inſieme con voi eletta, vi ſaluta, e Marco mio figliuolo.

14 שַׁאֲלוּ שְׁלָמָא חַד דְּחַד בְּנוּשְׁקְתָא קַדִּישְׁתָא שְׁלָמָא עַם כֻּלְכוֹן אִילֵין דְּבַמְשִׁיחָא אִנּוּן אַמִּין׃

Salutateui l'vn l'altro col bacio de la charità. Pace ſia à tutti quanti voi che ſete in Chriſto IESV. Amen.

שַׁלְמַת אִגַּרְתָּא דְּפֶטְרוֹס שְׁלִיחָא׃

ה

12 בְּיַד־סִלְוָנוֹס אָחִינוּ נֶאֱמָן כְּמוֹ חוֹשֵׁב אָנֹכִי בִּמְעַט כָּתַבְתִּי אֲלֵיכֶם מִתְחַנֵּן מֵעִיד וּמִתְוַדֶּה אֲנִי כִּי־זֹאת הִיא תְּחִנַּת אֱמֶת אֱלֹהִים אֲשֶׁר קְמְתֶּם בָּהּ׃

Por Syluano que hos es, ſegun yo pienſo, hermano fiel, hos he eſcripto breuemente, amoneſtandohos, y teſtificando hos que eſta es la verdadera gracia de Dios, en la qual eſtays.

13 שְׁאֵלָה לִשְׁלוֹמְכֶם עֲדַת הַבְּחִירִים אֲשֶׁר בְּבָבֶל וּמַרְקוֹס בְּנִי׃

La Ygleſia que eſta en Babylonia, juntamente elegida con voſotros, ſe hos encomienda, y Marco mi hijo.

14 שַׁאֲלוּ לִשְׁלוֹם אִישׁ אֶת־רֵעֵהוּ בִּנְשִׁיקַת הָאַהֲבָה שָׁלוֹם לָכֶם כֻּלְּכֶם אֲשֶׁר אַתֶּם בְּיֵשׁוּעַ הַמָּשִׁיחַ אָמֵן׃

Saludâhos vnos à otros con beſo de charidad. Paz ſea con todos voſotros losque eſtays en Ieſus el Chriſto, Amen.

תם ונשלם

ε.

12. Διὰ σιλουανοῦ ὑμῖν τοῦ πιστοῦ ἀδελφοῦ, ὡς λογίζομαι, δι᾽ ὀλίγων ἔγραψα, παρακαλῶν καὶ ἐπιμαρτυρῶν ταύτην εἶναι ἀληθῆ χάριν τοῦ θεοῦ εἰς ἣν ἑστήκατε.

Ie vous ai eſcrit brieuement par Siluain noſtre frere, qui vous eſt fidele, comme i'eſtime, vous exhortant, & teſmoignant, que c'eſt la vraye grace de Dieu, en laquelle vous eſtes.

13. Ἀσπάζεται ὑμᾶς ἡ ἐν Βαβυλῶνι συνεκλεκτὴ, καὶ μάρκος ὁ υἱός μου.

L'Egliſe qui eſt en Babylone, eſleuë enſemble auec vous, & Marc mon fils vous ſaluent.

14. Ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν φιλήματι ἀγάπης. εἰρήνη ὑμῖν πᾶσι τοῖς ἐν χριστῷ ἰησοῦ, ἀμήν.

Saluez l'vn l'autre d'vn baiſer de charité. Paix ſoit à vous tous qui eſtes en Ieſus Chriſt, Amen.

ΤΕΛΟΣ.

CAP. V.

12. Per Sylvanum fidelem fratrem vobis, ut arbitror, breviter ſcripſi: obſecrans & conteſtans hanc eſſe veram gratiam Dei, in qua ſtatis.

By Sylvanus a faythfull brother vnto you/ as I ſuppoſe/ haue I written briefly / exhorting and teſtifying how that this is the true grace of God/ wherein ye ſtand.

13. Salutat vos eccleſia, quæ eſt in Babylone, coëlecta, & Marcus filius meus.

The Church that is at Babylon elected together with you/ ſaluteth you/ & Marcus my ſonne.

14. Salutate invicem in oſculo ſancto. Gratia vobis omnibus qui eſtis in Chriſto Ieſu, Amen.

Greete ye one another with the kiſſe of loue. Peace be with you all which are in Chriſt Jeſus / Amen.

FINIS.

Das V. Capitel.

12. Durch ewren trewen Bruder Silvanum/ als ich achte/ hab ich euch ein wenig geſchrieben/ zu ermanen vnd zu bezeugen/ daß das die rechte Gnade Gottes iſt/ darinnen jr ſtehet.

Formedelſt eders trofaſte broder Silvanum/ ſom ieg acter/ ſcreff ieg eder lidet til at formane oc at vidne/ At det er den rette Guds Naade/ ſom i ſtaa vdi.

13. Es grüſſen euch die/ die ſampt euch außerwehlet ſind zu Babylonia/ vnd mein Sohn Marcus.

De hilſe eder / ſom ere vdualde met eder i Babylonia/ oc min ſøn Marcus.

10. Grüſſet euch vntereinander mit dem Kuß der Liebe. Fride ſey mit allen/ die in Chriſto Jeſu ſind/ Amen.

Hilſer eder indbyrdis met kærligheds kyſſ. Fred vere met alle dem/ ſom er i Chriſto Jheſu. AMEN.

Ende der erſten Epiſtel S. Petri.

Kapitola V.

12. Po Sylwanowi wěrněm Bratru pſal gſem wám/ mám za to/ krátce/ s proſbau napomijnage a ſwědectwij wydáwage/ že tato geſt prawá miloſt Božij/ w kteréž ſtogite.

Piſalem wam ná krotce przez Sylwaná wiernego bráthá / iáko rozumiem / nápominátac was y świádczac / iż tá ieſt prawdziwa łáſká Boża w ktorey ſtoicie.

13. Pozdrawuge wás Cýrkew kteraž geſt w Babiloně/ aukaſtnice wywolenij waſſeho:

Kośćioł kthory ieſt w Bábilonie ſpołecznie wybrány z wámi pozdrawia was/ y Marek ſyn moy.

14. A Marek Syn muog. Pozdrawuogtež ſebe weſpolek polijbenijm Swatým Miloſt wám wſſem kteřij gſte w Kryſtu Gežijſſy/ Amen.

Pozdrawiaycie ieden drugiego / pocáłowániem miłości. Pokoy wam wſzytkim ktorzy ieſteście w Kryſtuſie Jezuſie/ Amen.

Skonáwá ſe Prwni Kanonyka S° Petra.